

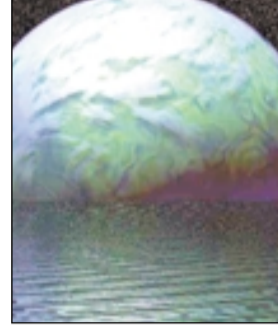

Bedenin Dilinden
Töre Cinayetleri

kültür-sanat • sayfa 13

Ekoloji Nedir Ne
Değildir?

ekolojik bakış • sayfa 16

Başka
Dünyalar da Var

röportaj • sayfa 20

KATLIAMLARA GEÇİT VERMEYECEĞİZ

8 MART, özellikle Kürdistan ve Türkiye'de her yıldan daha görkemli bir coşku ile kutlandı. Son yıllarda önemli bir ivme kaydeden kadın mücadelesinin geldiği düzey ve kadının bilinçlenme gerçeği, bu kutlamalarla kendini gösterdi. Bu kutlamalar, kadın uyanışının bir göstergesiydi.

sayfa 16

KADIN KATLIAMLARInın artması, dağlara, sokaklara, örgütlülüklerle, açılan kadını tekrar dört duvar arasına doldurmanın yöntemi oluyor. Yaşadığı katliamlara baş kaldıran kadının aleni katliamlara, intiharlara uğratılması, kadına gözdağı verme amacını da taşıyor.

sayfa 16

newaya *Şin*

Her yeni başlangıç yeni tadlar bırakır damağımızda. Her yeni başlangıç ile yenden doğar gibi oluruz. Bir türkü olur dilimizde, her yeni başlangıcımız. Yeni bir adım atmak, yeni bir şeyler yaratmak, yaşatır insanı. Yaşama bağlar. Geleceğe daha umutla bakmayı sağlar. Bir aşk tutulmasıdır yeni bir başlangıç. Yeni başlangıçlarla yaşama döneriz.

✓ genç bireyi anlamak / yeni kuşak sayfa 7

✓ çiroka jinên Iraqê / kurdî sayfa 10

✓ li Swêdê partiya femînîst / kurdî sayfa 10

✓ li ser tevkujiya jinê / kurdî sayfa 11

✓ rûmeta jinê bawerim / kurdî sayfa 11

✓ kırışik mevzular / cadı kazanı sayfa 18

✓ Newroz izlenimi / yaşam sayfa 19

Yaşamımızda yeni bir ezgi:

Her yeni başlangıç yeni tadlar bırakır damagımızda. Her yeni başlangıç ile yeniden doğar gibi oluruz. Bir türkü olur dilimizde, her yeni başlangıcımız. Yeni bir adım atmak, yeni bir şeyler yaratmak, yaşatır insanı. Yaşama bağlar. Geleceğe daha umutla bakmayı sağlar. Bir aşk tutulmasıdır yeni bir başlangıç. Yeni başlangıçlarla yaşama döneriz. Aydınlik bakarız zamana. Gözlerimiz ışıl ışıl olur. Ona tutunuruz. Severiz onu. Çünkü onun bizi yaşatan güç olabileceğine inanırız. İnanmak ve umutlu olmak yaşatır insanı. Zamanla o yeni başlangıçlar gelişir, daha yeni başlangıçlara yol açar. O artık bizden biri olur. İlk anlarını hatırlarız.

İlkler hep acısıyla, tatlısıyla yaşarlar. Ne kadar zaman geçse de üzerinden ilk başlangıçlarda çekilen zorluklar, ortaya çıkan her tırnak ucu kadar gelişme sevgiyle hatırlanır. Bir gülümseme bırakır yüzde. Ona daha çok sarılırız böylece.

Nicedir bir ezgi dolanmış dilimize. Onu düşünmeden edemiyoruz. Yeni bir gazeteye başlıyoruz. "Newaya Jin" yani "Kadın Ezgisi!"

Neredeyse bir yıldır bu gazetenin planlarını yapıyoruz. Hayalleri dersiniz, onlar daha evveline dayanıyor. Kadın ile ilgili dünyadaki her gelişme, biz kadın mücadelesi ve

renlere büyük heyecanlar yaşattırıyor. Ve başka adımlara vesile oluyor. Gelişen kadın mücadelemizde, her an yeni bir şeylerin ihtiyacı daha da açığa çıkıyor.

Yeni bir ezgi yaşamımıza giriyor usulca. Yeni bir kadın gazetesi çıkarıyoruz. Gazetemiz ilk etapta aylık olarak çıkacak. Daha sonraki süreçlerde sizlerin de katkılarıyla on beş günlük bir gazete olacak. Ama kurduğumuz hayalleri bu kadar ile sınırlı tutmuyoruz. İleriki zamanlarda bu kadın gazetesini haftalık hatta günlük indirme üzerine hayallerimizi ufuklandırmaya devam edeceğiz. Sadece hayal olarak kalmayacak, bu hayalleri gerçekleştirmenin yollarında ilerleyeceğiz hep birlikte.

Dünyada olup biten tüm kadın gelişmelerini hep birlikte izleyip okuyacağız. Bu gazete ile kendimizi eğiteceğiz hep birlikte. Kendimizi tanımaya, bilmeye, anlamaya vereceğiz. Umutlarımızı, yaşadıklarımızı, bildiklerimizi, bilmediğimizi, hayallerimizi, zorluklarımızı-acılarımızı, sevinçlerimizi, yapabileceğimizi yani her şeyimizi paylaşacağız hep birlikte. Kadın olunca konu, millet, dil, din, ırk vb. hiçbir şeyin farkı kalmıyor. Aynı zorlukları, sorunları yaşıyoruz tüm dünyada. Neden tüm bunları ortaklaşımamız dedik kendi

kendimize. Neden bunları ortak bir platformda paylaşmamız dedik.

Bu hepimizin gazetesi olacak. Sadece Türk, Kürt kadınları değil, Ortadoğulu, dünyalı tüm kadınların sesi olacağız. Her kadın bu gazetenin sadece okuyanı değil, doğal muhabiri, yazarı olacak. Hem kendimizi eğiteceğiz hem de yetkinleştireceğiz. Bizi yetiştiren akademilerimiz yok. Biz yaşamın imbiğinden geçenler yaşıyoruz. Dökeceğiz kalemimizle beyaz sayfalar. Paylaşacağız bunları. Paylaşımın doğacak en iyi yazarlarımız, muhabirlerimiz, çalışanlarımız... En iyi bilen ya da az bilen hiç fark etmez. Her birimizin yapabilecekleri var bunun için. Yüreklarimizi, beyinlerimizi bu ortak platformda birleştireceğiz. Bu buluşmadan en güzel şeylerin doğacağına inanıyoruz.

Daha önce kadın boyutunda çeşitli dergilerin, yayınların çıkarıldığını biliyoruz. Ama kadının basın alanındaki parçaları da oluşturulan

emeği üzerine kuruyoruz gazetemi-zi. Hem genel hem Kürt kadınının bu alanda yaratıklarını kendimize rehber edindik. Hiçbir şey temelsiz olmaz. Bunun içinde bizim temelimiz her zaman her alanda görülme-ye kadının emeğidir. Hiçbir emek boşa gitmedi. Gazetemiz de bunun bir göstergesidir. Buna layık olmak için çaba göstereceğiz hep birlikte.

Kendimizi bulacağız "Newaya Jin" gazetesinde. O bizden biri olacak bundan böyle. Sosyal, siyasi, kültürel, ekoloji, hukuk, sağlık, gençlik, çocuk vb. yaşamın bir çok alanına yönelik konuları içerecek. Yaşamımıza yeni bir soluk, yeni bir renk, yeni bir ezgi... Adımızı Kadın Ezgisi koyduk. Çünkü hepimiz biliyoruz ki, kadının yaşamın her alanına girmesi ile son bulacak tüm yalnızlıklar, savaşlar, şiddet, acı, yoksulluklar... Ezgi yaşamda uyumdur, güzelliğin sesidir. Kadın yaşamın ezgisini buldukça, yaratıkça dünya güzelleşecek, yaşamın hale gelecek. Barış ezgili bir yaşamın duldasında büyüyecek.

Gazetemiz özgürlüğün, barışın,

sevginin, güzel ve güneşli günlerin sesi olacak. Egemen sistem umudumuza, güneşimize, ezgilerimize pranga vurmaya çalışsa da, biz onu yeniden yeşerteceğiz kendimizle. Uzak denizlerden doğan güneş soluk verecek bize yine. Yaşamın her alanında olduğu gibi medya alanında da irademizi böyle geliştireceğiz. Böyle güçleneceğiz. Sesimizi duyuracağız. Sesimizi dünyadaki tüm kızkardeşlerimizle buluşturacağız.

Her adımımızı savaşırsız, kardeşçe yaşanan bir dünyaya adıyoruz. Gazetemiz 4 Nisan'ı doğuşu olarak esas alacak. Doğuşun en güzel anlarını yansıtmaya çalışacağız.

Ayrıca gazetemizin ilk sayısını kadın katliamlarında özellikle töre cinayetlerinde yaşamını yitiren ismini bildiğimiz bilmediğimiz tüm kadınlara adadık. Adıyoruz ki, bir daha olmasın ölümler, savaşlar, tecritler... Olmasın bir daha yalnızlıklar... Buluşsun tüm yürekler barış denen yaşamın en güzel ezgisinde.

Tedavi edilebilir bir rahatsızlık;

HORLAMA

Memorial Hastanesi uzmanları, 35 yaşını aşmış erkeklerin %35'inin aralıklı ya da yataş pozisyonuna bağlı olarak horladığını açıkladı. Uzmanlar, yoğun bir günün ardından veya alkol kullanılmasından sonra, sırtüstü yatarken görülen horlamanın masum olduğunu belirtti. Horlama tedavisi nefes kesilmesine neden oluyorsa öncelikle aynı odada uyuyan eşler, arkadaş veya partnerlerin sağlığı için yapılmalı.

60 yaş üstünde ölümlere neden olabilir

Uzmanlara göre, hemen hemen her gün, yüksek şiddette ve uykuda nefes kesilmelerinin eşlik ettiği horlamalar gerek hastanın yaşam süresini kısaltması gerekse beraberinde önemli hastalıklar için risk oluşturması nedeniyle tedavi edilmesi gereken önemli bir sağlık sorunu. 60 yaşın üstünde olanların nefes kesilmesi neden olabilecek horlamanın, kontrol edilemeyen yüksek tansiyon, kalp enfarktüsü geçirme risklerini yükselttiği ifade edildi.

Sabah uyanmaya engel

Tüm bunların yanında horlayanların, sabah uyanamama, gün boyu uykuya meylli olma, gün içinde aşırı uykuyu isteği gibi yaşam kalitesini bozan birçok şikayeti de bulduğunu kaydeden uzmanlar, horlamanın sonucu olan konsantrasyon kaybının trafik kazalarının en önemli nedeni olduğunu kaydetti.

Kendi kendinize yapabileceğiniz

- * Önce ideal kilonuza inin
- * Gece uykuya öncesinde alkol alımını azaltın
- * Uyumadan en az 4 saat önce yemek yemeyin
- * Sakinleştirici ilaçlar kullanmayın

* Uyurken burnunuzdan nefes alın, verin

Tedavi yolları

Önlemlere rağmen horlama ve uykuda nefes kesilmesi rahatsızlığınız devam ediyorsa, mutlaka tedavi edilmesi gerekir. Hastalığın şiddetinin anlaşılabilmesi ve tedavi yönteminin belirlenmesi için "uyku testinin" yapılabileceği bir merkeze başvurabilirsiniz.

Japonya Ay'da üs kuracak

Japonya uzay ajansı JAXA'nın 2025'e kadar ayda üs kuracağı açıklandı. JAXA yetkilileri, planın henüz hükümet onayından geçmediğini, bu ay içinde veya Nisan başında kabineye gönderileceğini belirtti. Japon Ulusal Gazetesi Mainichi Shimbun'a göre proje, 2010 yılına kadar geliştirilecek bir robot aracılığıyla Ay yüzeyinde araştırma çalışmaları yapılmasını, ardından güneş enerjisiyle faaliyet gösterecek

bir insanlı üssün kuruluşuna geçmesini, 2025 yılına kadar da ABD'nin uzay mekiği gibi bir aracın geliştirilmesini içeriyor. Hindistan ve Çin de çalışmalar yapıyor. Hindistan ve Çin de Ay'a insan göndermeye yönelik çalışmalar yaptıklarını daha önce açıklamıştı. ABD Başkanı George Bush da 10 yıl içinde Ay'a geri dönme, ayrıca Mars'a insan göndermeyi planladıklarını açıklamıştı

Yoğurt ağız kokusunu önüyor

Minyatür Karadelik Yapıldı

New York'taki Brookhaven Ulusal Laboratuvarı'nda gerçekleştirilen deneyde, altın atomu çekirdeklerinin hızlandırıcı cihaz içinde, ışık hızında çarpıştırılmasıyla dünyanın ilk karadeligi oluştu. Çekirdekler birbirine çarptığında, maddenin en temel yapı taşları olan 'kuark' ve 'gluon'lara ayrıldı. Bu parçacıkların oluşturduğu plazma topunda, Güneş yüzeyindeki ısınının 300 milyon katına eşit bir ısı açığa çıktı. Plazma topu, çarpışmanın şiddetiyle ortaya çıkan diğer parçacıkları yutarak bir kara delik özelliği sergiledi. Laboratuvarda oluşan karadelik, saniyenin katrilyonlarca birinden bile kısa sürdü.

Uluslararası Dış Araştırmaları Derneği'nin ABD'nin Baltimore eyaletindeki toplantısında sunulan araştırma sonuçları, günde 170 gr kadar yoğurt tüketiminin, ağızda biriken koku yapıcı hidrojen sülfid seviyesini düşürdüğünü gösterdi. Araştırmanın 24 sağlıklı gönüllü üzerinde yapıldığı, iki hafta boyunca yoğurt ve yoğurttaki bakterilerin bulunduğu peynir ve benzerlerini yemeyen bu kişilerin ağızlarındaki hidrojen sülfid gibi koku yapıcı bakteri seviyelerinin ölçüldüğü kaydedildi. Daha sonra altı hafta boyunca bu kişilere her seferinde 85 gr olmak üzere, günde iki kez yoğurt verildiği ve araştırma sonunda yapılan ölçümlerde ağızda koku yapıcı madde seviyesinin yüzde 80 oranında azaldığının görüldüğü belirtildi. Yoğurdun, ağız kokusunun yanı sıra dişte tartar birikmesini de önlediği ifade edildi.

Şemsiye Allak

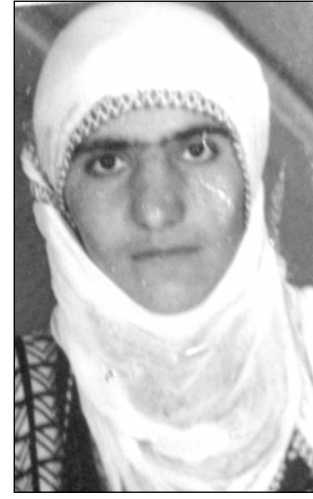
Fadime Şahindal

Ghofrane Haddaoui

Güldünya Tören

Nazime Alır

Nuran Halitoğulları

Hatun Sürücü

ONLAR BİZİMLE YAŞAYACAK

Kadın katliamlarında yitenlere...

Hatun Sürücü (23):

Almanya'nın başkenti Berlin'de 7 Şubat 2005 tarihinde, 3 kardeşi tarafından oğlunun gözleri önünde başına kurşun sıkılarak öldürüldü.

Naciye Atmaca (34):

Maraş'ın Pazarcık ilçesinde 6 çocuk annesi Naciye, kardeşleri tarafından, yasak aşk yaşadığı iddiasıyla kafasına kurşun sıkılarak, 25 Ocak 2005 tarihinde öldürüldü. Cesedi gaz yağı dökülerek yakıldı.

Ghofrane Haddaoui (23):

17 Ekim 2004 tarihinde Fransa'nın Marsilya kentinde reem edildi.

Gülseren Artuk (22):

Şanlıurfa'nın Ceylanpınar ilçesinde yaşayan Gülseren Artuk, kimliğini açıklamadığı bir kişiden hamile kaldığı için, aile meclisinin aldığı kararla 20 Eylül 2004 tarihinde öldürüldü.

Nazime Alır:

Van'ın Özalp ilçesine bağlı Yukarı Yorganlı köyünde 2 yıl ayrı yaşadığı eşi tarafından, çocuklarını görmeye geldiğinde, 17 Temmuz 2004 günü, İran sınırında bulunan Yavuzlar ile Yukarı Balıklı köyü arasında yer alan bir bölgede üzerine mazot dökülerek yakıldı.

Sakine Demir:

Adana'da sık sık akrabalarına gittiği için hakkında 'kötü yola düştüğü' dedikoduları çıkan Sakine Demir, 11 Temmuz 2004'te oğlu tarafından boğazı kesilerek öldürüldü.

Nuran Halitoğulları (14):

İstanbul Avcılar'da yaşayan Nuran Halitoğulları sevdiğiyle kaçtıktan kısa bir süre sonra evine döndü. Ama aile meclisi, Nuran hakkında ölüm kararı verdi. 5 Nisan 2004 günü babası tarafından boğularak öldürüldü.

Güldünya Tören (22):

Güldünya Tören, Bitlis'te kuzeninin kocasından hamile kalınca İstanbul'da yakınlarına bırakıldı. Çocuğunu doğurduktan sonra iki kardeşi Güldünya'yı sokak ortasında vurdu. Ama kadın ölmedi. Kardeşleri hastaneye de gelerek 25 Şubat 2004'de Güldünya'yı öldürdü.

Aynur Selçuk:

Aynur Selçuk, altı aydır ayrı yaşadığı eşi tarafından başka bir erkekle çekilmiş fotoğrafı sebep gösterilerek 2004 yılında 10 yerinden bıçaklanarak öldürüldü.

Gökhen İleri (26):

2004 yılında Zonguldak'ta ağabeyi tarafından erkeklerle gezdiği için öldürüldü.

Kadriye Demirel (16):

17 Kasım 2003 günü Diyarbakır'da bir akrabasının tecavüzü sonucu hamile kaldığı için, ağabeyi tarafından taş ve satarlarla öldürüldü.

Sevide Uyanık (24):

Batman, Sason'da 30 Aralık 2002 günü kalaşnikofla vurularak, üç günlük bebeği ise boğularak öldürüldü. Olaya intihar süsü verilmeye çalışıldı.

Zehra Karagöz:

Urfa'da 2003 yılında kocası tarafından bıçaklanarak öldürüldü.

Şemsiye Allak:

Mardin'de, Halil Açıl'le imam nikâhı kıydı. Aile, Açıl ve Allak'ı öldürme kararı aldı. Çift, 21 Kasım 2002'de

kaçmaya çalışırken pusuya yatan aile tarafından taşlanarak öldürüldü.

Zafirani Bibi:

Pakistan'da kocasının kardeşi tarafından tecavüze uğradı. Olaya ilişkin, mahkemeye kendisi başvurmasına rağmen 21 Nisan 2002 tarihinde reem edildi.

Fadime Şahindal (26):

20 yıl İsveç'te yaşayan Fadime Şahindal, amcasının oğuluyla evlenmemek için evini terketti diye, 21 Ocak 2002 günü babası tarafından öldürüldü.

Dilber Kına (16):

20 Mayıs 2001'de Çatalca'da cesedi bulundu. Ailesi Dilber'i evden kaçtığı için öldürdüklerini söyledi.

Maryam Ayubi:

İran'da 2001 yılında, cezaevinde taşlanarak katledildi.

Recve Aslan (19): 2001 yılında Urfa'da ağabeyi tarafından -bakire olmadığı için- göğsünden vurularak öldürüldü.

Gülsüm Altun (15): İstanbul, 2001 yılında İstanbul'da tecavüze uğradığı için kardeşi tarafından sokak ortasında bıçaklanarak öldürüldü.

Demet Yargı (17): 2001 yılında Diyarbakır'da -bakire olmadığı için- babası tarafından 39 yerinden bıçaklanarak öldürüldü.

Naime Salman (13): 6 Haziran 2000 yılında, 35 yaşındaki bir adamla evlenmek istemeyince üç ağabeyi tarafından Sadabat Viyadüğü'nden atılarak öldürüldü.

Belma Akaslan (20): 2000 yılında Urfa'da kardeşi tarafından, -sokakta erkeklerle konuştuğu için- kurşunlanarak öldürüldü.

Hanse Kaynak: 2000 yılında evlilik dışı 4,5 aylık hamile olduğu için, ağabeyinin kullandığı traktörün altında 'yanlışlıkla' kalarak öldü!

Hanife Anşın (32): 2000 yılında, İstanbul'da kardeşi tarafından -kötü yola düştüğü için- bıçaklanarak öldürüldü.

Elmas Yıldırım (22): Mardin'de 2000 yılında, amcasının oğlu da olan kocası tarafından -sevgiliyle kaçtığı için- başından 8 kurşunla vurularak öldürüldü.

Muhbet Cengiz (15): Batman'da 2000 yılında, ağabeyi tarafından tecavüze uğrayıp hamile kaldığı için uyurken öldürüldü.

Fatma Kurt (21):

Urfa'da 2000 yılında, ağabeyi tarafından yeni doğan çocuğuyla baba evine döndüğü için pompalı tüfekle vurularak öldürüldü.

N.A. (13):

Diyarbakır'da 1999 yılında, aile üyeleri tarafından korucuların tecavüzüne uğradığı için öldürüldü.

Azize Kaya:

Kocası Davut Kaya'nın ölümünden 5 yıl sonra Sait Burhankulu ile imam nikâhıyla evlendi. Ancak, "dul kadının namusu kocasının yakınlarının himayesindedir" denilerek, eşinin beş akrabası tarafından 23 Kasım 1998'de öldürüldü.

Emine Keleş:

İstanbul'da 1998 yılında, kız kardeşi tarafından seks işçiliği yaptığı için tek kurşunla öldürüldü.

Zemzem Bozkurt (18):

Urfa'da 1998 yılında, amcasının oğlu tarafından evlendiğinde bakire çıkmadığı için av tüfeğiyle öldürüldü.

Nilüfer Akdeniz (14):

Diyarbakır'da 1998 yılında, amcasının oğulları tarafından evlilik dışı hamile kaldığı için kurşunlanarak öldürüldü.

Şemse Kaynak (20):

Urfa'da 1998 yılında, ağabeyi tarafından hamile olduğu için traktörle ezilerek öldürüldü.

Ayşen (18), Emine(20):

Kilis'te 1997'de babaları tarafından öldürüldüler.

Neşe Öztalun (17), Mine Öztalun (16):

Antep'te, 1997'de ağabeyleri tarafından 4'er kurşunla öldürüldüler.

Oruç Serin (16):

Antep'te 1996 yılında, ağabeyi tarafından tüfekle vuruldu, daha sonra aile fertlerinin de aralarında bulunduğu kalabalık tarafından taşlanarak öldürüldü.

Sevda Gök (16):

Urfa'da 1996 yılında, kardeşi tarafından evden kaçtığı gerekçesiyle boğazı kesilerek öldürüldü.

Rabia Oğuz (21):

Urfa'da 1995 yılının Temmuz ayında, istediği kişiyle evlenmesine ailesi razı olmayınca sevdiğiyle kaçtı. Çok geçmeden ailesi tarafından bulunarak, "aile namusunu temizlemek" üzere köy meydanına getirilen Rabia Oğuz, köy meydanında ailesinin ve tüm köy halkının gözleri önünde, zılgıtlar, patlayan silahlar arasında bir kutlama merasimi havasıyla traktörle ezilerek öldürüldü.

Filiz Büyükdere (20):

Ankara'da 1994 yılında kötü yola düştüğü gerekçesiyle kardeşi Mustafa büyükdere tarafından öldürüldü.

Zeynep Kürtüm (22):

Antalya'da 1992 yılında, ağabeyi tarafından alınandan tek kurşunla vurularak öldürüldü.

Fatma Dağüstü:

Evlendikten sonra bakire olmadığı için ve "Kötü mal sahibindir" denilerek ailesinin evine geri gönderildi. Bunun üzerine Fatma Dağüstü, kardeşi tarafından öldürüldü.

Hacer Felhan:

Evden bir gün kaçtığı için, kardeşi Muhammet Felhan tarafından av tüfeğiyle öldürüldü.

Fatma Demir:

Evlü olmadığı halde 9 aylık hamile olduğu için ailesi tarafından üzerine gazyağı dökülerek öldürüldü. "Kasten adam öldürmek" suçuyla yargılanan aile bireyleri, yeterli delil olmadığı iddiasıyla beraat etti.

Fatma Demirkan:

Berdel usulüyle evlendirildiği kocası tarafından "kanama olmadığı" gerekçesiyle ailesinin evine gönderildi. Bunun üzerine kardeşi tarafından öldürüldü.

Vezire Kaya (36):

4 çocuk annesi olan Kaya, Adana'da kocası ve kardeşleri tarafından eniştesiyle ilişki kurduğu gerekçesiyle su kanalında boğularak öldürüldü.

Cemile Emir İsmaili:

İran'da reem edildikten sonra cesedi hayvanlara yem olsun diye çölde bırakıldı.

Yitip giden ne çok kadın var, adını bile bilmediğimiz, coğrafyasını bile bilmediğimiz ne çok kadın... Onlar unutulmamalı dedik. Yeterli olur mu? Hayır! Çağlar boyunca o kadar çok yitip giden kadın var ki! Savaşlarda, tacizde, tecavüzde, töre cinayetlerinde vb. birçok şiddet yönteminde kurbanların çoğu kadın. Kimseler çok konuşmak istemedi, bu kadınların neden yittiklerini? 'Kadınlardır ve kaderine katlanmak zorundadır' denildi çoğu zaman. Katledildi kadın... Sadece fiziki olarak değil, ruhsal, düşünsel olarak katledildi. Bu katliam seyredildi. Ama bir gün geldi, kadınlar bu katliamların hesabını sormaya başladı. İşte o gün bu gündü! Şimdi o kadınlar yalnız değil. Bizden çok uzaklara gitmiş olsalar da fiziki olarak, aslında hiç uzak değiller bizden. Bir parçamız da onlarla gitti. Onların bir parçası da bizde kaldı. Her birinden sonra, bir daha olmasın dedik, keşke onlar için bir şeyler yapabileseydik dedik. Ama en azından bundan sonra yaşanmasın diye yapacak çok şeyimiz vardı.

Bizde bu inançla gazetemizin ilk sayısını, bu katliamlarda yitip giden kadınlara adadık. Aslında o kadınların yitip gitmediklerini, giderken bizlere bir şeyler bıraktıklarını göstermek istedik. Kimi katliamlara kurban oldu, kimi özgürlük uğruna gitti. Ama bu gidilerde ortak bir yan vardı. O yana sarıldık sıkıca. Acısı ya da güzeli ile onları bizi bugünlere getirenler. Her bir gidenle, kadının özgürlüğü için daha çok mücadele aşkı doğdu içimize. Acılarımız ortak, yaşayışlarımız ortak, o zaman çözümlerimiz de ortak. Dil, din, ırk, milliyet vb. gibi şeylerin kadın mücadelesinde anlamını nasıl yitirdiğini gördük.

Farklılıklarımız, en güçlü yanımızdı, bunu anladık.

Belki o katliamlara kurban giden, özgürlük uğruna yaşamını feda eden kadınların birçoğunun ismi bilinmiyor, bilinmeyecekte. Ama onlar kadın özgürlüğü için her zaman yaşamaya devam edecekler. Yaşasalar, onlar da bunu isterlerdi. Kadın özgürlüğü için mücadele yürütmek, aynı zamanda yarımaları tamamlamak ve o kadınların özgür dünya hayallerini gerçekleştirmekti bizim için...

8 Mart görkemli kutlandı

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü, dünya genelinde büyük gösterilerle kutlanırken Kürdistan'da serhildanlarla karşılandı. Kadınlar hep bir ağızdan "Savaşa ve kadın katliamlarına geçit vermeyeceğiz" mesajını verdi.

Dünyanın her yerinde kadınlar, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutladı. 8 Mart 2005 yılı kutlamalarına Kürt kadını; ulaştığı özgürlük düzeyini ve coşkusuyla yansıttı. Malatya ve İstanbul'daki 8 Mart kutlamaları ise şiddete sahne oldu. Türkiye ve Kürdistan'da görkemli geçen 8 Mart kutlamalarının şiddete sahne olması, tartışma platformları yarattı. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne (AB) hazır olup olmadığı tartışmaları kadar, kadının aile, toplum, iş yaşamı ve siyasetteki rolünü yeniden gündemleştirdi.

8 Mart büyük gösterilerle birlikte şiddete sahne oldu

8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeniyle İstanbul Fatih'te gösteri yapmak isteyen bir gruba müdahale eden polis, 59 kişiyi gözaltına aldı. İzinsiz gösteri yapılmak istendiği gerekçesiyle kadınlara saldıran polisler, 8 Mart'ta Türk ve Kürt kadınına çok gördü.

Beyazıt'ta düzenlenen bir başka gösteride ise, müdahale sırasında polisler direnen bazı göstericiler yaralandı. Malatya'da da kadınlar, benzer gerekçeler gösterilerek polis tarafından şiddetine maruz kaldı.

Polisin 8 Mart kutlamaları, Mart ayının en önemli eylemsellikleri oldu. Savaşın ve şiddetin gölgesinde 8 Mart'ta karşılayan Kürt kadınları 8 Mart vesilesi ile barış taleplerini dilelendirdi.

Urfa

Türk başbakanı: Şiddet "Duygusal" bir davranıştır

Polisin 8 Mart gösterilerine yönelik tavrına AB'den de tepki geldi. AB Komisyonu, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeniyle İstanbul'da düzenlenen gösteride polisin aşırı güç kullanımını kınadı. Komisyon Başkanı Jose Manuel Durrao Barroso'nun sözcüsü Françoise Le Bay, Türk polisinin aşırı şiddet kullanmasından duydukları üzüntüyü dile getirdi.

Türkiye'nin insan hakları, ifade özgürlüğü ve azınlık haklarına mutlaka riayet etmesi gerektiği vurgulanan açıklamada, hükümete konuyla ilgili olarak bir an önce incelemede bulunup, gelecekte bu tür olayların yaşanmaması için tüm önlemlerin alınması çağrısında da bulundu.

Çağrı ve kınamalara rağmen Türkiye Başbakanı R. Tayyip Erdoğan, olayı bir provokasyon olarak değerlendirip, "Türk polisi duygusal bir an yaşamıştır" ifadeleriyle şiddete yeni bir tanım getirdi.

Türk ve Kürt kadınları süregelen savaşın faturasını ödemeye devam ediyor

Son dönemlerde Kürtlere yönelik artan baskı

ve operasyonlar, kamuoyunda kaygılara neden oldu. 8 Mart'ta çatışmaların artmasından duydukları endişeleri dile getiren gerilla anneleri, hükümete "sesimize kulak verin" çağrısında bulunarak "barış herkese kazandırır" dedi.

Özgür Kadın İnisiyatifi Koordinasyonu, 8 Mart kutlamalarına katılan kadınlara yönelik saldırı ve gözaltılarını kınayarak, saldırıların özgürleşen kadına duyulan tahammülsüzlüğün bir göstergesi olduğunu vurguladı.

Açıklamada, saldırı ve gözaltılar kınanarak, kadınlar Özgür Yurttaş Meclisleri'ne çağrıldı. "Özgür Yurttaş Meclisleri'nde, özgürlük ruhu ve bilinciyle kadınların yer almasıyla demokratik, özgür toplum ve birey yaratılabilir" denilen açıklamada, Kürt kadınının önemli bir aşamaya geldiği de belirtildi. Kürt kadınlarının 8 Mart'ta güçlü karşılamaları selamlandı. Öte yandan Kürdistan Özgür Kadın Partisi (PAJK) tarafından Türk hükümetinin tutumu kınanarak, kadınların sesine kulak verilmesi gerektiği vurgulandı.

Avrupa'da Kürt kadınları

Avrupa'da kadınlar 8 Mart'ta görkemli kutlarken, Avrupalı kadınların da en az üçüncü dünya ülkeleri kadar baskı ve eşitsizliğe maruz kaldığı yapılan araştırmalar tarafından gösterildi. Avrupa kadınının, kadın mücadelesinin evrenselliği, baskı altında yaşayan toplum ve halkların kadınlarını önemli bir ittifak gücü olarak görme sorunu olduğu pasif eylemselliklerinden ve örgütlülüklerinden anlaşıldı.

Avrupa'da yaşayan Kürt kadınları ise 2005 8 Mart kutlamalarını güçlü karşılayan kesimdi. Kutlama-

larda kadın özgürlüğü ve örgütlülüğüne dair talepler daha da netleşti. Özellikle Avrupa'ya göç edip sürekli dört duvarla sınırlı kalan Kürt kadınlarının bilinçlendikçe yaşam arayışları ve talepleri derinleşerek somutluk kazandı. Mevcut sistemi sorgulayan, kendisine güvenen bir kadının resminin çizildiği 8 Mart kutlamalarında, ulusal boyut kadar, sosyal boyutta tabanına bir gerçekliğe ulaşıldığı görüldü. 8 Mart kutlamalarında öne çıkan; Kürt kadınının ihtiyaçlarını tespit etmesi ve bunu somutluğa kavuşturmasıdır.

8 Mart kutlamalarının getirdiği tartışmalar

8 Mart vesilesiyle yapılan tüm araştırmalar; kadınların hala baskıya, şiddete maruz kaldığını gösterirken, kadının önemli bir örgütlenme gücüne ulaştığını da ortaya çıkarmış oldu. Kadın sorununun varlığının geçen yıllara göre kadınlar tarafından daha çok anlaşıldığı ve mücadele etme gerekliliğinin daha da pekiştiği görüldü.

Aynı zamanda kadının iş ve siyasette hala yeterli düzeyde temsilini bulmadığı, kendi sorunlarına sahip çıkmadığı tartışılan gelen konular arasında yer aldı. Kürt kadınları önemli bir kurumsallaşmaya ulaşmış olsa da, dönüştürücü bir güç konumuna ulaşmada henüz yetersizlikler yaşıyor. Namların gölgesinde barış mücadelesi yürüten Kürt kadınlarına büyük sorumluluklar da düşmekte. Bu bilinçle 2005 yılına yaklaşan örgütlü Kürt Kadın Hareketi, AB yolundaki Türkiye ve Ortadoğu'da oturtulmaya çalışılan yeni sistemin oluşumunda önemli bir rol oynayabilir. Bu potansiyele ve bilince sahip olduğu ifade edildi. Sorun Kürt kadınlarıyla birlikte Türkiye ve Ortadoğu kadınının, kadın kimliği ve rengiyle örgütlü bir güce kavuşma mücadelesidir.

İSTANBUL

Irak, İran, Suriye'de 8 Mart

Dünyanın birçok yerinde kutlanan 8 Mart Dünya Kadınlar Günü, Maxmur Mülteci Kampı'nda da çok renkli kutlamalara sahne oldu. Mültecilik koşullarında güçlü bir örgütlülük gücüne ulaşan Maxmurlu kadınlar dünya kadınlarına "her koşulda kadın kendisini yaratabilir" mesajını verdiler.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü Iraklı Kürt, Arap ve Türkmen kadınları tarafından da kutlandı. Kerkük'te kadın örgütleri ve sivil toplum kuruluşları tarafından ortaklaşa düzenlenen şenlikte bir araya gelen kadınların yanında erkek katılımcılar da oldu. Ortadoğu'nun renkliliğinin dile getirildiği kutlamalarda dikkatleri çeken Ortadoğu uluslarından kadınların buluşmaları oldu. Ortadoğu karmaşası içinde kadınların barış ve birliktelik resmi 8 Mart'ta çekildi. Öte yandan Suriye'de yaşayan Kürt kadınları da Arap kadınlarıyla birlikte 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutladı. Arap ve Kürt milliyetçiliğinin hortlatılmaya çalışıldığı Suriye'de kadınlar kardeşlik mesajı verdiler.

Merhaba!

Gülümse tüm ışıltınla
Güneş seni
Gülüşün yürekleri ısıtsın
Çünkü sen
Sen kadınsın
Hoş geldin
"Newaya Jin!"

Vildan
Dirik

Bu sözcüğü kullanmayı çok seviyorum, her "merhaba" deyişimde kendimi mutlu hissediyor, karşımdakileri de mutlu kıldığımı düşünüyorum, en azından öyle olmasını umuyorum. Her "merhaba" yeni bir başlangıç, yeni bir ilişki, bir sıcaklık geliştiriyor bence. En kötü anlamımızda duyduğumuz içten bir merhaba pozitif duygular oluşturup, yalnızlığımızı yok edebiliyor. Düşünün; dilini bilmediğiniz bir ülkenin fazla tanımadığınız bir şehrindeyiz. Gideceğiniz adrese hangi numaralı otobüsle gitmeniz gerektiğini bile bilmiyorsunuz. Çekinerek sağa sola bakarken elindeki gazeteden "bu bizimkilerden" diye düşündüğünüz birisine yaklaşıp "merhaba" diyorsunuz, aldığınız diğer "merhaba" karşısında duyduğunuz güven, sevinç ve sıcaklık duygusu tarifsizdir değil mi? Ya da minik bir çocuğu önemseyip yanındaki yetişkinlerden daha önce ona "merhaba" dediğinizde aldığınız "merhaba" yanıtında ne kadar çok heyecan ve mutluluk vardır. O an o çocuk gözlerde ki önemsenmenin mutluluğu hiçbir şeyle değiştirilmeyecek kadar değerlidir. Tam tersi selam verilmeye değer bile görülmeyen bir çocuktan, ileride değer yaratmasını beklemek haksızlık değil midir? Bazı zamanlar bilerek ya da bilmeden birbirimizden esirgelediğimiz bu sözcüklerle yaratabileceğimiz güzel ve olumlu duygular aslında en ihtiyaç duyduğumuz duygulardır. Güven, sevgi, önemsenme ve de yaşama sevinci. Ruh sağlığının yapı taşları olarak bu dört kavramın önemi tartışılmaz ve bunu bazı anlarda bir "merhaba" ile gerçekleştirebileceğimizi unutmamalıyız.

Öte yandan yeni bir başlangıç demistik; vazgeçilmez dostlukların birçoğu minik bir merhaba ile başlamıştır inanırım. Ardından uzatılan sıcak bir el, birbirine açılan yürekler, yıllar süren dostlukların temelini oluşturur da, çoğumuz buna, verdiğimiz sıcak bir selamın sebep olduğunu hatırlamayız bile. Şimdi sizler belki de neden bu kadar uzattı diye düşüneceksiniz, haklı olabilirsiniz ama insan soyunun vefasızlığı ünlüdür. Kaç taneimiz evimize yeni renkli TV geldiğinde hemen çöpe atılan ya da televizyonu olmayan bir tanıdığımızı verdiğimiz, bize televizyon denilen heyecanı ilk kez yaşatan siyah-beyaz televizyonlarımızı minnetle anmışızdır. Yıllarca kahramızı çeken eski model arabamızı verirken içi cızlayan kaç kişi vardır? Bunlar en basitinden maddi örneklerdir. Ya anamız, babamız, dostlarımız? Ya yaşamımıza değer katan, bedeller ödeyen insanlarımız, ölenlerimiz, kalanlarımız? Peki bunlara ne derece vefalıyız acaba? Çevremizde anasına bile bir merhabayı çok gören insanlar varolurken endişelenmemek mümkün mü vefasızlıktan?

Tüm bu duygularla yeni bir başlangıca merhaba demek istiyorum, siz okuyuculara merhaba demek, aynı zamanda vefanın bir gereği olarak bu başlangıca olanak sağlayan, yarattığı değerlerle tarihimizde onurlu yerini alan kadın gazetemizin tüm yaratıcılarına merhaba demek istiyorum. Onlar ki yaratmanın, üretmenin en önemlisi de yaratmanın en zor olduğu dönemlerde bunu canları pahasına başardılar. Kadın güzelliğini, kadın rengini sınırları aşarak yaymak onların en önemli hedefleri oldu. Şimdi yepyeni bir oluşumun temelleri atılıyor; hedef elbette kadın için, kadın adına ve de kadın kadına en güzeli, en doğruyu, en iyiyi kısacası en kadını yaratma, en kadını yanısıtma ve tekrar sınırları aşarak kadının rengini insanlığın rengi yapmadır.

Gazetemizin bu ilk sayısının merakla beklediği gereği bir yana, benim beklentim yaşı, konumu, eğitim düzeyi ne olursa olsun tüm kadınlarımızın sahiplenme anlamında sadece okumakla kalmayıp gazetemizi zenginleştirmek, çekicileştirip vazgeçilmez kılmak için gerek yazı, şiir, fotoğraf, gerekse eleştirileriyle katkılarını esirgememeleridir. Bir şeye mutlaka bir yerden başlamak gerekir, bu neden burası olmasın!

vildan.dirik@freenet.de

İsveç'te feministler parti kurdu

İsveç gündemini aylardır dolduran ve tartışma konusu olan ilk feminist parti kuruldu. 8 Mart Dünya Emekçi kadınlar günü'nde İsveçli feministler tarafından ilan edilen partinin adı 'Feministas.'

İsveç'in mevcut siyasi partilerinin kadın sorununa eğilmediğini ve feminizmi anlamadıklarını belirten feminist kadınlar, yeni bir parti kurdu. Sol ve feminist görüşe sahip olacağı belirtilen 'Feministas' partisi Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde yapılan bir açıklamayla kamuoyuna duyuruldu.

Eski bakanlardan Margareta Winberg'in de içinde yer aldığı on beş kadın kamuoyuna yaptığı açıklamayla "Feministas" adıyla yeni bir feminist hareket başlattıklarını duyurdular. Eski bakan Winberg, İsveç siyasi partilerinin kadın sorununu ciddi ele almadıklarını ve feminizmi faklı değerlendirdiklerini geçtiğimiz süreçte bir çok kez dile getirmiş ve ağır eleştirilerde bulunmuştu.

Grup sözcülerinden Marita Ullskog, kadınların maruz kaldığı aile içi şiddet ve eşitsizliğe karşı mücadele edebilecekleri feminist ağıla kadınları bir çatı altında toplamayı amaçladıklarını altını çizdi. Uzun bir süredir çalışmalarına başladıkları partinin kuruluşunun 8 Mart günü ilan edilmesi hedeflenmişti.

"Kadın eşitliğini şart koşacağız"

Yayınlanan bildiri de toplumun kadın soruna duyarısız kalmasının kabul edilmeyeceği vurgulanarak "biz güzel sözleri değil, hayata geçirilmiş sözleri esas alacağız. Artık kadın sorunlarına ilişkin hayata geçirilmeyen süslü icraatları reddediyoruz" denildi. Kadın hareketinin güçlenmesi için kadınların acele etmesi gerektiğinin belirtildiği bildiri "İsveç'teki erkek egemenlikli sisteme son vermeyi esas alıp, erkeğe gösterilen müsamahanın aynısının kadınlara da gösterilmesini toplumun tüm katmanlarına şart koşacağız. Eğer bu şartlar için hukuki boşluklar varsa, gerekli hukuki düzenlemenin yapılmasını kararlaştırmak isteyeceğiz" denildi.

Evrensel bir hareket olmayı hedefliyor

Bildiriye şiddet sonucu yaşamını yitiren ve şiddete maruz kalan kadınlara da değinirken, şiddet, tecavüz gibi insanlık dışı uygulamalara maruz kalan kadınların yaşadıkları olayların çok aşgari düzeyde polise intikal ettiği belirtiliyor. İsveç'te aynı iş ve koşullarda çalışan ka-

dınlarnın, erkeklerin ancak yüzde 84'ü kadar ücret alabildiğine de dikkat çekilerek, kadınların büyük bir haksızlığa uğradığını altı çiziliyor. Grup, dünya kadınlarının kendisini ifade edebileceği bir hareket olmayı amaçladıklarını belirtti.

Feminist Parti uzun süredir ülke gündemindeydi

500 feministin gerçekleştirdiği bir toplantıda, yaklaşık iki yıl önce İsveç Sol Parti liderliğinden istifa eden Gudrun Schyman'ın, sol politik felsefeyi, feminist perspektifle benimsemiş, kadın politikacılara açık bir partide yer alabileceğini söylemesi ve feminist bir partinin kurulacağını duyurulması üzerine ülkede tartışmalar başlamıştı.

Feminist parti kurulacağı haberleri, İsveç Sol Parti'yi

(Vanster Partiet), İsveç Çevre Partisi'ni (Miljö Partiet) ve iktidardaki Sosyal Demokrat Parti'yi de harekete geçirmişti.

Sol yelpazede yer alan partiler, olası bir feminist parti programına karşı, kendi programlarındaki feminist çerçeveyi daha da belirginleştireceklerini açıklamışlardı. 2006 yılı genel seçimlerine ciddi bir hazırlıkla gireceklerini belirten sol partiler, feminist partinin marjinal bir kesimi kapsayacağını da iddia etmişlerdi.

Bin kişi üzerinden yapılan anketin sonuçlarına göre ise, İsveç'te halkın yüzde 17'si bir feminist partinin kurulmasından yana oldukları; ancak yüzde 6'sının bu tür bir partiye oy vereceği açıklanmıştı.

Stockholm

Başladı

Küresel feminist eylem ağı olan "Dünya Kadın Yürüyüşü" 8 Mart'ta tüm dünyada aynı anda başladı.

Dünya Kadın Yürüyüşü, 8 Mart'ta tüm dünyada aynı anda başladı. 163 ülke ve bölgeden yaklaşık 5500 kadın grubundan oluşan küresel feminist eylem ağı, yoksulluğa ve kadına karşı şiddete sona erdirmek amacıyla 2005 yılında küresel yolculuğunu gerçekleştirecek.

8 Mart 2005 tarihinde Brezilya'nın San Paulo kentinde Brezilyalı kadınların yürüyüşüyle başlayan etkinlikler, 17 Ekim 2005'te dünyanın en yoksul ülkesi olan ve kadına karşı şiddetin çok farklı biçimlerde yaşandığı Burkina Faso'da son bulacak.

Ruanda'nın başkenti Kigali'de toplanan Dünya Kadın Yürüyüşü delegeleri 10 Aralık 2004 tarihinde İnsanlık İçin Küresel Kadın Şartı'nı kabul etmişti.

Eşitlik, özgürlük, dayanışma, adalet ve barış değerlerini temel alan 31 maddeden oluşan İnsanlık İçin Küresel Kadın Şartı, sömürünün, tahakkümün, hoşgörüsüzlüğünün ve dışlanmanın ortadan kalktığı; doğruluğun, farklılıkların, hak ve özgürlüklerin hepsinin saygı gördüğü bir dünya kurma projesi.

Dünya Kadın Yürüyüşüne üye kadınlar, 8 Mart'tan başlayıp 17 Ekim'e kadar süre-

cek bir Dünya Yürüyüşü örgütlemesine gitmişti. Kadınların eylem ağı içerisinde bazı faaliyetleri şöyle;

Kadınlar her ülkede kırk yama yorgana bir parça ekleyecek Aynı zamanda Şart'ta yer alan değerleri yansıtan bir yorgan yapacak.

Dünyanın her yerinde kadınlar, 17 Ekim 2005 tarihinde öğle vakti (saat 12:00-13:00 arasında) 24 saat feminist dayanışma eylemleri gerçekleştirecek.

Amsterdam

Afganistan'da Kadın Radyosu

Afganistan'da kadınlara özel yayın yapan "Kadının Sesi" radyosu yeniden yayın hayatına başladı.

Afganistan'da Taliban rejiminin yıkılması ardından faaliyetlere başlayan, kadınlara özel yayın yapan "Kadının Sesi" radyosu, kadına yönelik uygulanan şiddet, eşitsizlik ve baskıyı engellemeyi amaçlayan bir yayın politikası izliyor. Finans sorunları nedeniyle belli bir süredir yayın hayatına ara veren radyo Alman sivil toplum örgütünün parasal yardımıyla yeniden yayın hayatına devam etmeye başladı. Afganistan'ın başkenti Kabil ve henüz yeniden yapılanma sürecinden uzak kalan eyaletlerdeki kadınlara ulaşmayı hedefleyen "Kadının Sesi" radyosunun sorumlusu Cemile Mücahit, zorla evlilik, ev içi şiddet, kadının sosyal ve siyasi hayattaki rolü gibi konuları işleyeceklerini duyurdu. Taliban'ın devrilmesinden sonra ekranlara çıkan ilk kadın olan Mücahit Afganistan'ın en ünlü yayıncıları arasında yer alıyor.

Kabil

Kadınlar Günü'nün tarihçesi

8 Mart, Kürdistan'da ve dünyanın pek çok ülkesinde, kadınların hak, eşitlik ve barış isteklerini dile getirdikleri, yaşadıkları sorunlara dikkat çektikleri, bir araya geldikleri bir gün. Bu tarihin uluslar arası düzeyde kabul gören bir hal alması 1970'lere rastlansa da, bu tarihe kaynaklık eden olay ve dünya kadınlarının ortak bir gün olarak kutlama isteğinin gündeme gelişi 1800'lerin ortasına rastlar.

Kadınların erkeklerle eşit haklara sahip olma yolunda verdiği savaşın temsili başlangıcı, 8 Mart 1857 yılında ABD'nin New York kentinde başladı. Konfeksiyon ve tekstil fabrikalarında çalışan 40.000 işçinin insanlık dışı çalışma koşullarına ve düşük ücretlere karşı başlattığı grev, polisin saldırısıyla kanlı bitti. Saldırı sırasında çıkan yangında, çoğu kadın 129 işçi can verdi. İşçilerin cenaze törenine 100 bini aşkın kişi katıldı.

1910 yılında Danimarka'nın Kopenhag şehrinde düzenlenen İkinci Uluslar arası Sosyalist Kadınlar Kongresi'nde Alman Sosyal Demokrat Parti önderlerinden Clara Zetkin, bu yangında yaşamını yitiren 129 kadın işçinin anısına 8 Mart'ın, "Dünya Emekçi Kadınlar Günü" olarak kabul edilmesini önerdi. Böylece kadın hakları hareketini, özellikle oy hakkını onurlandırmayı amaçlayan Emekçi Kadınlar Günü önerisi, oy birliği ile kabul edildi. O günden bu yana 8 Mart, kadınların haklarını ortak mücadele ile kazanmasının sembolü oldu.

1975 yılında Dünya Kadınlar Yılı'nı ilan eden Birleşmiş Milletler Örgütü, 16 Aralık 1977 tarihinde 8 Mart'ın tüm kadınlar için "Dünya Kadınlar Günü" olarak kutlanmasını kararlaştırdı. Kadınlara eşit hakların verilmesinin dünya barışını güçlendireceği kabul edildi. Bu yılın etkinlikleri içerisinde, Birleşmiş Milletler, 8 Mart gününü Dünya Kadın Günü olarak kutlamaya başladı. İki yıl sonra 1977'de, Birleşmiş Milletler genel toplantısında kadın hakları, uluslar arası barış günü olarak kabul edildi.

Alınan bu kararın nedeni iki temel noktaya dayandırıldı. Dünya barışının korunması için sosyal gelişim düzeyinin artırılması ve temel insan haklarının kullanılmasına için kadınların da eşitliğe, kendilerini geliştirmelerine olan gereksinimi. Dünya barışının güçlendirilebilmesi için kadınlara eşit hakların verilmesi kaçınılmazdı.

Başlatılmış olan direniş gününün bu şekilde tüm dünyaya yayılarak, 8 Mart "Dünya Emekçi Kadınlar Günü" olarak kutlanmasını sağlayan bazı önemli tarihleri de vermek istiyoruz. 1857 New York olaylarından sonra farklı yerlerde bu mücadele devam etti.

1908 yılında yine New York'ta 15.000 kadın daha kısa çalışma saati, daha iyi gelir ve oy hakkı için yürüdü. Doğum izni istediler. Ana sloganları "Ekmek ve Gül" idi. Ekmek, yaşama güvencesi, karın tokluğunu; gül ise, daha kaliteli yaşamı simgeliyordu.

1909 yılında ilk Kadın Günü 28 Şubat'ta kutlandı. Avrupa'daki kadınlar da Şubat ayının son pazar gününü kadın günü olarak kutladı.

1910 yılında Alman Sosyalist Clara Zetkin, ikinci Uluslar arası Sosyalist Kadınlar Kongresi'nde 8 Mart'ın "Dünya Emekçi Kadınlar Günü" olmasını önerdi ve kabul edildi.

1911 Kopenhag kararından sonra ilk kez 8 Mart'ta Avusturya, Danimarka, Almanya ve İsveç'te kutlandı. Yüz binlerce kadın ve erkek değişik aktiviteler gerçekleştirdiler. Oy verme, seçme-seçilme haklarının yanı sıra meslek edinme ve mesleki eğitim görme haklarını istediler.

1917'de Rus kadınlar "ekmek ve barış" için grev yaptılar. Yaşam koşullarının kötüluğunu protesto ettiler. 8 Mart'ta gerçekleşen bu olay daha sonra tüm Avrupa ülkeleri ta-

rafından da kabul gördü. 1977 Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 8 Mart'ı, "Kadın Hakları ve Dünya Barışı Günü" olarak kabul etti.

Türkiye'de 8 Mart

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü; Türkiye'de ilk kez 1921 yılında sosyalist kadınlar tarafından "Emekçi Kadınlar Günü" olarak kutlanmaya başlandı. 8 Mart, 1975 yılında ise İleri Kadınlar Derneği (İKD) tarafından daha yaygın olarak kutlandı ve sokağa taşındı. "Birleşmiş Milletler Kadınlar On Yılı" programından Türkiye de etkilendi. 1975 yılında "Türkiye 1975 Kadın Yılı" kongresi yapıldı.

Türkiye'de 1980 askeri darbesinden sonra dört yıl anılmadı 8 Mart. 1984'ten itibaren her yıl çeşitli kadın örgütleri tarafından Dünya Kadınlar Günü kutlanmaya baş-

landı. Kadınlar 80'li yıllarda 8 Mart'ı iznilen yürüyüş ve şenliklerle kutlamaya başlarsa da, küçük gruplar halinde mütevazı kutlamalarını sürdürdüler. 1990'lı yıllarda kadın kuruluşlarının sayı ve çeşitliliğinin artması ile beraber 8 Mart daha geniş bir katılımı kutlanılır oldu.

Kürdistan'da 8 Mart

Dünyada kadınların eşitlik ve özgürlük için mücadele ettiği tarihlerde, Kürdistan kadını ulusal sorunları ağır bir şekilde yaşar. Dört ayrı ulusun egemenliğinde yaşamaya başlayan Kürd kadınları; her dönem baskı, sömürü ve inkara karşı başkaldırmış ve ulusal sorununun çözülmesi mücadelesinde irili ufaklı yerini almıştır.

Kürdistan tarihinde baş gösteren isyanlarda, sahneye çıkan Kürd kadını en onurlu yerini alır. Bese, Zorife, Leyla, Qasım, Ronahi, Berivan, Zilan, Zekiye, Mizgin, Sema ve daha binlerce Kürd kadını, direniş sembolü olur. Kürd kadınının herhangi bir sınıfa dahil olması ya da ekonomik özgürlüğünü kazanmış olması, bir anlam ifade etmiyordu. Kürd kadını ait olduğu ulusun kimliğiyle bile tanınıyordu. O, yüz yıllardır yok edilmeye çalışılan, dili, kültürü, sahip olduğu tüm maddi ve manevi değer yarığları sömürülerek yok edilme, parçalanmaya çalışılan bir ulusa ait olmanın insana yaşatabileceği en büyük acıları tüm dünya kadından iki kat daha fazla yaşıyordu.

En son Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin başlangıcına kadar olan dönem böyle devam etse de;

Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'yle birlikte Kürd kadını Kürdistan ve Ortadoğu'da önemli bir rol oynamaya başlar.

Kürt ulusal sorununun çözümü olarak doğan hareket ilk çıkışını: "Ortadoğu'nun kördüğümü Kürd, Kürdün kördüğümü Kadın"dir sözünü temel alır. Ulusal, siyasal ve sosyal sorunların çözümünün kadının özgürlük mücadelesinde yattığı tespitini yapan Demokratik Konfederalizm Önderliği Abdullah Öcalan çalışmalarının en önemli parçası olarak kadın mücadelesini belirler. Silahlı mücadele kadar siyasal mücadelede de yerini alan Kürd kadını, 1990'lı yıllarda kitleselleşerek Kürdistan, Türkiye ve Ortadoğu'da önemli bir güç haline geldi.

8 Mart Dünya Emekçi kadınları günü ise 1990'lı yıllardan itibaren Kürd kadınları tarafından kutlanmaya başlandı.

Kürt kadınlarının 8 Mart kutlamaları, büyük serhildanlara dönüşür. Kürd halkının yaşadığı baskı, sömürü, inkar ve imhanın son bulmasını talep edildiği 8 Mart kutlamalarında, Kürdistan'da süregelen savaş nedeniyle intihar eden, taciz-tevazüye uğrayan Kürd kadınlarının yaşadığı acılar dile getirildi. 1998 yılında Kürd Özgürlük tutsağı olan Sema Yüce'nin cezasızında gerçekleştirdiği eylem ile 8 Mart'a yeni bir anlam biçilmiş oldu. 8 Mart'tan 21 Mart'a şiarıyla eylem gerçekleştiren Sema Yüce, kadının özgürlük mücadelesiyle 21 Mart ezilen halkların diriliş bayramını birleştirmiştir. Bu tarihten sonra Kürd kadını için, 8-21 Mart arası süreç kadının cins ve ulusal sorunlarına daha güvenli, kararlı sahip çıkma ve mücadele etme süreci olarak belirlenir. Ve kadının özgürlük ve eşitlik mücadelesini tüm zamanlara yayma felsefesini de geliştirmiş olur. 1999 yılından sonraki süreç, Kürd kadını açısından bu gerçeklik çerçevesinde gelişti.

Özellikle Demokratik Konfederalizm Önderliği Abdullah Öcalan'ın Uluslar arası bir komple sonucu esir düşmesi ardından başlatılan demokratik mücadele stratejisini en fazla sahiplenen Kürd kadınları oldu. Kadının demokratik, eşitlikçi ve adaletli yanla-

rının daha fazla gelişmeye başladığı, kadın özgürlük bilincinin daha da derinleştiği Kürdistan koşullarında ulusal sorunlarıyla birlikte kadın sorununun çözümü de omuzlandı.

8 Mart Gerçek Anlamını Büründü

Kürt kadınları Ortadoğu ve dünyanın yaşadığı kaosu ancak sağlıklı bir barış ve demokratik bir sistem ile aşabileceği bilinci ile altı yıldır kutladığı 8 Mart Kadınlar Günü'nde, barışı ve demokrasi talebini dilendirdi. Kürdistan'da süren savaşın faturasının yalnız Kürd kadınına değil, diğer halklardaki kadınlara da ödettirdiği dilendirdi.

Kadının özne olarak içinde yer almadığı bir toplumsal sistemin kaosu doğuracağı, Ortadoğu'da kördüğüm haline gelen sorunların ancak kadının siyasal ve toplumsal sorunlara güçlü katılımı ile aşabileceği gerçeğini gören Kürd kadını, gerçekleştirdiği kurumsallaşma ve örgütlenmelerle öncülük rolünü üstlenmekten de çekinmemiştir. Dolayısıyla, 8 Mart'a yeni bir anlam biçmiştir. Evrensel olan kadın sorununun parçaları yürütüldüğü günümüzde Kürd kadını gerek verdiği mücadele ve gerçekleştirdiği kurumsallaşma ile gerekse de, ideolojik çizgisiyle evrensel bir mücadelenin zeminini de oluşturmuş oluyor. En son 8 Mart 2005 yılı kutlamalarında dile gelen talepler oldukça çarpıcıydı. Avrupa, eski Sovyet ülkeleri, Ortadoğu ve Kürdistan'ın bir çok yerinde diğer halklardan kadınlarla birlikte yaşam ve mücadele serhildanları biçiminde 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü kutlayan Kürd kadınları, 8 Mart Kadın Günü'nü de gerçek anlamına büründürmüş oldu. 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü kutlama mirası çok eskilere dayanan Kürd kadınının kısa sürede ulaştığı düzey, Kürd Özgürlük Mücadelesi çizgisiyle ilintili olduğu gibi, Ortadoğu'nun tarihsel kimliğiyle de bağlantılı. Kürd kadını 8 Mart'ı sahiplenerek Ortadoğu kadınının tarihsel geçmişine, yaratıcı, barışçıl, adaletçi ve mücadeleci kimliğine sahip çıkmış, Ortadoğu halklarının onurlu tarihsel mirasını da günümüze taşımıştır.

Avrupa ülkelerinde çocuk kaçakçılığı

AB ülkelerinin öne önemli sorunlarından biri çocuk kaçakçılığı. AB ülkelerine getirilen çocuklar suça teşvik ediliyor.

Kürdistan'da süren savaşın ve ekonomik sorunların sonucu, Kürdistan ve Türkiye'de tartışma konusu olan sokak çocukları sorunu, AB ülkelerinin de gündeminde.

Balkan ve Doğu Avrupa ülkelerindeki sokak çocukları, Batı'ya kaçırılarak suça itiliyor, dilendiriliyor ve fuhuşa zorlanıyor.

Uyuşturucu, silah kaçakçılığı ve insan kaçakçılığıyla birlikte dünyanın yasal olmayan ve en hızlı büyüyen ticari oluşumuna dönüşen çocuk kaçakçılığı, artık dünyanın önemli bir sorunu durumunda. Resmi rakamlara göre, bu alan sadece Avrupa'da milyarlarca dolarlık bir hacme sahip.

Yapılan araştırmalarda, Avrupa Konseyi'ne bağlı 44 ülkenin genelinde çocuk kaçakçılığının yapıldığı ortaya çıktı. AB ülkelerinde bulunan anne babasız çocukların çoğu Orta Avrupa, Asya ve Afrika ülkelerinden geliyor. Hollanda, Belçika, Almanya, Avusturya, İsveç, İngiltere ve Yunanistan çocukların kaçak olarak götürüldüğü ülkeler arasında yer alıyor.

Veriler, çocuk kaçakçılığının fakir ülkelerden zengin Batı ülkelerine doğru gerçekleştiğini gösteriyor.

Almanya: Kaçak çocuk ülkesi

Avrupa ülkelerine doğru gelişen çocuk kaçakçılığının rakamları oldukça çarpıcı. Almanya'da kaçak çocuk sayısı 5-10 bin civarındayken, yapılan araştırmalarda bu çocukların

yaklaşık olarak 30 farklı ülkeden geldiği belirtiliyor. İngiltere, Hollanda ve Fransa'da kaçırılan çocuk yaşının 1996 yılından beri yüzde 300'lere varan bir artış gösterdiği yönünde.

Orta Avrupa ülkelerinden, en çok kaçak göç alan ülkeler ise İtalya ve Yunanistan. Özellikle Romanya ve Arnavutluk çocuk kaçakçılığının kaynak ülkeleri arasında yer alıyor.

Çocuklar suça itiliyor

Avrupa'da çocuk kaçakçılığının en önemli nedeni, Orta Avrupa ülkelerindeki ekonomik sorunlar ve yaşanan savaşlar oluşturmaktadır. Kaçırılan çocuklar, getirildikleri ülkelerde, uygun olmayan koşullarda çalıştırılmakta ve fuhuşa zorlanmaktadır. Ayrıca çocuklara dilencilik, uyuşturucu kuryeliği ve hırsızlık yaptırılıyor.

AB ülkelerinde 200-500 bin arası çocuğun fuhuşta kullanıldığı tahmin ediliyor. Bu oranın üçte ikisi Orta Avrupa ülkelerinden geliyor. Organize olarak çalışan suç şebekeleri tarafından yönetilen sektörün, Arnavut, Roman, Rus ve Çin mafyalarının elinde olduğu belirtiliyor.

Brüksel

Genç Bireyi Anlamak

Aile, evlilik ve kan bağına, ana-baba, çocuk ve kardeşler gibi ilişkilere dayalı olan, en küçük toplum birimi, bir iletişim grubu örneğidir.

Ailenin toplumda gelenek, görenek, töre gibi alışkanlık ya da yatırım durumunda olan toplumsal davranış kalıplarını ve normlarını depolayan, saklayan, bunların tanınmasını, hatırlanmasını sağlayan, yerleştiren ve aktaran işlevleri vardır.

Bu durumda aile belleğe benzetilebilir. Belleğin fiziksel ve kimyasal enerjisi belirli kalıplar içine sokması gibi, ailede grup enerjisini belirli kalıplar içerisinde tutar. Kendisini oluşturan bireylere bu kalıpları benimsetmeye, içinde bulunduğu toplumda bu kalıplarla tanınmaya çalışır.

Çocuğumuzun sağlıklı gelişmesi onunla kurulan iyi iletişimle bağlantılıdır.

Dünyaya gelen bebek, doğal olarak getirdiği davranış kalıplarının sınırları içinde yaşamını sürdürür. Günler, aylar geçtikçe merkezi sinir sistemi geliştikçe

çevreden gelen uyarımları algılayacak, iletileri çözüp anlayacak duruma geldikçe, iletişim kurup sürdürdükçe, yeni davranış kalıpları öğrenir. Bebek çocuk, çocuk genç olur. Gelişim süreci içerisinde birbirini izleyen çağlar yaşanır.

İletişimde erkek ve kız çocuğu farklıdır

Ebeveynler içinde buldukları ve yaşadıkları toplum kesimine göre kız ve erkek çocukla farklı iletişim kurarlar. Kırsal kesimdeki geleneksel ailelerde çoğunlukla anne, baba, çevre, erkek çocuktan kendi çıkarları doğrultusunda beklenti içinde olduklarından, kız çocuklara oranla ona daha çok değer verirler.

Çocuklarla kurulan iletişimde bu ayrıcalığı belirtep, verdikleri iletilerle bunu çocuğa benimsetmeye çalışırlar. "Oğul babanın yerine yetişendir. İki gözün birdir, oğul evin bacasını tütüren, ocağını söndürmeyendir, devletli oğul, ocağı koruyandır" vb... Böylece erkek çocuk ailenin direği, ekonomik gücünü, saygınlığını, ününü sürdüren kişi olarak ailede

rol ve yer kazanır. Babanın işinin, malının tek yöneticisi, mirasçısı olarak kabul edilir.

Erkek çocuğa oranla aile içinde daha düşük derecede değer gören kız çocuk, yazgısını annesiyle paylaşır. Onun sırdaşı, yandaşı, gerçekleşmemiş amaçlarının, beklentilerinin, düşlerinin aracıdır. Kız çocuk bu yazgısına boyun eğer. "Kız beşikte çeyiz sandıkta" anlayışı, erken yaşta evlenme, çocuğun gençliğini yaşamadan erişkinler arasına katılmasına yol açar. Çocuk denecek yaşta ev kadını ve anne olan genç kız, bütün gücüyle eşinin ailesine, evine katkıda bulunur. Onların arasında ezilir, silinir, kaybolur. Köyde on üç, on dört yaşındaki kız gelinlik çağında kabul edilir. On sekiz yaşında hala evlenmemiş bir genç kız için "evde kaldı" diye kaygıya düşülür. Bu nedenle kız çocuğu bir-iki yaşına geldiğinde "kız beşikte çeyiz sandıkta" deyimine uygun olarak "çeyiz düzülmeye" başlanır.

Gençlerimize sahip çıkmak, onları anlamaya çalışmakla olur

Çocuklukla erişkinlik arasında gençlik çağı vardır. Bedensel, ruhsal ve toplumsal değişim ve

gelişim süreçlerinin yaşandığı gençlik çağı, çocukluk çağının bedensel ve ruhsal özellikleri, bilgi deney ve yaşantı birikimiyle insan yaşamının gelecek erişkinlik, olgunluk çağlarını etkiler. Gençlik çağı, bedensel değişim ve gelişmeyle başlar. Bunu ruhsal ve toplumsal değişim ve gelişme izler.

Kız çocuğunda kişiliğin olgunlaşması, yeni davranış kalıpları ve tutumların kazanılması, bunların gerektirdiği amaçların, inançların benimsenmesi, giyim kuşam, süslenme, takma-takıştırma, her alanda belli bir akımın veya modanın izlenmesi ile öncelikle arkadaşlıklar ve arkadaş gruplarının etkisi altındadır. Arkadaşlık ilişkilerinin kişi ve toplum açısından çok önemli olduğu gençlik döneminden sonra gelen yetişkinlik ve ondan sonra gelen çağlarda içinde yaşanılan ev ve iş çevresinin özelliklerine göre, bir yandan gençlik çağındaki kimi arkadaşlarla ilişki sürdürülürken, öte yandan yeni arkadaş ve arkadaş grupları oluşturulur. Toplumda kendi durumunu saptamaya çalışır. Rolünü ve yerini arayan gençlerde özdeşleşme, özerklik ve sorumluluk süreçleri içinde birbirinden farklı dört temel davranış

biçimi gelişir.

Birincisi; İçinde bulunduğu çevreden aktarılan kültür kalıplarına boyun eğip, yaşadığı çevredeki diğer kişilere benzer. Onlardan aktarılan aynı biçimde sürdürme çabasına girer.

İkincisi; Çevreden gelen bütün kültür etkinliklerine karşı çıkar. Hepsine baş kaldırır. Yeni değerler ve amaçlar peşinde koşar.

Üçüncüsü; Çevreden gelen bütün kültür etkilerine ilgisiz kalır. Ortak değer ve amaçları benimsemeyebilir. Kavram kargaşası içinde düşer.

Dördüncüsü ve sağlıklı yol; Olumlu ve özdeşleşmeyle özerklik ve sorumluluk sınırlarını iyi belirleyerek çevresi ile gerçekçi-olumlu ilişkiler kurup, kendisinin-toplumun gelişmesine katkı sağlayan bilinçli çabanın içine girer. Karşılaştığı engellere ve kısıtlamalara sorumluluk sınırları içinde gerçekçi çözümler bulmaya çalışır.

Bu nedenle gençlere ortak amaçların, değerlerin ve sorumlulukların aktarılması gerekir. Bunlar gençlerin toplumsallaşma süreci içinde kültüre bağlı olarak kazanacağı davranış biçimleriyle sağlanıp geliştirilebilir.

Her Türlü Kadın Katliamı İnsanlık Suçudur

Gözüll
Kaya

Kadın için "yaşamın adı, kendisi" denilir. Yaşamın yaratıcısı, güzelliğin temsilcisi olarak görülür. İlginç olan, bu tanımları yapanların genelde erkeklerin olmasıdır. Yine aynı erkek ve onun zihniyetinin yarattığı sistem "yaşamın kendisi" dediği kadını en çok ölümlü öldüllendiren olmaktadır.

Son yıllarda kadına yönelik şiddet ve katliam olayları önemli oranda gündeme yansıyor. Binlerce yılın gizli den yürütülen kadın katliamları, artık gizlenemeyecek bir hal aldı. Bunda bir çok şey etkili olurken, en önemli ve belirleyici olan kadın cephesinde yaşanan gelişmeler oluyor. Kadının örgütlenme, bilinçlenme, eylemlere geçme gücü büyüdükçe, kadının yaşadığı olaylar artık duvarlar arkasından gün yüzüne çıkarıldıkça, erkek sistemi telaş içine düşmeye başladı.

Şiddet, genelde insan-doğa sömürsünde kullanılan ve erkek egemen sistemin kendini koruma amacıyla kullandığı en temel araç oluyor. Bu araç duvarlar arasında, aile kurumunda erkek tarafından uygulanırken, duvarlar hatta sınırlar ötesinde de devletler ve onların kurumları tarafından uygulanmaktadır. Şiddet, özellikle toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin sürdürülmesi amacıyla en temelde kadına yönelik uygulamalarla yavaşlatılmaktadır. Beş bin yıldır yavaşlatılan erkek egemenlikli sistem, açık ya da gizli olarak kadın katliamlarıyla varlığını sürdürmektedir.

Dünya genelinde yapılan bir araş-

tırmağa göre, yeryüzünde 'ilkel' olarak adlandırılan topluluklar dışında, tüm ülkelerde kadına dönük şiddet ve katletme olayları yaşanmaktadır. Son dönemlerde yapılan anketlere verilen yanıtlar ise, ne yazık ki bu şiddet ve kadın katliamı haritası karşısında insanı daha derin düşünmeye ve hareket etmeye yöneltiyor. 'Kadın dövülmez, öldürülmez' deniliyor ve ekleniyor "ama bir şartla; kadın erkeğin, devletin sözünden çıkarsa, o zaman başka..." Bunu bir erkeğin söylemesi ayrı değerlendirilmeli, bu düşünceyi bir kadının sözlü ya da sessiz kalarak onaylaması ise çok daha derin değerlendirilebilir. Bir kadının, başka bir kadın olsa bile, kendi katliamına onay vermesi, sessiz kalması karşısında kadın örgüt, kurum ve hareketlerinin çalışmalarının büyü-tülmesinin önemini bir kez daha görmekteyiz. Kadın katliamlarında, erkek tarafından kadına verilen bu boyuttaki rolü de çözümlenmek, aşılması için çalışmak önem kazanmaktadır. Erkeğin, sessiz-boyun eğen kadına güvencenerek, onu kendi sisteminin bekçisi yaptığını göstermek önemlidir.

Kadın katliamlarının bu denli artması, dağlara, sokaklara, örgüt-lülüklerle, kendi tarihine, geleceğine açılan kadını tekrar dört duvar arasına doldurmanın bir yöntemi olabilmektedir. Dört duvar arasında yaşadığı düşünsel, ruhsal, fiziksel katliamına baş kaldıran kadının bu denli aleni katliamlara, intiharlara uğratılması, kadına gözdağı verme amacını da taşıyor.

Erkek sistemini, onun siyasal-ekonomik aracı olan devlet yapılımasını aşmak için temel hedeflerin netleştirilmesi önem taşımaktadır. Salt şiddete karşı olmak, kadın açısından yeterli

Amina Lawal

midir? Kadının sömürsü ve boyun eğdirilmesine dayalı olan ve şiddetin kaynağı olan sistemi çözümlenmek ilerleyen bir adım olacaktır. Kadının uyanışı, örgütlenmesi ve harekete geçmesi karşısında bu kadar telaşlanan, saldırı-gonlaşan erkek sistemini tamir etmek, köleleştirilmeye yeni araçlar, şekiller kazandırmak anlamına gelecektir.

Kadın katliamının ilk adımı cinsiyet eşitsizliğine dayalı yaşam biçimi, onun düşünce ve pratikteki ölçüleri

olmaktadır. Şemsiyeleri, Kadriyeleri, Güldünşaları fiziksel olarak kurtarmakla birlikte, o bedenini, o ruhunu, o düşüncenin yaşayabileceği sistemi yaratmak mücadelesini vermek gerekiyor.

Kadın katliamlarında, erkeğin tanımlaması da önemli. Mevcut erkek kimliğinin kabul edilmediğini göstermek, erkeği arayıp itmek zorlu bir iş. Bu kimlik ve kültürünü çözümlenmemiş bir erkekle, ister adına sosyalizm denilsin, ister demokrasi denilsin, ortak bir yaşamda olmak, birbirini ve kendini kandırmaktan öteye gitmeyecektir.

Yeri, biçimi, gerekçesi ne olursa olsun, kadının her yönlü katliamı insanlık suçudur. Dünyayı, eşitsizlikleri ortadan kaldırmak için dağlara çıkmış dişe bir kadının devlet-asker ve polisince katledilmesi, ya da efendisinden izin almadan sokağa çıktı di-

ye bir kadının katledilmesi aynı insanlık suçudur. İster Kürt, ister Türk, ister Arap, ister hangi halktan, coğrafyadan olursa olsun, kadın kimliği, özgürlüğü, yaşam hakkı ve çabasına yönelik her uygulamayı katliam ve şiddet olarak değerlendirerek, kadın aydınlanmasını, örgütlenerek geliştirmek yeni çağın temel karakteri olmaktadır. Kadının parçalılığı katliam kültürüne en büyük cesareti veren güçsüzlüğümüzü oluşturmaktadır.

Kadın 'yaşamın' adidir, kendisidir. Kadın, doğayla dostluğun, uyumun adidir. İnsan olma değerlerinin yaratıcı gücüdür.

Evvet, bu sözler kadına ait oldukça, sevgisinin, duygularının, bedeninin, güzelliğinin, emeğinin kaynağı olarak kendinin olmayı bildikçe, kadını katletmek için kalkan eller engellenecektir.

özgür yaşam diyalogları

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü dolayısıyla başta Kürt kadınları olmak üzere tüm kadınları selamlıyorum. Başlangıcından itibaren, kadın özgürlüğünü bütün özgürlüklerin temeli olarak gördüm. Halen de bu büyük inancımı coşkuyla koruyorum. Aynı zamanda kadın köleliğinin de bütün köleliklerin temeli olduğuna inandım. Bunun anlaşılması ve kabul edilmesini önemli buluyorum. Özgürleşmeyi kabul edenler mücadeleyi bu temelde göze almalıdırlar. Toplumun bütün özgürlüklerinin temeli kadın özgürlüğünden geçer. Kadın özgürlüğü, sınıfsal, etnik ve dinsel kurtuluşun özüdür. Bu yüzden ki, özgürlük projemizin merkezine kadın özgürlük projesini koydum ve yaşamımın en değerli çalışması olarak gördüm. Ben, kadın özgürlüğüne böyle bakıyorum.

Bu büyük anlamı nedeniyle tüm kadınların cevap vermesi gereken şu soruyu sormak istiyorum: Ruhunuzdaki ve beyinizdeki erkek egemenliğini silmeye cesaretiniz var mı? Kendi içinizdeki erkek egemenliğini yıkıma ya var mısınız? Varsanız, tutarlı olacaksınız. "Özgür kadın kimdir ve nasıl yaşamalıdır?" sorusunun cevabını öncelikle bilmeli ve araştırmalısınız. Yiğit yaşamı için, kadın ve yaşam olayı köklü ele alınmalıdır. Bu hayati bir konudur. Kölelik ve özgürlük olayına yaklaşımı eleştirel ve özleştirilerek ele alınabilir, kadın özgürlüğü açısından önemlidir.

Ben kadınların özgürlüğüne, onuruna inanıyorum, bunun yılmaz savunucusuyum. Halkımın evlatlarını, kızlarını özgürlük mücadelecisi olsunlar diye yetiştirdim. Mücadeleyi, sevgiyi, fiziki

Ben Kadınların Özgürlüğüne Onuruna İnanıyorum

yapıya kadar her yönüyle onları eğitmeye çalıştım. Bunu özgürlüğü savunsunlar diye yaptım. Tanrı-Tarıca kavramlarını bunun için çözümlerim. Gerçek sevgiyi çözümlerim. Sevgiyi karşı değilim. Biz gerçek sevginin yolunu açıyoruz. Sevgi, büyük özgürlük mücadelesiyle olur. Sevgiyle özgürlük mücadelesi arasında sıkı bir bağ vardır.

Kadın özgürlüğü çok büyük mücadeleyi göre almaktır. Ben kadının köleleştirilmesine karşı çıkıyorum. Kadınları erkeğin malı olarak görmüyorum. Yaşamımda bunlara kanmayın. Özgürlük sizin için ekmek ve sudan daha önemlidir. Bunun dışındaki her yaşam ölümden beterdir. Ama her zaman ifade ettiğim gibi, ka-

dının özüne güveniyorum, kadının yiğitliğini biliyorum. Sabrınızın, fedakarlığınızın, cesaretinizin büyük olduğunu, sonsuz olduğunu biliyorum. Gelişmenizi sürdürün, derinleşin. Halkımıza, kimliğimize, onuruza sahip çıkın. Geri, klasik anlayışlara prim vermeyin.

Size olan inancımı koruyorum. Duygusal, analitik zekanıza halkın ve bölgenin ihtiyacı var. Bunlara laıık olmağa çalışın. Kendinize güvenin, elbette eksikleriniz-kusurlarınız vardır, birlikte bunları aşacağınıza inanıyorum.

Kendi kendinizi savunun. Kadınlar özgürleşmek için Kadın Kurtuluş İdeolojisi'nde derinleşmeli, ideolojik güç olarak var olabilmelidirler. Erkeklerle karşı alacakları çok yol var daha. Kadın kendi bağımsızlığını kendisi koruyacaktır. Kadın kendi öz namusunu kendi savunacaktır. Kadın kendi kendini

savunan insan olacaktır. Ben kadınla böyle yoldaşım. Bu bir güç, bir inanç meselesi. Kadın yoldaşlarının bana yönelik emeklerine böyle karşılık veriyorum. Benim için kendini yakan kadın yoldaşlarım oldu. Onların anısına böyle karşılık veriyorum.

Özgürlük savaşına, özgürlük mücadelesine bağlı kadın yoldaşlarım, dağda, ovada, şehirlerde büyük özgürlüğün garantisi olmalısınız. Bunun dışında her şey boştur. Namus, onur halkının özgürlük teminatı olmaktır. Buna da gücünüzün olduğuna inanıyorum. Ben kadınların özgürlüğüne, onuruna inanıyorum, bunun yılmaz savunucusu olarak tüm kadın yoldaşlarımı bir kez daha selamlıyorum.

Abdullah ÖCALAN
İmralı Tek Kişilik Cezaevi
Mart 2005

Avrupa'da ilk kadın meclisi seçildi

YJA Avrupa Örgütü tarafından Antwerpen'de yapılan ve Liège, Verviers, Leuven kentlerinden de kadın temsilcilerinin katıldığı bir toplantıyla, meclis tarzı örgütlenme modeli tartışılarak 21 kişilik meclis üyeleri seçimi yapıldı.

Özgür Kadın Birlikleri (YJA) Avrupa Örgütü, kadın meclisleri oluşumuna gidiyor. İlk kadın meclisi ise Belçika'nın Antwerpen kentinde örgütleniyor. Antwerpen'de 19 Mart günü yapılan ve Brüksel'in Liège, Verviers, Leuven kentlerinden de kadın temsilcilerinin katıldığı bir toplantıda, meclis tarzı örgütlenme modeli tartışılarak 21 kişilik meclis üyeleri seçimi yapıldı. Yeniden yapılanma amacıyla bir araya gelen kadınlar, kadın meclis-

lerinin kurulmasının nedenleri üzerine tartışmalar yürüttü. Tartışmalarda kadın meclislerinin yerel ve bölgesel düzeyde örgütlenme açısından önemine dikkat çekildi.

Yerelden örgütlenme esas alınıyor

Kadın meclislerinin örgütlenme şekline ilişkin sunulan öneri tasla-

ğı üzerinden yürütülen tartışmalarda, kadın örgütlülüğünün önemi üzerinde duruldu. Örgütlenmenin esası, kadının demokratik, ekolojik ve toplum projesi çerçevesinde

özgür kadın kimliğiyle yerelden örgütlenmesi olarak ifade edildi. Bu konuda kadınların bilinçle donatılması gerektiğini de vurgu yapıldı.

Kadının yerelden örgütlenerek, kadının ihtiyaçları doğrultusunda iddialı, geniş, yaygın, demokratik örgütlenme ve demokratik kurumlaşmalarını gerçekleştirmek temel hedef olarak belirlendi.

Değişim için; Eğitim hedefleniyor

Kadın meclislerinin hedefleri ise şöyle ifade ediliyor; Toplumda iç barışın sağlanması için çalışmak, genç kızlar başta olmak üzere gençleri birey olma, toplumsal, ulusal sorumlulukları konusunda eğitmek, gençlerin enerjilerini toplumsal üretime geçirme ve bireylerin özgür gelecek yaratma hedeflerini geliştirmek.

Öte yandan Kadın Meclisleri; Berdel, zorla evlendirme gibi toplumsal sorunlara ilişkin olarak da toplumun eğitilmesini hedef alıyor. Kadın Meclisi, örgütlenme, eğitim, barış anaları, genç kız komitesi ve dış ilişkiler komisyonu biçiminde örgütlenilecek.

Yürütülen tartışmalar sonrasında 21 kişilik kadın meclisi seçimi yapıldı.

Antwerpen

ŞİDDETİN FAZLASI, MALIN AZI YİNE KADINA

Dünya genelinde yapılan araştırmalara göre, kadınlar erkeklerin elindeki silahın kurbanı. Cins kimliği nedeniyle de aile içi şiddet ve tecavüz gibi suçlarda çok daha fazla kurban olma riski altında.

Kadın namlunun ucunda

Uluslararası Af Örgütü, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü için, "kadınlar erkeklerin elindeki denetimsiz silahların kurbanı oluyor" uyarısını yayımladı.

Güney Afrika'da her 18 saatte bir kadın, eşi ya da eski eşi tarafından kurşunlanarak öldürülüyor. Fransa ve Güney Afrika'da eşleri tarafından öldürülen her üç kadından biri silahla ölüyor; bu oran ABD'de ise üçte ikiye yükseliyor.

"Kadınları Ateş Hattına Atan Milyar Dolarlık Ticarete ve Kadına Yönelik Şiddete Son" başlığıyla yayımlanan 8 Mart Dünya Kadınlar Günü raporunda, "denetlenmeyen milyar dolarlık hafif silah ticaretinin bedelini kadınların ödediği" hatırlatılıyor.

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü dolayısıyla yapılan birçok araştırmada; dünyada en fazla çalışan, üretim pozisyonunda olan kadının, en fazla şiddete maruz kalan ve dünyanın en fakir kesimi olduğu ortaya çıktı.

İngiliz yardım kurumu OXFAM'ın araştırmasına göre, kadınlar ve kız çocukları da doğrudan veya dolaylı olarak silahlı şiddetten en çok etkilenenler. Araştırmada ayrıca tabancayla yapılan bir saldırının ölümle sonuçlanma olasılığının diğer silahlardan daha yüksek olduğu hatırlatılıyor.

Acı ama, gerçek

Af Örgütü'nün raporunu açıklayan Uluslararası Af Örgütü İletişim ve Kampanyalar Direktörü Dennis Searle, şunları vurguladı: "Kadınlar, cinsiyetleri nedeniyle aile içi şiddet ve tecavüz gibi belli bazı suçlarda çok daha fazla kurban olma riski altında. Kadınların

genelde hafif silah satın almadığı, sahip olmadığı ya da kullanmadığı için silahlı şiddetten de son derece oransız etkilendikleri açıktır. Silahlara genellikle kadınları ve ailelerini korumak için ihtiyaç duyulduğu iddia edilir, ama gerçekler tam aksidir. Kadınlar hayatlarından silahı çıkarmak istiyor" dedi.

Şiddette ırk ve meslek fark etmiyor

Merkezi Fransa'da bulunan Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF), Dünya Kadınlar Günü nedeniyle yaptığı açıklamada, son bir yılda 5 kadın gazetecinin öldürüldüğü, dördünün hapsedildiğini duyururken, 1992'den beri dünyada öldürülen 636 haberciden 38'i kadın.

Öte yandan BM Genel Sekreteri Kofi Annan, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla yaptığı açıklamada kadınların karşı karşıya bulunduğu ayrımcılığı ortadan kaldırmaya yönelik bir eylem planı yapılması gerektiğini söyledi.

Pekin'de 1995 yılında yapılan BM Uluslararası Kadın Konferansı'nda konuyla ilgili bir eylem planı saptanmasının onuncu yıldönümü olduğunu hatırlatan Annan, 2005'in cinsiyetler arasındaki eşitsizliğe karşı mücadele ve kadın hakları açısından bir dönüm noktası olacağını kaydetti.

Dünyanın en yoksul kesimi kadınlar

Dünyadaki 1.3 milyar yoksul insanın yüzde 70'i, 27 milyon mültecinin yüzde 49'u kadın.

BM araştırmalarına göre, küresel üretimden yüzde 66'sı kadınlar tarafından gerçekleştiriliyor. Buna karşılık küresel gelirden aldıkları pay ise yüzde 10 ile sınırlı. Malvarlıklarının ise sadece yüzde 1'ine sahip.

Çîroka tirsê an jî çîroka jinên

IRAQÊ

Rojekê keçek ji nav me birin û ew tazî kirin. Keçê hawar dikir, lê me ji tirsê dengê xwe nedikir. Ji destê me tiştê nedihat. Li ber çavên me 5 kesan tecawuzî wê kir. Dû re jî li ber çavan ew kêr kirin û serê wê jêkirin.

Piraniya jinên Iraqê, ji ber zêdebûna suç û revandinan, bi tirseke mezin dijin. Gelek ji wan jî tirsê êrîşan kincên girtî li xwe dikin. Wesaftan najon, şev dernakevin derve. Hejmara keçên ku dev ji dibistanê berdane pir zêde bûne û hin malbatan, ji bo keçên wan herin dibistanê parêzvan girtin e.

Li Iraqê, bi destpêkirina şer ve hemû xebatên ewlekariyê bê fonksiyon mane. Dewletên Yekbûyî yên Emêrika hemû saziyên ji dema Baas mane fesh kirine û li welêt valatîya ewlekariyê derketiye holê. Bi giştî, li welêt pevçûn hene, suikastên şexsî û siyasî, revandinên jinan, kuştina jinan her diçe zêde dibe. Ne leşkerên Emêrika û Iraqê ne jî hêzen taybet nikaribûn pêşiya ve yekê bigrin.

Piştî hilweşîna rejîmê, saziyên ewlekariyê yê ku ji aliyê hukumeta nû ve hatine saz kirin jî, nebûne çareseriya kaosê. Li Iraqê nebûna saziyên ewlekariyê, nebûna derfetên aborî û roj bi roj zêdebûna hêzên bi çek sedema ve tevliheviyê ye. Piştî şer, li welêt gelek hêzen bi çek derketin holê. Hin ji wan, ji bo pereyan bûn û hin ji wan jî, li dijî dagirkeriyê derketin. Gelek hêzen bi çek wek Mîlîtanên Berxwedêr yê Iraqê xwe bi nav dikin. Lê têkiliya gelek ji wan bi hêzên berxwedêr yê Iraqê re nîne. Navê wan şixulandin û di wê valatîyê de, çalakî pêk anîn.

Ji vê bê aramiya Iraqê herî zêde, jinan zirar dît. Li Iraqê ji sedî 60 jinan. Îro li Iraqê bi tundiya herî zêde re, jin rû bi rû mane. Bi tena serê xwe nikare here kar, dibistanê, heta nikare ji bo pêwîstiya malê jî tenê serê xwe derbixe derve. Gelek malbat, ji tirsê revandin û tecawuzê zarokên xwe naşînin dibistanê jî.

Tenê nikarin derkevin derve

Dema derdikevin derve jî, an bavê wan an jî birayê wan, bi wan re diçin.

Keçê hawar dikir, lê me ji tirsê dengê xwe nedikir. Li ber çavên me 5 kesan tecawuzî wê kir. Dû re jî li ber çavên ew kêr kirin û serê wê jêkirin.

Tedbirên malbatan jî, carinan têrê nake û dîsa jî, jin bi bûyerên revandinê re rû bi rû dimînin. Piştî hilweşîna rejîma Saddam, li ser navê mafê jinan gelek sazî hatin avakirin. Lê belê, ne saziyên jinan ên li welêt hatin saz kirin, ne jî saziyên navnetewî piştigiriyê zêde nedan. Di demên dawî de, bi zêdebûna hêzên ewlekariyê ve girêdayî, gelek kesên jin revandinên hatin girtin. Piraniya komên ku em behsê dikin têk çûn, lê dîsa jî hene. Kesên ku tevî bûyerên bi vî rengî bûn, piştî ku hatin girtin revandinên Ninova TV yê û suçên xwe li pêş gel îtiraf kirin. Ji wan yekî îtiraf kir ku wan 300 kes kuştine û ji wan jî 55 jin bûne.

Tecawuz dikin û dikujin

Li Iraqê, wan çeteyan îtiraf kir ku, pêşiyê wan tecawuzî jinên revandine kirine û dû re jî kuştin e. Şahîdên ku me di derbarê mijarê de nêrînen wan girtin jî, di mijara ewlekariyê de bi fikarin. Elhan Mihammed jî got, di aliyê ewlekariyê de valatî heye, di dibistanan de jî parastin kême û wiha dewam kir, berê zarokên keç nedihatîn revandin, lê îro em di nav tirseke mezin de dijîn. Xey-

da Enver jî got; revandina keçan û dewsa wan pere xwestin gelek zêde bûye. Heyfa Huseyin tenê dikare bi bavê xwe an jî bi birayê xwe ve derkeve derve. Dema ku kesek li Nur Mihemmed mêze dibe, ew pir ditirse. Ew dibêje, dema ku dibistana me belav dibe, ji bo ku em bigêjin otobosê, ez berî hemû kesan li otobosê suwar dibim.

Xalide Xidir dibêje, yê ku keç û jinan direvînin ji bo tecawuzê direvînin û wiha dewam dibe, wijdana yê ku wiha dikin nîne, rûmeta wan nîne û nafikirin.

Serê kêçekê jêkirin

Jineke ku li pêş mala xwe hatiye revandin û piştî du rojan li pêş mala wê berdane û naxwaze navê wê bê zanîn, di bin tesîra şokê de ye. M. Serbestberdana xwe wek tesaduf dinirxîne û dibêje ji bo min rojên reş bûn, serbestberdana min girêdayî çend dolaran bû. M. dibêje, dema ku min li ber derî gêzî dikir, sê kes ber bi min ve hatin, ez ber bi malê ve revîm, lê dîsa jî ez girtim û kirinime ereba xwe de, tiştên piştî wê nayên bîra min. Tenê tiştê ku tê bîra min ez di nav malekê de bûm. Ez biribûm wê malê nizanîm. Di mal de 15 jin hebûn, piraniya wan jî ciwan û xwendevan bûn, yê din jî jinên malan bûn. Hemû ditirsyan û hemû jî wek min hatibûn revandin.

Ji nav me, keçek ji erdê re kaşkirin û birin, tazî kirin. Hawar dikir, lê me ji tirsê dengê xwe nedikir. Ji destê me tiştê nedihat. Li ber çavên me 5 kesan tecawuzî wê kirin û li ber çavên me, keçê kêr kirin û serê wê jêkirin. Piştî re ji me re gotin, bavê wê keçê fîdyeya ku me xwest neda. Lewma jî me kuşt.

M. dibêje, du rojan min hîç tiştê nexwar û ji ber ku malbata wê pere dayê, ew serbest hatiye berdan. Diya M. dibêje, me dewsa keça xwe 100 hezar dolar da û dû re keça me serbest hat berdan. Diya M. got, ev pereya ji bo me gelek giran bû.

Lê zîlamê min di derbarê çeteyê de, tu agahî neda û dema pereyan digirin, keça me davêjin derve.

Hanan Salim/Redûr Xelîl

Li Swêdê, femînîstan partiyek avakir

Partiya feminist a ku mehane di rojê Swêdîyan de ye, hat saz kirin. Navê partiya feministên Swêdî ya di 8ê Adarê Roja Jinên Kedkarên Cihanê de hat îlankirin, Feministas e.

Jinên feminist ên ku dibêjin partiyên siyasî yê nîkarîna pirsgerêka jinê çareser bikin û partiyên heyî ji femînîzmê fêm nakin, partiyek avakirin. Partiya Femînîsta ku tê gotin wê di nêrîna çep û di nêrîna femînîst de be, di 8ê Adarê Roja Jinên Kedkarên Cihanê, bi daxuyaniyekê ve xwe li çapemeniyê da naskirin.

Di nav de, wezîra berê Margareta Winberg jî, bi giştî 15 jinan ji raya giştî re xuya kir ku, wan bi navê Femînistas ve eqimêk dane destpêkirin.

Wezîra berê Winberg, gelek caran anîbû ziman ku, partiyên siyasî yê Swêd, pirsgerêka jinê baş nagirin dest û femînîzmê şaş dinirxînin.

Berdeyva komê Marita Ulvskog diyar kir ku, ewê li dijî şîdetê nav malê û bê heqiyê bisekinin û bi firehbûna ve xebatê ve, ewê hewil bidin ku jinan bînin cem hevdu. Demêke dirêje xebatên partiyê hatibû destpêkirin, lê di 8ê Adarê de hat îlankirin.

Emê wekhevîya jinê wek şertekê dayn

Di belavoka hat belavkirin de, tê diyarkirin ku, wê li pirsgerêka jinê bê xembûna cîvokê tu carî qebûl nekin û ew ne gotinên xweşik, gotinên têkevin jiyane esas bigirin.

Hat gotin ku, ew di pirsgerêka jinê de, gotinên nakevin jiyane red dikin. Di belavokê de, banga lezgiyê jinan dike daku tevgera jinê bi hêz bibe. Herwiha tê gotin, ewê têkçûna sistema desthilatdar a zîlam a li Swêd, ji xwe re wek bingeh bigirin û ewê rûmeta ji zîlam re tê dayîn, ji bo ku jinê re jî bê nîşandayîn wê şertan daynin pêş hemû kesan. Eger di nav van şertan de valatîyên hûqûqê hebîn, ji bo ku serceast bibe

ewê bi biryar bin.

Dixweze bibe tevgera gerdûn

Di belavokê de, bal tê kirandin li ser jinên ku di encama şîdetê de jiyana xwe ji dest dane, hat diyar kirin ku, polês gelek kême bûyerên wek tecawuz agahdar e.

Li Swêdê, di aliyê kar de jî, newekhevî heye û hat gotin jin bêheqiyê re rû bi rû dimîne. Kom îddîa dike ku, ew dixwezî bibin tevgera hemû jinên cihanê bikaribin di nav de xwe îfade bikin.

Ev demêke dirêj bû, di rojê wêlê de bû

Di civîneke ji aliyê 500 femînîstan ve hatibû lidarxistin de, Gudrun Schyman a du salan berî vê ji Partiya Çep a Swêd îstifa kiribû, diyar kiribû ku, ewê di partiyêke çep a felsefeya femînîst qebûl dike, ji jinên siyasîmedar qebûl dike de dikare cih bigire û li welêt partiyek femînîst wê bê avakirin. Li welêt li ser vî mijarê niqaşan destpê kiribû.

Damezîrandina partiyek Femînîst, Partiya Çep a Swêd, Partiya ekololojî ya Swêd û Partiya Sosyal Demokrat jî kiribû nav liv û tevgerê.

Partiyên çep di daxuyaniyên xwe de, li pêş bernameya partiya femînîst, di bernameyên xwe de, derûdorên femînîst bêhtir berçav girtin. Partiyên çep diyar kiribûn ku ewê di amadekariyên mezin ve hilbijartinên 2006 an hembêz bikin. Herwiha îdîa kiribûn ku, partiya femînîst tenê xitabî derdorên marjînal bike.

Di encama anketên nêzî hezar kes tevliheviyên de diyar bû ku, ji sedî 17 Swêdî alîgirê damezîrandina partiya femînîst, lê hatibû diyarkirin ku tenê ji sedî 6 ê dengê xwe bida partiyek bi wisa...

Navenda Nûçeyan

Simone de Beauvoir

Her du cins tu caran bi awayekî wekhev para xwe negirtîye ji dinyayê; û tro hê jî, tevî ku şertên tédêye biguhere jî, jin gelek tê perçiqandin. Hema hema li tu welatî, statuya wê ya qanûnî ne wekî ya mēran e û gelek caran jî ew statu li ber wê dibe astengeke pir mezin. Heta, dema hin maf bi awayekî nedîtbar ji bo wê bēn naskirin jî, hînbûyîna kevin rē li ber wan mafan digire û ew bi awayekî dîtbar nikarin derbasî jiyane bibin.

Mēr û jin ji aliyê aboriyê ve du qast pêk tînin, yēn pêşîn xwedî rewşeke pir bi avantajirin, meaşê wan zêdetir e, li hemberî pēsbazên xwe yēn nû zêdetir şensê wan heye bi ser bikevin. Wekî din, rayeyên di destê wan de bi prestîjeke wisa hatine pêçan ku hemû perwerdeya zarokan jî ji bo berdewamiya wê prestîjê ye.

Pewistiyên zewacê, ji mēran zêdetir giraniya xwe dide ser piştî jinan. Wekî domandîna malbatê, xwedîkirina zarokan jî hema hema tenê ji aliyê jinan ve tēn pēkanîn. Fabrîka, kargeh, zanîngeh jî bo jinan vekirî ne, lê dîsa jî zewac, ku jinan jî hemû tevlibûna jiyana civakî bēpar dihêle, ji bo wan yek ji kariyerên herî rûmetdar tē dîtin.

Le Deuxième Sexe (Cinsê Duyemîn-Jin) 1949, in Nathan, rûpel 340

Simone de Beauvoir kîye?

Nivîskara fransîz Simone de Beauvoir di 9'ê Çileyê 1908'an de li Parîsê hat dinyayê û li eynî bajarî di 14'ê Nîsana 1986'an de ji jîyanê veqetîya.

Pirtûka wê ya bi navê û deng "Cinsê Duyemîn-Jin" ku di sala 1949'an de hat weşandin, bû berhemeke referansî ya tevgera femînîstên cihanê. Simone de Beauvoir di vî pirtûkê de fikrên xwe bi tundî tîne ziman û bi awayekî serihildêr diji bindestbûna "xwezahî" ya jinan derdikeve.

Wergêr: Aynur Bozkurt

Her cure tevkujiya jinê sûç e

Jin navê jiyane ye. Ango jin bi xwe ye. Weke afirêndera jiyane û nûnera bedewiyana tē dîtin. Ya balkêş jî ewe ku yēn ku vê danasîne dikin, bi gelemperî mēr bi xwe ne. Yē ku jinê li gorî xwe dide nasandin, tarîf dîke û pîvanên bedewiyê dide mēr bi xwe ye. Dîsa heman mēr û sistema ku zîhniyeta wî afirandîye, jinê ku wî bi xwe navê 'Jin û Jiyanê' lê dîke, herî zêde bi mirinê xelat dîke. Di salên dawî de şidet û tevkujiya li dijî jinê di radeyê girîng de dikeve rojevê. Tevkujiya jinê ya bi hezar salan bi dizî tē meşandin, êdî ket rewşeke ku neyê veşartin. Di vê yekê de gelek tişt tesîr kirin, ya herî girîng û diyarker jî pêşketinên ku di bereya jinê de tēn jiyandin e.

Her ku hêza jinê ya xwe-birêxistinîkirin, zanebûn û ketina çalakîyê mezin dibe, êdî bûyerên ku li pişt dîwaran dihatin kirin derketin aşkariyê, her ku hate nîqaşkirin, sistema mēr kete nav tirs û xofê. Şidet, alaveke wisa ye ku bi giştî di mētîngeriya mirov a xwezayê de tē bikaranîn û her wiha di sistema serdest a mēr de, alava herî bingehîn e ku mēr bi armanca xwe parastinê bikartîne. Ev alav, li pişt dîwaran, di nav saziya malbatê de ji aliyê mēr ve tē bikaranîn, wekî din li dervehî dîwaran û heta li dervehî sînoran jî ji aliyê dewlet û saziyên wê ve tē bikaranîn.

Şidet, bi taybetî bi armanca domandîna newekheviya rêgezî ya civakî, herî zêde di kirinên li dijî jinê de tē jiyandin. Sistema mēr a 5 hezar sal e tē jiyandin, veşartî yan jî eşkere, bi tevkujiyên li dijî jinê hebûna xwe didomîne. Jin, hin caran di şeran de, hin caran di nav civak-malbatê de, hin caran jî bi kevneşopîya civak û dewletê tē

qetilkirin. Ji aliyekî ve, zor li ser jinê tē kirin ku serî bitewîne, çanda mēr, awayê jiyana wî qebûl bike, bi vî awayî jin di civakê de ji tenêtiyê re tē mehkûmkirin, ji zanîn û zanariyê tē dûrxistin, tē hiştin, ji aliyê din ve jî di ware raman-giyan-fizîk de tē qetilkirin. Jina ku di ware civakî, siyasî, û aborî de ji nasnameya xwe tē qûtkirin, jina ku bē parastin tē hiştin û rastî tevkujiya fizîkî tē, xala herî mezin e ku sistema dewlet, civak û malbatê ya bi serdestiya mēr qebûl dîke

û li ser li hev dîke. Dema ku jin li hemberî vê cendereya sêalî nerazîbûna xwe nîşan dide jî tevkujiya fizîkî li hemberî wê tē meşandin.

Li gorî lêkolîneke ku li gelemperiya cihanê hatîyekirin, li ser rûyê erdê, ji dervehî civakên ku weke 'hov' tēn binavkirin, li hemû welatan bûyerên kuştin û şidetê yēn li dijî jinê tēn jiyandin. Dane-yên anketên di demên dawî de tēn kirin jî, mixabîn li hemberî vê nexşeya tevkujiyê û şideta li dijî jinê, mirovan dixê nav liv û tevgerê û

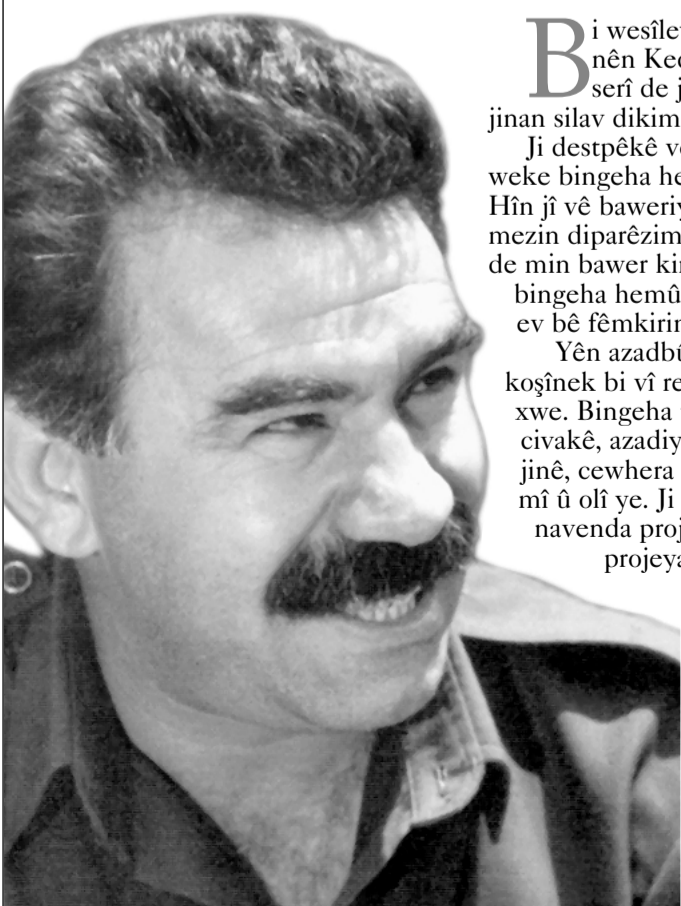
nav fikir û ramanên kûr de. Tê gotin ku 'Jin nayê kuştin, nayê lêdan', lê bi ser ve tē zêdekirin "Lê bi şertekî, eger jin ji gotina mēr û dewletê derkeve wî çaxî tişteki cûda ye..." Eger mērek vê gotinê dibêje nixandineke cûda dixwaze, lê belê eger jinek vê ramanê, bi gotin û yan jî bi bēdengî qebûl dîke, hingî divê nixandineke kûrtir were kirin. Jinek, eger ew bi xwe nebe jî, li hemberî tevkujiya jinê bē deng bimîne û vê qebûl bike, hingî gelek girîng e ku divê xebatên sazî, rêxistin û tevgerên jinan were mezinkirin. Di tevkujiyên jinan de, girîng e ku ev rolê ji aliyê mēr ve ji jinê re tē dayîn were analizkirin, jî bo derbaskirina wê xebat were kirin. Girîng e ku mirov nîşan bide; mēr, li jina bē deng û serçemandî bawer dîke û dixwaze wê bike beçiyê sistema xwe. Jina ku ber bi çiyân, kolanan, rêxistinbûn, dîroka xwe û paşeroja xwe vebûye, bi rēbaza tevkujiyê, tē xwestin ku jin careke din di nav çar dîwaran de were bi çîhkirin. Di nav çar dîwaran de, bi tevkujiyê û întiharên ew çend eşkere, jina ku li hemberî tevkujiya xwe ya raman, giyan û fizîk de serî radike, tē xwestin were çavtirsandin. Li ser jinê tē ferzkirin ku çî jê re were dayîn qebûl bike, zêdetir nexwaze, her wiha jiyana wê ya xizmetkarî di pirtûkên olî de tē pirozkirin û tē gotin ku bi vê rewşê wê bi çûyîna buhîştê were xelatkirin.

Lewma ji bo ku jin, ji zemînê xwe-avakirina vê sistêmê were derxistin, divê di gelek waran de têkoşîneke pir alî ya jinê were pêşxistin. Ji bo derbaskirina sistema mēr, navgîna wî ya siyasî û aborî binesaziya dewletê, girîng e ku armancên bingehîn werin zelalkirin. Gelo tenê dijberiya li hemberî şidetê, ji bo jinê bes e?

Wergêr: Avêsta Aydın

Ez ji azadî û rûmeta jinê bawer dikim

Bi wesîleya 8ê Adarê Roja Jinên Kedkarên Cihanê, di serî de jinên Kurd tevahiya jinan silav dikim.

Ji destpêkê ve, min azadiya jinê weke bingeha hemû azadiyan dît. Hin jî vê baweriya xwe bi çuşeke mezin diparêzim. Di heman demê de min bawer kir, ku koletiya jinê bingeha hemû koletiyane. Girînge ev bē fêmkirin û were pejirandin.

Yên azadbûnê qebûl dikin, tēkoşînek bi vî rengî didin ber çavên xwe. Bingeha tevahiya azadiyên civakê, azadiya jinê ye. Azadiya jinê, cewhera rizgariya çînî, qewmî û olî ye. Ji ber vê yekê, min li navenda projeya xwe ya azadiyê, projeya azadiya jinê bicîh kir û weke xebata herî giranbûha dît. Ez, bi vî rengî li azadiya jinê dinêrim.

Ji ber vê wateya wê ya mezin, ez dixwazim jin bersivê bide vê pirsê: Cesare-

ta we heye, ji bo hûn di rih û mejiyên xwe de deshilatdariya mēr rake? Hûn amadene, deshilatdariya mēr a di nava xwe de ji holê rakin? Eger hûn amade bin, wê demê divê hûn hevgerî bin. Beriya her tiştî pêwîste hûn pirsê 'Jina Azad kîye û divê çawa bijî?' lêkolîn bikin û bersivê bidin vê pirsê. Ji bo jiyaneke egîdî, divê mijara jin û jiyane baş were nixandin. Ev mijarek bi qasî jiyane girîng e. Ji bo azadiya jinê, girînge mijarên koledarî û azadî bi rexnekirin û rexnedayîne bēn nixandin.

Ez, ji azadî û rûmeta jinê bawer dikim, ez parêzvanekî nebez ê vê mijarê me. Min zarok û keçên gelê xwe ji bo bibin tēkoşerên azadiyê perwerde û mezin kir. Min hewl da di warê tēkoşerî, evîni û fizîkî de perwerde bikim. Ji bo ew azadiyê biparêzin, minevkir. Ji ber vê yekê min gotinên Xweda-Xwedawend şîrove kir û nixand. Min evîna rastî nixand. Ez ne li dijî evîne me. Em rē li ber evîna rastî vedikin. Evîn, bi tēkoşîna mezin a azadiyê dibe. Di navbera evîn û tēkoşîna

azadiyê de tēkiliyek xurt heye.

Azadiya jinê, tēkoşînek bēhempa û mezin dixwaze. Ez li dijî kolekirina jinê derdikevim. Jinê, weke malê mēr nabînin. Hewl didim vê yekê di jiyana xwe de raxim ber çavan. Lewma, îro herî zêde êrîştî tēgihîna me ya azadiya jinê dikin.

Ez bi xwe bim jî, nexapin. Ji bo we, azadî ji nan û avê girîngtir e. Her şeweyên jiyane yēn li derveyî vê tēgihîne, ji mirinê xirabtir e. Lê belê, weke ku min her caran got, ez ji cewhera jinê bawer dikim û egîdîyan jinê dizanim. Ez dizanim, sebir, fedekarî û cesareta we mezin û bēdawî ye. Pêşketina xwe dewam bikin, kûr bibin. Xwedî li gelê me, nasnameya û rûmeta xwe derkevin. Destûrê nedin tēgihînen paşverû û kevneşop.

Ez baweriya xwe ya ji we diparêzim. Pêwîstiya gel û herêmê bi mejiyê we ye hîsî û dahûnarî heye. Hewl bidin babetî vê bin. Ji xwe bawer bin, bē gûman kêmasiyên we hene, lê ez bi bawerim, ku hûnê bi hevê van kêmasiyan ji holê rakin.

Xwe biparêzin. Ji bo azadkirina

Abdullah Öcalan
İmralı

Wergêr: Adar Doğan

Geweld tegen vrouwen loopt op

Naar aanleiding van International Vrouwendag zijn een reeks verschillende onderzoeken gedaan naar de positie van de vrouw in de maatschappij. Uit de onderzoeken blijkt dat de vrouwen het meest werken en het meest productieve deel van de bevolking zijn. Daarnaast zijn de vrouwen het meeste slachtoffers van het geweld en vormen de armste deel van de bevolking.

Versillende onderzoeken over de hele wereld geven aan dat de vrouwen het primaire slachtoffers zijn van de vuurwapens die door mannen gebruikt worden. Ze lopen een grotere kans op seksueel geweld en vanwege discriminatie hebben vrouwen te maken met extra, soms onoverkomelijke obstakels wanneer zij hun recht willen halen.

Vrouwen het doelwit van geweld

Amnesty International heeft op 8 Maart Internationale Vrouwendag

met de leus "Vrouwen worden dagelijks het slachtoffer van het ongecontroleerd gebruik van vuurwapens door mannen" aandacht gevraagd voor de situatie van vrouwen.

In Zuid-Afrika wordt elke achttien uur een vrouw doodgeschoten door haar huidige of ex-partner. In Frankrijk en Zuid-Afrika is één op de drie vrouwen die door hun echtgenoten zijn vermoord, om het leven gebracht met een pistool. In de VS loopt dit zelfs op tot twee op de drie.

Vrouwen betalen een steeds hogere prijs voor de gevaarlijk ongeregelde miljardenhandel in lichte wapens, volgens een nieuw rapport dat aan de vooravond van de Internationale Vrouwendag werd uitgegeven. Er zijn naar schatting bijna 650 miljoen lichte wapens in omloop over de hele wereld, meestal in handen van mannen, en bijna 60 procent daarvan in handen

van particulieren.

Volgens het rapport van Amnesty International, Novib, Pax Christi en Oxfam (Engelse Hulporganisatie) lijden vrouwen en meisjes direct en indirect onder het gewapende geweld. Een aanval met een pistool loopt 12 keer vaker uit op een dodelijk slachtoffer dan een aanval met welk ander wapen dan ook.

Harde feiten

"Vrouwen lopen vooral risico bij bepaalde misdaden vanwege hun sekse – misdaden als huiselijk geweld en verkrachting. Gezien het feit dat vrouwen zelden lichte wapens kopen, bezitten of gebruiken, lijden zij disproportioneel onder het gewapende geweld. Er wordt vaak beweerd dat wapens nodig zijn om vrouwen en hun gezinnen te beschermen, maar de werkelijkheid is precies het tegenovergestelde. Vrouwen willen dat

wapens uit hun leven verdwijnen", zegt Denise Searle. Directeur Communicatie en Campagnes van Amnesty International.

Vrouwen vaker slachtoffers van geweld

De Verslaggevers Zonder Grenzen (RFS) die in Frankrijk is gevestigd heeft een persbericht geschreven in het kader van 8 Maart. In het bericht werd aangegeven dat er in het afgelopen jaar vijf vrouwelijke journalisten zijn vermoord en dat er nog vier vrouwelijke journalisten in de gevangenis vastzitten. De RSF geeft in haar bericht ook aan dat er sinds 1992 636 journalisten vermoord zijn, waarvan 38 vrouwelijke waren.

Aan de andere kant heeft de Sekretaris Generaal van de VN Kofi Annan in zijn boodschap voor Vrouwendag aangegeven dat er gerichte acties ondernomen moeten

worden tegen de discriminatie tegen vrouwen.

"Dit jaar betekent een mijlpaal voor de beweging voor gendergelijkheid en de positie van de vrouw – het opmaken van de balans van de Beijing Conferentie en haar Actieplan, dat tien jaar geleden werd aangenomen", zei Annan.

Vrouwen de armsten van al

Van de 1,3 miljard armen in de wereld zijn er 70% daarvan de vrouwen. Van de 27 miljoen migranten zijn er 49% vrouwen.

Volgens de VN rapport vormen de vrouwen 66% van de globale productiekracht, maar krijgen 10% daarvan betaald. Een andere schokkende feit is dat de vrouwen maar 1% van hun onroerende goed bezitten.

Nieuwsredactie

Het CWI gaf 7 maart 2005 het startsein voor een uniek coachproject: allochtone CWI werknemers gaan allochtone werkzoekende vrouwen coachen. Het project duurt een half jaar en begint in april.

Ruim honderd werknemers van het CWI hebben zich al aangemeld om als coach te gaan werken. Zij gaan gedurende acht uur per maand, onder werktijd, werkzoekende allochtone vrouwen bijstaan met tips en

Het Coachproject voor allochtone vrouwen

adviezen voor sollicitatiegesprekken, doorverwijzing voor netwerkgesprekken e.d. om hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten.

Een toekomstige coach: 'Ik heb meegemaakt hoe lastig het is om aan een goede baan te komen. Ik zit nu zelf op een leuke plek en wil ook anderen helpen daar te komen. Als ik het kan, kunnen zij het ook, toch?! Alleen... ze moeten wel net iets harder hun best doen, want ze zijn zwart én vrouw. Je moet er dus helemaal voor gaan.'

Werkgevers coachen ook

In navolging van het CWI hebben ook werkgevers, aangesloten bij de Stichting Samenleving en Bedrijf als de Rabobank, ABN AMRO, ING, IBM, Fortis en Ordina de intentie uitgesproken een beroep te doen op hun

werknemers om allochtone vrouwen te coachen. André van Iersel, directeur Personeel Rabobank Groep: 'Wij realiseren ons dat het moeilijk is om als buitenstaander bij een witte bank binnen te komen. Daarom willen we helpen om die hoge drempels te beslechten. Het is tijd dat de banken van binnen veranderen en aansluiting zoeken bij de markt, en die is niet alleen wit...'

Minister De Geus van Sociale Zaken en Werkgelegenheid steunt het coachconcept: 'Een geweldig initiatief! Laat er vooral een kettingreactie komen vanuit het CWI naar het bedrijfsleven toe. Want werk is enorm belangrijk en plaatst vrouwen in het midden van de samenleving.'

Sebelan Kilic

Bedenin dilinden töre cinayetleri

Dicle Fırat Kültür Merkezi dans grubu töre cinayetlerini ve kadın intiharlarını danslarıyla sahneye hazırlanıyor.

Merkezi Amed'de bulunan Dicle Fırat Kültür Merkezi'ne bağlı modern dans ve halk oyunları ekibi, töre cinayetleri ve kadın intiharlarını "Çağrışım" (Birxistin) adlı bir oyun ile sahneye taşıma hazırlığında. Yaklaşık beş ay önce çalışmalarına başlanan "Çağrışım" sekiz kadın ve altı erkek olmak üzere 14 kişilik bir kadro ile yürütülüyor.

Halk dansları, pandomim, modern dans ve teatral figürleri içeren oyun, kadına karşı toplumsal baskıları sahneye taşıyarak toplumsal bir çağrışım uyan-dırmak istiyor.

"Erkek egemen toplumun, erkek egemen adaletini ve töresini, kadının töre içerisindeki hiçliğini, değersizliğini ve sadece namus olarak görüldüğünü, bunun için halen töre cinayetlerine maruz kalışını izleyen dünyaya, dansımızla seslenmek istiyoruz" diyen oyuncular, çalışmalarının bitme aşamasına geldiğini duyurdular.

Oyunun yönetmenliğini yapan Giyasettin Şehir, oyuncularından Berfin Yaman ve Nevin Eren ile "Çağrışım" üzerine konuştu.

Erkek egemenlikli sistemin anaşçası: Töre

● **Neden Çağrışım?**

Giyasettin Şehir: Bu oyunda temel amacımız, son 20 yılda çağrışımımızda yaşanan ve zihinlerde derin izler bırakan olayları bedenlerimizde canlandırarak hatırlanmasını sağlamaktır. Çağrışım; töre, kadın intiharları, tecavüz, ayınlıklar, kara mayınları ve savaşın doğurduğu sonuçları içeriyor.

● **"Çağrışım'da savaş ve kadın sorunu ön planda. Sizi böyle bir kurguya götüren ne oldu?**

G.Ş.: Erkek egemenlikli toplum düzeninin parçaları olan kadınların yaşadıklarını hissetmek, paylaşmak ve tabii ki sorgulamak, cins eşitsizsinin dolaşısıyla sınıf ve diğer tüm toplumsal gelişmelerin çözümünde ezilenden, sömürülenden, iyi ve doğru olandan yana saf tutmakla eşdeğerdedir.

Bizim de amacımız, çağrışımımızda erkek egemenlikli düzenin neredeyse anaşçası haline gelen töre ve her an onun yargısız infazıyla karşı karşıya bulunan kadının mücadelesinde bir nebze de olsa kadını hissetmek ve hissettirmektedir.

Törelere ve feodal düzene karşı başkaldırı

● **Oyunda intihar eden bir kadını beden figürleri ile anlatmaya çalışıyorsunuz. Zorlanıyor musun?**

Berfin Yaman: Zorlukları var. Ama zorluklardan çok, acıyı paylaşan kadını sahneye layıkıyla daha iyi nasıl taşıyabilirim kaygısı var.

● **Oyunda hangi temalar ön plana çıkıyor?**

B.Y.: Dansımızda pek çok konuyu ele aldık; Savaş, savaşın bizden aldıklarını, mayını, bombayı, ayınlıkları. Bunların yanı sıra, kadına yönelik şiddeti, dayacağı, tacizi,

intiharı, recmi ve kadının töreye rağmen ayakta kalma çabasını yansıtmaya çalıştık. Mardin'de Şemsiye Allak'ın recmedilişinin, Güldünpa'nın namus cinayeti adı altında öz kardeşi tarafından öldürülüşünün, İstanbul'un göbeğinde bir kadının onlarca insanın gözleri önünde öldürülüşünün ve daha istatistiklere bile yansımaya dokunmayan dağlık yığın, öldürülen nice kadının haykırışını dile getirmeye çalıştık.

● **Çağrışım'da kadın intiharlarını ve kadını seslendirmek nasıl bir duşu?**

B.Y.: En yakınımızdaki gerçeklerden biri bundan birkaç yıl önce Batman'da yaşanan kadın intiharları. Bu intiharların arkasında, toplumun kadını psikolojik olarak baskı altında tutması, töre ve namus kavramlarıyla kadınları dar bir çerçeveye içerisinde sıkıştırması yatıyor.

Ve bunların sonucunda kadının, çaresizlik içinde intiharı çözüm olarak görmesi var. Törelere ve feodal bir topluma başkaldırısının bir simgesiydi belki de bu ölümler.

Bu gerçeklerin son örnekler olmaları, törelere katı ve gereksiz kuralların kadınları nasıl da tutsak ettiğini ve kadının ancak özgürleşince daha da üretkenleşeceğini bedenlerimizle dansımıza yansıtabilirsek en büyük mutluluğu tatmış olacağız.

Kadının öldürülmesi bir 'temizlik' operasyonu

● **Oyununun birçok sahnesinde namus cinayetleri çarpıcı beden hareketleri ile anlatılmaya çalışılıyor...**

Nevin Eren: Evet doğru. Zaten oyunumuzun ana temalarından biridir namus cinayetleri. Ben de tecavüze uğramış ve ailesi tarafından 'namusu temizleme' adına katledilen bir kadını oynuyorum. Namus cinayetleri çağrışımımızda yaşanan öyle bir trajedi ki, insan oynarken bile ürküyor.

● **'Çağrışım', toplumsal olduğu kadar çarpık erkek anlayışlarına da bir sesleniş.Oyundaki erkek arkadaşlarınız çağrışımında kendilerini nasıl hissediyor?**

N.E.: Doğrusu oyundaki karakterleri gereği suçlu pozisyonundalar. Bu ister istemez onlarda bir eziklik yaratıyor. Oyunda çift karakter var; öldürülen kadın ile öldüren erkek... Ama biz erkeğin kadın üzerindeki baskısını toplumsal bir handikap olarak ele alıyoruz.

● **Nasıl?**

N.E.: Kadın ve erkeğin toplumdaki konuları yetişme tarzlarının yansımasıdır. Erkek çocuk silahla oynar ve ev dışında yetiştirilir. Kız çocuğu ise daha oyun çağında hizmet etmeyi, çok konuşmamağı öğrenmiştir. Kadına boyun eğmek öğretilirken, erkek affetmemeyi öğrenmiştir. Bunları öğrenerek büyüyen kadın ve erkeğin toplumdaki yerlerinin eşit olması beklenemez. Kadın üzerindeki her hakka sahip olduğunu düşünen erkek, birçok alanda olduğu gibi kadının seçme özgürlüğünü kısıtlar ve gerekirse kadın öldürülür.

Kadının en doğal insani hakkı olan yaşama hakkı, elinden alınmıştır. Erkek ise kendince namusunu temizlemiştir. Kadının yok oluşu 'temizlik' olarak adlandırılmıştır.

Bizim toplumumuzda kadın olmak zordur

● **Oyun hangi aşamada?**

G.Ş.: Bir saat olarak planladığımız oyun, yaklaşık elli dakika sürüyor. Oyunun genel çerçevesi, örgüsü ve düzeni ortaya çıktı.

Şu an müziği yapıyor ve kostüm çizimleri üzerinde çalışılıyor. Nisan ortalarında kostüm ve çizimleri bitecek olan oyunumuz, Mayıs ortalarında sergilenmeye hazır hale gelecek. Diyarbakır festivaliyle perde açacak olan oyun Diyarbakır'daki gösterimlerinden sonra turneye girecek.

NEVİN EREN

● **İzleyicilere nasıl bir mesaj vermek istiyorsunuz?**

G.Ş.: Oyunumuzu izleyenler kendini arayışına, çaresizliğine, ölüme nasıl boyun eğmek zorunda kaldığına tanık olacak ve şu sonuca varacaklardır: Bizim toplumumuzda kadın olmak zordur.

Fırat Tigris / Brüksel

Filmmor Kadın Festivali şimdi de Kürt kadınlarıyla

Beşer perdede erkeğin bakışından bir obje olmaya karşı, kendi filmlerini yapan birçok ulustan kadın, Mart ayında İstanbul'da Filmmor Kadın Festivalinde buluştu. 1 ve 2 Nisan'da Amed'de gerçekleşecek film festivali 4-5 Nisan'da da Batman'da seyircilerle buluşacak.

Batmanlı kadınlar için ilk

Film festivali Batman'da ilk kez gerçekleşiyor. Kürt kadınları savaş nedeniyle kültür ve sanat yaşamından da yıllardır mahrum. Savaşın acılarını en fazla çeken Kürt kadınları, seslerini birçok alanda duyurmak için hep biraraya geldiler. Bu kez de farklı coğrafyalardan kadın portreleri, kadın sesleri ve kadın bakışıyla film festivalinde buluşacaklar.

Bir gün kendi filmlerini de çekme imkanlarını yaratacak olan Kürt kadınları için bu filmler önemli bir fırsat olacak.

Festival boyunca Türkçe alt yazılı olan filmler, Batman'da Kürtçe simültane çeviriyle gerçekleştirilecek.

Festivalin amacı

Tüm yaşam deneyimleriyle kadınların ve kadınların sinema ürünlerinin görünürlüğünü artırmak isteyen festivalin amaçları şöyle: "Kadınların sinema/medyaya, katılımını/ulaşımını kolaylaştırmak; bu alanda kendilerini ifade edebilmek olanaklarını, etkinlik ve güçlerini artırmak. Sinemada ve nihayet her alanda cinsiyet eşitsizlikleri içermeyen, demokratik katılım koşullarına ulaşmak amacıyla 4 yıldır çalışmalarını sürdüren Filmmor Kadın Kooperatifi'nin bu yıl üçüncüsünü düzenlediği kadın filmleri festivali de bu amaca hizmet ediyor."

Erkek zihniyetinin sarmaladığı hayatımızda kadınların açtığı gediklerden biri de sinema alanında ya-

şanıyor. İstatistiklere göre, dünyada yaklaşık yirmi bin erkek sinemacıya karşı, kadın sinemacı sayısı yalnızca altı yüz civarında. Bu açıdan, kadınların yazıp, yönettiği kadın filmleri büyük ilgi topluyor.

6 Mart şiddetine rağmen, şiddete karşı biraradalar

8 Mart'ta sokaklara hakları için çıkan kadınlar, bu kez de salonlarda kendi filmlerini izlemek ve tartışmak için buluşuyorlar. Kadına yönelik şiddeti, geleneksel toplum içindeki kadını, farklı uluslardan kadınların ortak hayat hikayelerini, özgürleşme mücadelesini beşer perdeden birlikte izleyip, birlikte tartışıyorlar. 6 Mart şiddetine rağmen, onlar şiddete karşı Mart ayında bi-

raraya geldiler.

Farklı uluslardan ortak hayatlar

Film festivali İran, Meksika, Finlandiya, İspanya, İsviçre ve Türkiye'den çeşitli filmlerden oluşuyor. Festivale katılacak belli başlı filmler şöyle: 'Sirtlarındaki Hayat' Yeşim Ustaoglu'ndan/Türkiye, 'Hanımlar' Mahnaz Afsali'den/İran, 'İçeriden Hikayeler' Guadalupe Miran'dan/Meksika, 'Yarının Hatıraları' İris Harma'dan/Finlandiya, 'Bilinmeyen Ev' Andree Julika Tavarres'den/İsviçre, 'Ağlayan' Yolanda Mazkiran'dan/İspanya.

Festivalin onur konukları

Sinemada ve feminist sinemada, 'Görsel Haz ve Öykülü Sinema' makalesiyle çığır açan Laura Mulvey ve filmleriyle dünyanın birçok yerinde ödül alan Helma Sanders-Brahms festivalin onur konukları olacak.

İstanbul

Filmmor kadın festivali İstanbul'dan sonra Nisan ayında Amed ve Batman'da Kürt kadınlarıyla buluşuyor.

Laura Mulvey ve Feminist sinema

Feminist sinema kuramcısı Mulvey: 21. yüzyılda kadın filmleri festivaline ihtiyaç olmayacağını umuyorduk.

Laura Mulvey, üç sinema filminin yanı sıra 'Görsel Haz ve Anlatı Sineması' başlıklı makalesi ile feminist film teorisinin meşru bir inceleme alanı haline gelmesinde önemli rol oynayan bir feminist sinema kuramcısı.

Laura Mulvey, 3. Filmmor Kadın Filmleri Festivali'nin konuyu olarak İstanbul'daydı. "Frida Kahlo & Tina Modotti", "Devrilen Anıtlar" ve "AMY!" filmlerinin yönetmeni Laura Mulvey, "Görsel Haz ve Anlatı Sineması" başlıklı makalesi ile uzun süre kendisinden bahsettirdi. Makale, filmlerdeki erotik hazın örülüşünü, anlamını ve özellikle de kadın imgesinin merkezdeki yerini tartışıyor. Mulvey, makalesinde belirleyici erkek bakışının kendi fantezisini, uygun biçimde şekillenmiş dışı figüre aktardığının altını çizerken, kadının cinsel obje olarak kullanılmasını sorguluyor.

Sinema tarihinde kadın yönetmen arayışı

Çhangir'de kaldığı otelde görüştüğümüz Laura Mulvey, İstanbul'a Filmmor Kadın Filmleri Festivali dolayısıyla geldiğinden ötürü oldukça memnun. 1972'deki ilk Avrupa Kadın Filmleri Festivali'nin organizasını sağlayanlardan. Edinburgh Festivali'nin bir parçası olarak gerçekleşen festival dolayısıyla sinema tarihinde kadın yönetmenleri aradıklarını söyleyen yönetmen, "Kimlerdi bu kadın yönetmenler?" sorusuyla tarihin unuttuğu gözardı ettiği yönetmenleri aradıklarını söylüyor. "Ne kadar kadın yönetmen bulacağımızı bilmiyorduk, az mı çok mu?" diyerek sözlerine devam eden Mulvey, o dönem sadece kadın kitaplarını basan bir yayınevi kurulduğunu ve bu çalışmaya benzer bir çalışma örgütlemek istediklerini söyledi. Kadınların tarihe yaptığı, edebiyata yaptığı katkılarının tarihten gizlendiğini dile getiren Mulvey, çalışmanın amacını da "Biz de edebiyatta olan bu araştırmayı sinemada yaparak, bu kadınları bulmaya çalıştık" sözleriyle özetliyor. Mulvey, çalışmalarını sonucunda film yapmış çok az

kadına rastladıklarını anlatarak, bu istatistik üzerine ise kadınların sinema tarihinde neden bu kadar marjinal bir yerde kaldığını irdelediklerini aktarıyor.

'Kadın filmleri yeterli değil'

Mulvey, o günlerden bugünlere değişen tablonun pek de iç açıcı olduğunu düşünüyor. "1970'lerde 21. yüzyılın başında bir kadın filmleri festivaline ihtiyaç olmayacağını düşünüyordum" diyen Mulvey, o zamanlar bugün için bir sürü kadın yönetmenin olacağını hayal ettiklerini dile getiriyor. Mulvey, kadın sinemasına dönük bugün için hayal kırıklığı yaşasa da, umutsuz da değil. Kadın yönetmen, bugün için çok sayıda kadın yönetmenin olduğunu ancak sayının hâlâ yeterli olmadığını vurguluyor. Laura Mulvey, bu yüzden kadın filmleri festivalinin olmasını, bu kadın yönetmenlerin yokluğuna dikkat çekmek ve mücadele etmek için hâlâ çok önemli bir ihtiyaç olarak niteliyor.

'Nasıl bir feminist sinema?'

Kimi yönetmenlerin 'kadın yönetmen' sıfatıyla anılmak istemediğini bunu "gettolaşma" olarak algıladığını ifade eden Mulvey, böyle bir kategorize edilmenin kimi kadınları rahatsız ettiğini ve herkesin bilincine göre kendini gerçekleştirebileceğini düşünüyor. Avrupa sinemasında kadınların devlet tarafından daha çok destek aldığının altını çizen Mulvey, Fransa'da kadın yönetmenlerin sayısının hızla arttığına dikkat çekiyor. "Nasıl bir feminist sinema?" sorusuna Laura Mulvey, "Kadınların dile getirilmesi gereken bir sürü konu, hikaye var. Kadınların sineması bunlarla ilgili olmalıdır" diyerek yanıt veriyor. Mulvey, 'feminist sinema'yi eskiden kullandıkları "Kadınlar tarafından kadınlar için kadınlar hakkında" sloganıyla özdeşleştiriyor.

Mulvey, söyleşimizi şu sözlerle noktalıyor: "Dünyada genel bir problem var, her dinde tekrar muhafazakarlığın geri dönüşü gibi bir şey başladı. Nerede olursa olsun muhafazakarlığın ilk mağdurları, acı çekenler

kadınlarıdır. Bunlar aslında eski konular ama karşımıza yeni biçimde çıkıyorlar. Kadınlar buna karşı örgütlenmeli ve bilinçlerini yükseltmelidir."

Feminist sinemacı Laura Mulvey, uzun yıllardır film çekmiyor. Son zamanlarda seyirciye film çözmeye ve görmenin yeni yollarını anla-

tacak bir kitap üzerine çalışıyor. Kitap, önümüzdeki aylarda yayımlanacak.

mujdearslan2003@yahoo.com

Müjde Arslan

Benim Ülkem

Dünyaca ünlü model, BM elçisi, birçok kadın hakları ödülü sahibi olan Somalili Waris Dirie, 'Benim Ülkem' kitabında Afrika'da kadın olmanın acı gerçeklerini anlatıyor. Waris Dirie'nin ikinci kitabı 'Benim Ülkem', Türkçeye çevrildi. Birleşmiş Milletler elçisi olan Somalili Dirie'nin, çarpıcı yaşam öyküsünü anlattığı ilk kitabı 'Çöl Çiçeği' de tüm dünyada büyük ilgi uyandırmış, en çok satanlar listelerine girmişti. Bilge Kültür Sanat tarafından yayımlanan ikinci kitabı Benim Ülkem'de de Dirie, ünlü bir top model olduktan sonra Somaliliye gidip annesini buluşunu anlatıyor. "Ailemi bulmak imkansız görünüyordu. Deve göbani bir kızın fotomodel olması kadar imkânsız" diyen Dirie, kitabında bir yandan eve dönüş macerasını anlatırken, diğer yan-

dan eski yaşamını, Somali âdetlerini ve geleneklerini ele alıyor.

'Deve karşılığı satıldım'

"Dünyanın her yerinde fotoğrafçılar ve dergiler, yüzümü çekebilmek için bir sürü para ödemişti. 'Babam nasıl gördüğümü biliyor mu?' acaba diye merak ediyordum. Beni görecekti, Waris, birkaç deve karşılığında yaşlı bir adama sattığı kızı, şimdi kendi parasını kazanıyordu. Hiç okula göndermediği halde bir yazar olan kızının yüzüne bakmak zorunda kalacaktı. Birleşmiş Milletler kadın hakları elçisi olan kızına."

'Ablam sünnetten öldü'

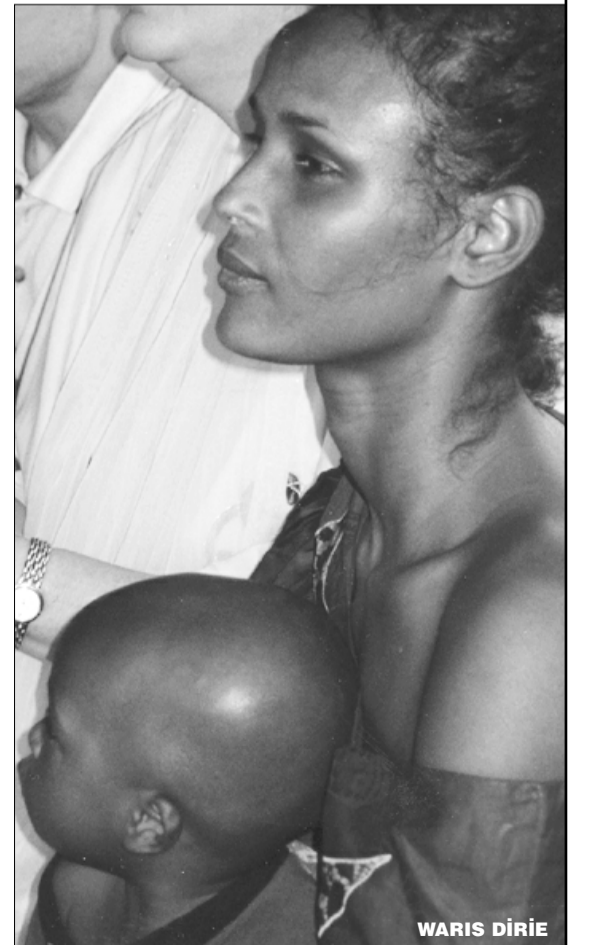
"Boyum bir keçi kadar uzadığında annem beni aldı, klitorisimi ve vajinamın bazı yerlerini kesip daha sonra yarayı diken o kadına götürdü. Kadın sadece üre ve aybaşı kana-

Kadının Kaleminden

masına yetecek kadar, kibrit çöpü çarında bir açıklık bırakmıştı. O sırada bu işle ilgili hiçbir fikrim yoktu, çünkü bu konu bizler için tam bir tabu idi. Güzeller güzeli ablam Halimo bu yüzden ölmüştü. Midgaan adı verilen sünnetçi kadınlar, bu iş için jilet ya da taşla bilenmiş bıçak kullanır. Bu kadınlardan uzak durulur, çünkü onlar Peygamber'in soyundan değildir. Kanamayı durdurmak için mirra macunu kullanılır ama enfeksiyona karşı penisilin yoktur. Daha sonra bu kızlar evlendiği zaman, nikâh gecesi güveyi kapatılan yerleri açmak için zorlar, eğer açıklık çok dar ise bu iş bıçakla halledilir. Bu konuda yıllarca mücadele ettikten sonra anladım ki bu iş insanları kesip sakat bırakmaktan başka bir şey değil."

5 yaşında sünnet edildi

Waris Dirie, 5 yaşında sünnet edildi. 13 yaşında evlendirilmek istenince çöldeki ailesinden kaçıp Londra'ya gitti. Temizlikçilik yaparken, fotoğraf sanatçısı Terence Donovan tarafından keşfedildi. Dirie, sosyal çalışmaları nedeniyle, Koruyucu Melek Ödülü, Dünya Kadınları Ödülü, Dünya Toplum Ödülü gibi çok sayıda ödül aldı. Dirie, 1997'de kadın sünnetine karşı çalışmalarını nedeniyle BM iyi niyet elçisi ilan edildi.

WARIS DIRIE

Hespê keyfxweş

Ew hespekê e. Ha li vir e. Bi bedewiya xwe ya bê hempa çiya bi çiya digere. Lê li çiya bi tenê ye. Ji ber ku wekî hespekî mezin bûye, xwe pir bi şans dibîne. Hin caran dibêje "Gelo" û ji xwe re difikire: "Gelo ku ez wekî hespekê bihata dinçayê û wekî kerekî mezin bûbûma..." Ne wisa! Heke wekî ew dibêje, wisa bûbûya, wê çî bibe?

Diçêre, pelgên daran tam dike, paşê wekî dêla xwe ya dirêj, demêke dirêj kûr û hûr difikire û xwe mafdar dibîne û dibêje: "Ya herî baş ew e ku ez wekî hespekî hatim dinê, wekî hespekî mezin bûme". Ligel ku wisa be jî, tu kes nizane ku ew li wan deran dijî û li tiştên çawa difikire. Li çiya bi tenê dijî. Jixwe nayê gotin ku çiqas ji tenêtiyê aciz bûye. Ma mirov ji ku dikare bizane, êş û derdê hespekî ku tenê mabe û tu caran nekariye bi yekî re hevaltiyê bike?

Ji destêrê ve xwedî simên bi hêz e ku bi lezeke mezin baz dike û dêleke ciwan heye ku ba ber dikeve. Ji bo wî heya û neya û wî, hebe, tunebe, tenê ew simên bi hêz û dêla wî ne. Wekî din her tişt pûç e. Bi hebûna wan dikare bi serbilindî li çiya çawan bigere û bozde.

Ew pir ji ling û simên xwe û ji dêla xwe ya dirêj hez dike û her tim dibêje: "Ne kêr û ne zêde ye, tam li gorî hespekî baş e, tam laqî û hejafî min e."

Heya ku hevalên hespan hebin,

xem û xeyalên wan jî pir in. Ev yek ji bo me wisa ye. Gotinên me ji bo hespekî li çiya tu girîngiyêke wê tune ye. Ku azadiya hespan hebin, tu tişt ne pirsgirêk e. Ew dikare her tiştî ragire. Ew dikare tenêti û bêkesiyê jî ragire.

Hin caran çûk û balinde têne çiya. Di bin çavan de li hesp dinêrin û bi dengêkî pir nizim û bi pistepist diaxivin ku hesp nebihîze. Hin caran qurebeşeyek (Sincap) ji dûr ve derbas dibe, hircêk bi xemgîni ji dûr ve dibihure.

Hesp disekine. Tu tiştêkê nabêje. Jixwe ne li benda tu tiştêkî ye. Ji bo hesp di nava rojên ku ew tên û rojên din de tu cudahiyeke tune ye. Ji ber ku tu caran dost û hevalên wî çênebûne, jixwe tu caran bi tiştêkî re neaxiviye ku bizane neaxiftin, tiştêkî çawa ye.

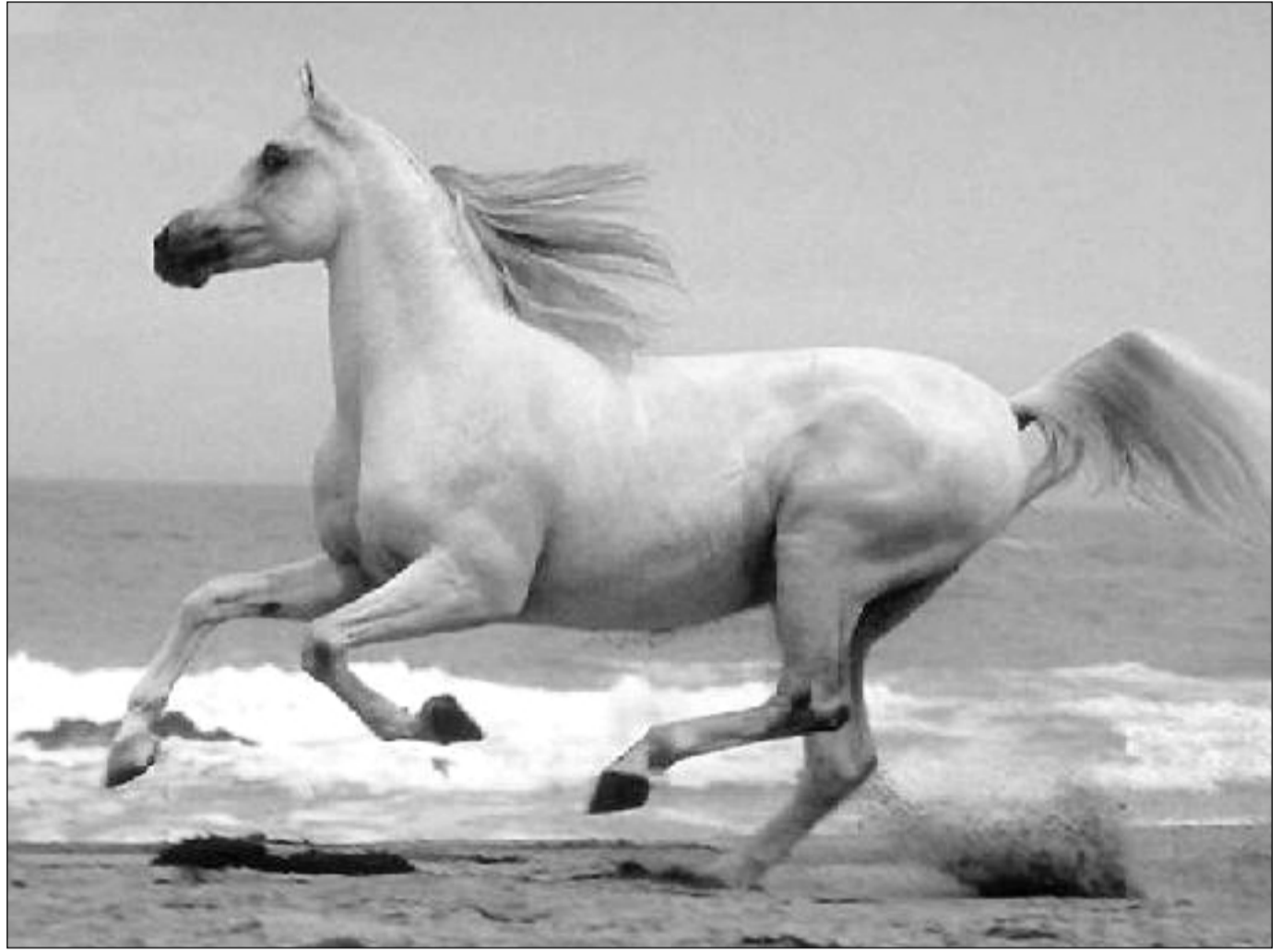
Lewre hesp qet bir nabe û naxwaze jî ku bi wan re biaxive û yek du gotinan bibêje. Tiştê balkêş, jixwe nizane dê çawa û çî biaxive jî. Ew tiştên ku jê hez neke, naxwaze devê xwe ji bo wan bi kar bîne. Tiştên ku dizane jixwe di serê wî de ne, ev yek jî ji bo wî besin.

Rojekê... Hesp ku diçêrî, gotinên du qijikên zencefilî û har bihîstin ku di ser serê wî de difiriyan.

Qijikêkê digot: "Li çiyayê jêrê hespekî dîl û hêsir dijî."

Ya din digot: "Ax, ax, heya."

Jixwe ji vê zêdetir nehate bihîstin. Di nava tarîtiya êvarê de qijikan baskên xwe li hev xistin û ji ber çavan winda bûn.

Piştî wê, hesp ji êvarê heta nivê şevê fikirî. Li azadbûna xwe ya li çiyê fikirî, her wisa li dîlbûna xwe ya li çiyê. Li cudahiya di navbera her du çiyayên de fikirî... Di encamê de tu tiştêkî ji bo hesp nediguhêrî û tu cudahiyeke ji bo wî tunebû. Her du jî heman tişt bûn ji bo wî. Ji rewşa xwe razî bû, tiştêkî ku pê nexweş be, tunebû.

Hesp her difikirî û digot:

Ez li wan deran, li vî çiyayê bi serbestî dijîm. Tiştê ku dilê min dixwaze ez dikim û tu kes û tu tiştêkî xwe têkil nake. Tu caran ez aciz nabim. Wê çaxê ma çî fêra dike ku ez azad bim an jî girtî bim. Ya rast ma azadî, girtin û dîlbûn çî ye?"

Ew berdewam difikirî. Da'yîk û bavê wî hatin bira wî. Ew ji bo ku fikirbûn li çiya bi tenê ne, derbasî bajar bûbûn. Paşê mirovan ew dîl girtibûn. Ew ji hev cuda kiribûn û her tim bar li wan dikirin û dixebitandin. Pir hesp li wan deran hebûn, lê belê

hemû jî dîl û hêsir bûn. Ji ber ku her yekî xwediyek hebû.

Ji nû ve çirak û serpêpatiya ku da'yîk û bavê wî jê re gotinbûn, hate bira wî. Ji bo ku xwediyên wan ew dîl girtibûne, ew ji destên wan rewîne û hatine van çiyayên hev û din nas kirine. Îca ew hespê serfiraz û azad jî bi vî rengî li van çiyayên hatibû dinê. Lewre difikirî ku azadî li wan çiyayên e.

Hesp difikirî û diponijî, paşê jî digot: "Ji bo ku mirov hin cihan nas bike û bizane, ne hewce ye ku biçê û bibîne. Yani nasîn gelek caran ne hewceyî dîtinê ye. Da'yîk û bavê min her duyan jî ew yek ditiye û li bajarê jiyane, her du jî wekî koleyan hatine xebitandin û dîl mane. Ez li vir kêfxweş û azad im. Ez ne bi tenê me, ez bi azadiya xwe re me." Piştî re jî raza.

Hesp di xew de xewnek dît. Giranî û barekî ku nedizanî lê kiribûn. Her çiqas ku baz dida, bi tu awa'yî ji

lêdanê rizgar nedibû. Mirovekî bê navber ew qemçî dikir. Laşê hesp di-êşiya û dixwest baz bide, lê benê ku xwistibûn stûyê wî (hewsar) û hesinên ku xistibûn dîv û diranên wî (lixap), bi tu awa'yî rê nedida wî ku baz bide. Hesp ku ji tîrsa di nava xwêdanê de mabû, ji nişka ve ji xew şiyor bû, gava ku dît bi tenê li çiya ye û azad e, pir kêfxweş bû. Hêdî hêdî dilê wî rihet bû. Dîsa kir ku razê...

Hîva li asîmanan şibande hespekî azad. Hiv wekî hevalê xwe qebûl kir. Hewa ronî bûbû. Qijikên zencefilî û har dîsa peyda dibûn li raserê wî. Dîsa digotin ku hesp li çiya girtî û dîl e û dikeniyay.

Ya rast wan gotinan qet û qet hesp elaqedar nedikir û ew aciz nedibû. Wisa tevî çiya bûbû û bi çiya re bûbû yek, ku mirov qet pê nedihesiya û pê nedizanî.

Ew hespekî kêfxweş bû ku bi tenê li çiyayêkî dîr dijiya...

Eğitici bilgiler

Ormanın faydaları

Ormanlardan sağlanan ana ürün, yaşantımızın her alanında ihtiyaç duyduğumuz yakacak olarak kullanılan odun hammaddesidir. Ayrıca ormanlardan bitkisel nitelikli tohum, çiçek, kozalak, reçine, siğla, pala-

mut, fındık, meyve ile mineral nitelikli kum, çakıl, humus hammadde kaynakları elde edilmektedir.

Ormanlar, kar ve yağmur biçimindeki yağışı, yaprakları, dalları, gövdeleri ve kökleri ile tutarak sellerin ve taşkınların oluşmasını önler. Ayrıca

yeraltı sularının oluşmasına yardım eder. Başta içme suyu olmak üzere tarım ve endüstrinin ihtiyacı olan suyu sağlar.

Orman, erozyonu önler, rüzgarın hızını azaltır. Toprağı kökleri ile tutarak yağışların ve akarsuların toprağı taşımasını önler.

Ormanlar, içinde ve çevresindeki canlılara yaşama ve barınma imkanı sağlar.

Ekoloji nedir ne değildir?

Ekolojik bir bakışla, doğaya hükmetmek düşüncesi insana hükmetmek düşüncesinden gelir. Yani gittikçe büyüyen doğa ve toplum yaşamındaki bozulmanın nedeni teknolojik gelişmeler, artan nüfus, insanların aşırı tüketimi midir?

Tanımlanması açısından yüzyıllık bir geçmişe sahip olmasına rağmen, belki de ilk kez bu kadar tartışmaya giriyor dünyamızda, ekoloji kavramı. Artık nasıl tartışıldığı bile, tartışma konusu. Bu çok doğal. Çünkü gerçekten de ekolojinin kapsamını tam olarak veremeyen, başka olgu ve kavramlarla karıştıran o kadar çok yaklaşım mevcut ki. Bunların en başında da, ekolojinin çevrecilikle bir tutulması geliyor. Ekoloji çevreciliği dıştalar mı? Onun dışında kalan bir alanı mı kapsar, gibi sorulara sonraki bölümlerimizde yer vermeye çalışacağız. Ama burada kısaca şunu söyleyebiliriz ki, ekoloji çevrecilikten başka bir şeydir. Çevreciliğin kendisi değildir, fakat onu da kapsar. Yani; ekoloji, içimize çektiğimiz havanın, yediğimiz yemeklerin, içtiğimiz suyun kirlenmesine karşıdır.

Doğru sorular doğru yanıtlara götürecektir

Ekoloji şu soruları sorar. Örneğin: Etiyopya'ya acil gıda yardımı yapılması halinde, gelecek ay yaklaşık iki buçuk milyon kişinin aç kalmasının nedeni, dünyamızdaki dengesiz ekonomi dağılımı, kapitalizmin yıkıcı rekabet anlayışı sonucu yükselen yutuculuk ve düşen insanlık değerleri değil mi?

Bugün dünyayı tek imparatorluğun yönettiği bir krallık haline getirmeye çalışan sömürü mantığı yüzünden önümüzdeki 9-10 yıl içinde 45 milyon çocuk neden ölsün?

Küresel ısınma yüzünden Türkiye'nin de içinde bulunduğu birçok yer, sular altında kalacak. İklim alt üst olacak, ciddi sağlık sorunları yaşanacak ve bilim insanlarına göre dünyamız belki de mini bir buzul devrine dönecek. Bu konuda en çok zorlayan ülke ise, tahmin edin, ABD. Evet, Irak'a şefkatli(!) elleriyle uzanan Amerika, küresel ısınmanın yüzde 25'inden so-

rumlu olmasına rağmen, bilimin sesine bile kulak asmıyor.

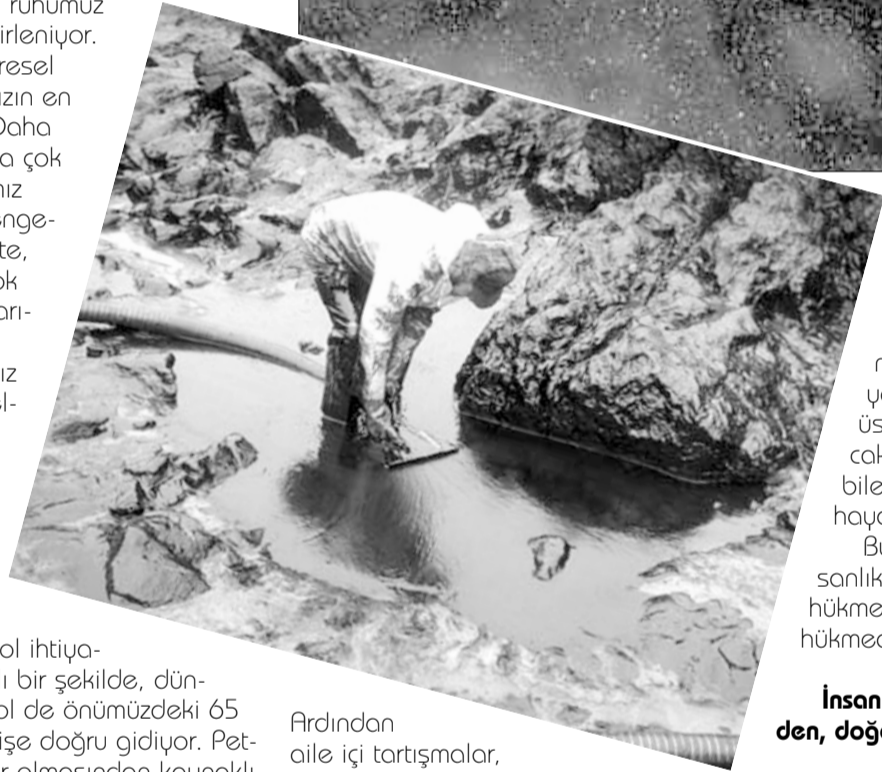
Mart ayında yapılan bir açıklamaya göre yılın en zengin milyarderi-nin gelirindeki artış, Türkiye'nin toplam geliri kadar. Bir yanda dolar milyarderlerini görüyoruz törenlerde ödül alırken, diğer yanda Etiyopya'da, Endonezya'da, Türkiye'de açlık sendromu yaşayan insan manzaraları. İşte ekoloji bunu soruyor: Nasıl bir toplumda yaşıyoruz ve nasıl bir toplumda yaşamalıyız?

Petrolle gelen savaşlar ve bozulan ekolojik yaşam

Sularımız kirleniyor. Havamız kirleniyor. Çevremiz kirleniyor, biz kirleniyoruz; ruhumuz ve bedenimiz kirleniyor.

Örneğin, küresel ısınma yüzülümizin en temel sorunu. Daha çok petrol, daha çok kar için dünyamız kendi doğal dengesini kaybetmekte,

Petrolü birçok alanda ihtiyaçlarımızı karşılamak için kullandığımız bir gerçek. Özellikle ulaşım açısından petrolün değeri ortada. Bu da, birçok petrol şirketi demek. Fakat bilindiği gibi petrol ihtiyacına ters orantılı bir şekilde, dünyamızdaki petrol de önümüzdeki 65 yıl içinde tükenişe doğru gidiyor. Petrolün az bulunur olmasından kaynaklı olarak, tabii ki fiyatları da az bulunurluğuna ters orantılı olarak artmakta. Artan benzin fiyatları ve zam üstüne zam. Ama sadece petrole zam, maaşlarımıza değil! Gelirlerimiz ve giderlerimiz arasında açılan uçurum.

Ardından aile içi tartışmalar, hatta başanmaya giden evlilikler, psikolojik rahatsızlıklar, yaşamı sadece ve sadece geçim sıkıntısı olmuş bir insan toplumu. Ve tabii ki, petrol yüzünden çıkan kavgalar, savaşlar... Petrolü olmayan ama sözü

geçenlerin(!), petrolü olan ama sözü geçmeyenlere kompo teorileri. Hediye diye masaya konulan demokrasi bayrağını kaldırınca altında patlayan bombalar. Ölümler, üst üste yığılmış cesetler ve ancak ölü ise objektiflere girebilecek kadar değersizleşmiş hayatlar...

Bunun sonucunda ezilen insanlık, bozulan toplum yaşamı, hükmedilen insan düşüncesi, hükmedilen doğa.

İnsan üzerindeki tahakkümünden, doğanın tahakkümüne

Ekolojik bir bakışla, doğaya hükmetmek düşüncesi insana hükmetmek düşüncesinden gelir. Yani gittikçe büyüyen doğa ve toplum yaşamındaki bozulmanın nedeni teknolojik gelişmeler, artan nüfus, insanların

aşırı tüketimi midir? Ekolojik denge-nin bozulmasından bir bütün olarak insanlığı suçlayabilir miyiz? İnsanların doğaya bu kadar hoşratça yaklaşması bir gereklilik mi? Bu gerekliliğin mantığı nereden kaynaklanıyor? Toplumsal ekoloji tüm bu sorulara, insanın doğaya hükmetmesi ve sömürmesi gerektiği şeklindeki varsayımın, insanın insana hükmetmesi ve onu sömürmesinden kaynaklandığı şeklinde cevap verir. Ve devam eder, peki insanın insana hükmetmesinin nedeni nedir ve nereye, ne zamana dayanır? Nedenlerin doğru tespiti ise doğanın ve toplumun özgürleşmesi arayışımızda bizi doğru yöntemlerle buluşturacak. Sorularımız daha o kadar çok ki. Yanıtlarını ise ekolojik bir bakışla bulmaya çalışıyoruz. Bunu da önümüzdeki sayımızda paylaşmak üzere...

Nilay Çelik

Kuş türleri tehlikede

Kuş türleri üzerinde şimdiki kadar yapılmış en kapsamlı çalışma olarak kabul edilen Dr. Çağan Hakkı Şekerioğlu'nun araştırmasına göre kuş türleri tehlikede.

ABD'nin Stanford Üniversitesi'nde çalışmalarını sürdüren Dr. Çağan Hakkı Şekerioğlu'nun araştırması yüz yılın sonunda kuş türlerinin onda birinin yok olacağını ortaya koydu. Araştırma 10.000'e yakın kuş türü üzerinde yapıldı. Dr. Şekerioğlu'nun araştırması şimdiki kadar kuşlar üzerinde yapılan en kapsamlı veri tabanı araştırması olarak kabul ediliyor.

Araştırma 9 bin 787 kuş türü ve 129 soyu tükenmiş tür üzerinde yapıldı. Bu kuş türleri üzerinde 600 bini geçen veri toplanarak gerçekleştirildi. Dr. Şekerioğlu'yla 8 öğrencisinin birlikte yaptığı bu araştırmanın sonuçları ise şöyle:

1-Soyları tükenme tehdidi al-

tında olma oranı şimdiki gibi sürerse kuş türlerinin onda biri yok olacak

2-Tehdit altında olma kategorisine yeni türler eklenmezse 17 kuş türünden biri yok olacak

3-Tehdit altında olma oranı her 10 yılda yüzde 1 artarsa her 6 kuş türünden biri yok olacak.

Birinci sırada Türkiye var

Dünya Kuşları Koruma Kurumu'na hazırlanan 'Avrupa'nın Kuşları Raporu 2004' raporunda ise, Türkiye Avrupa'daki en çok kuş türüne sahip olmasına rağmen son on yılda yaşanan yüzde 53,6'lık kuş kayıplarıyla Avrupa birincisi.

Ekmeğin tarihini biliyor musunuz?

M.Ö 30. yüzyıl civarında Ortadoğu'da, pide şeklindeki hamurlar, bir önceki gündün kalma fermante olmuş başka bir hamurun mayası olarak kullanılmasıyla kabartılmış.

Yahudiler de aynı yöntemle yaptıkları ekmeklere zymı adını veriyorlarmış.

Hamura şekil verme fikri ise ilk olarak M.Ö 25. yüzyılda Mısır'da ortaya çıkmış. İçine konulup pişirilen kaplar ise piramit şeklindeymiş. Tabii Mısır'da ekmeğin başka bir şekilde olmasını beklemezdik zaten. Eski Yunan'a gelince; ekmeğin yapımı gerçek bir sanat haline gelmiş ve 3. yüzyılda Atina'da her biri farklı yöntemlerle yapılan 72 çeşit ekmeğin üretilmekteymiş. Böylece ilk ekmeğin dükkanlarının sahipleri Yunanlılar olmuş ve bugün ki fırın ve pastanelerin de temelini atmışlar. Et yerine ekmeğin pişiren Yunanlıların da ömürleri bu yüzden daha uzunmuş. Nitekim bir vejeteryan olan Sokrat da eti tavsiye etmiyor ve özellikle şehirlerde et pek rağbet görmüyormuş. Yunanlılarda hamura kadınlar şekil verirken, erkekler de flüt çala-

ranın ekmeğin yapma işine ahenk katıyorlarmış.

İtalyanların pizzası da geçmişini bu ekmeklerden almış. Roma imparatorluğu sırasında Ege kıyılarına yerleşen fırıncılardan öğrendikleri pizza yapmaya başlamış İtalyanlar.

Romalılar ise ekmeğin yapımına bir erkek işi olarak bakıyorlarmış.

Ortaçağ Avrupa'sında ekmeğin değeri en yakın arkadaşlıkların ifadesi kadar yükselmiş. Öyle ki, insanlar kader ortak-

larına, beraber ekmeğin yenilen kişi anlamına gelen 'companions' diyorlarmış. Yine İsa'nın doğduğu yer Beztül-lahm da 'ekmeğin evi' anlamına geliyormuş.

Günümüzde sofralarımızdan eksik olmayan ekmeğin işte böyle bir geçmiş ve değere sahipmiş. Sokrat başta olmak üzere o dönemin birçok insanı sağlıklı ve uzun ömürlü olmayı da et yerine ekmeğe borçlu görünüyor.

Haber Merkezi

İlhan Diken

Ergenlik ve adet durumu

Ergenlik çağı bir kızın 8 yaşına gelmesiyle başlayabilir.

Pituitary (hipofiz) bezleri iki önemli hormon salgılamakla başlar: yumurtalıkları harekete geçiren bir hormon ve lutein hormonu. Bu hormonlar kan yoluyla yumurtalıklara ulaşır ve burada büyüme ve değişmeyi başlatır.

Yumurtalıktaki yumurtalar, hipofiz bezinin ürettiği hormonlar kendilerine ulaşana kadar adeta uykudadırlar. Bu andan itibaren yumurtalar büyüyüp, gelişmeye ve dış kısımlarında yeni hücre katları oluşmaya başlar. Bu hücreler östrojen hormonu üretirler. Küçükken bir kızın vücudunda çok az östrojen hormonu vardır. Ergenlik çağında miktar 20 katına çıkar. Bu arada yumurtalar ve diğer iç üretim organları da büyür. Kısa süre sonra da dışta değişimler başlar. Göğüsler yavaş yavaş büyür, çünkü östrojen süt bezlerinde gelişme başlatır. Bir göğüs diğerinden önce büyüyebilir veya her iki göğüs ayrı ayrı zamanlarda büyüyebilir. Sonunda, büyüklükleri eşitlenir. İkinci safhada mons pubiste ve daha sonra da koltuk altlarında tüylenme başlar. Birden büyüme hızlanır ve kadımsı bir görünüme başlar.

Göğüsleri büyüme başlamasından ortalama 2 yıl sonra, genelde adet kanamaları görülür. Bu üretkenliğin başladığına bir işaret. Menopoz ise (adetlerin kesilmesi) üretkenliğin bittiğini gösterir. Erkeklerde adet kanamaları karşılığı benzer bir durum yoktur. Oysa, bu kadının biyolojik durumunda çok önemli bir devredir. Bir genç kızın adet kanamalarına karşı davranışı ve kadının hayatında ne anlama geldiği ailesinin bu konudaki tutumundan çok etkilenir.

Adet kanamaları 9 ile 16 yaş arasında başlarsa bu çok normaldir. Bilim adamları bunun daha iyi beslenmeden kaynaklandığını düşünmektedirler. Anlaşıldığına göre, ağırlığın 48-49 kg. olması, ve vücuttaki yağ

ve su miktarının da belirli bir düzeye ulaşması gerekmektedir. Fazla kilolu olan genç kızların daha erken adet gördüğü belirlenmiştir. Diğer yandan, çok spor yapan, atletik yapılarla kötü beslenenler veya kronik hastalığı olanlarda adet daha geç başlamaktadır.

Eğer göğüs 8 yaşından önce büyümeye başlarsa veya 9 yaşından önce adet kanaması görülürse, doktora danışmak gerekir. Buna erken gelişme denir. Erken gelişme birçok nedenden kaynaklanabilir: Ciddi bir rahatsızlık belirtisi olabilir ama genellikle tedavisi mümkündür.

Öte yandan 14 yaşına kadar göğüsleri gelişmeyen veya 16 yaşına kadar adet görmeyen bir genç kızın, özellikle buna çok üzüldüyorsa, doktora baş vurması yerinde olur.

Adet kanamalarının ilk yıllarında düzensiz bir dönem yaşamak normaldir. Bazen birkaç ay kanama olmayabilir. Bazen de daha sık görülür. Belki de yumurtalıklar her ay yumurta üretmiyordur. Fakat, bir kez adet gördükten sonra hamile kalabileceğini var saymak doğrudur.

Tıbbi olarak ergenlik dönemi adet kanamaları düzenli ve kalıcı bir devreye girdikten sonra sona erer.

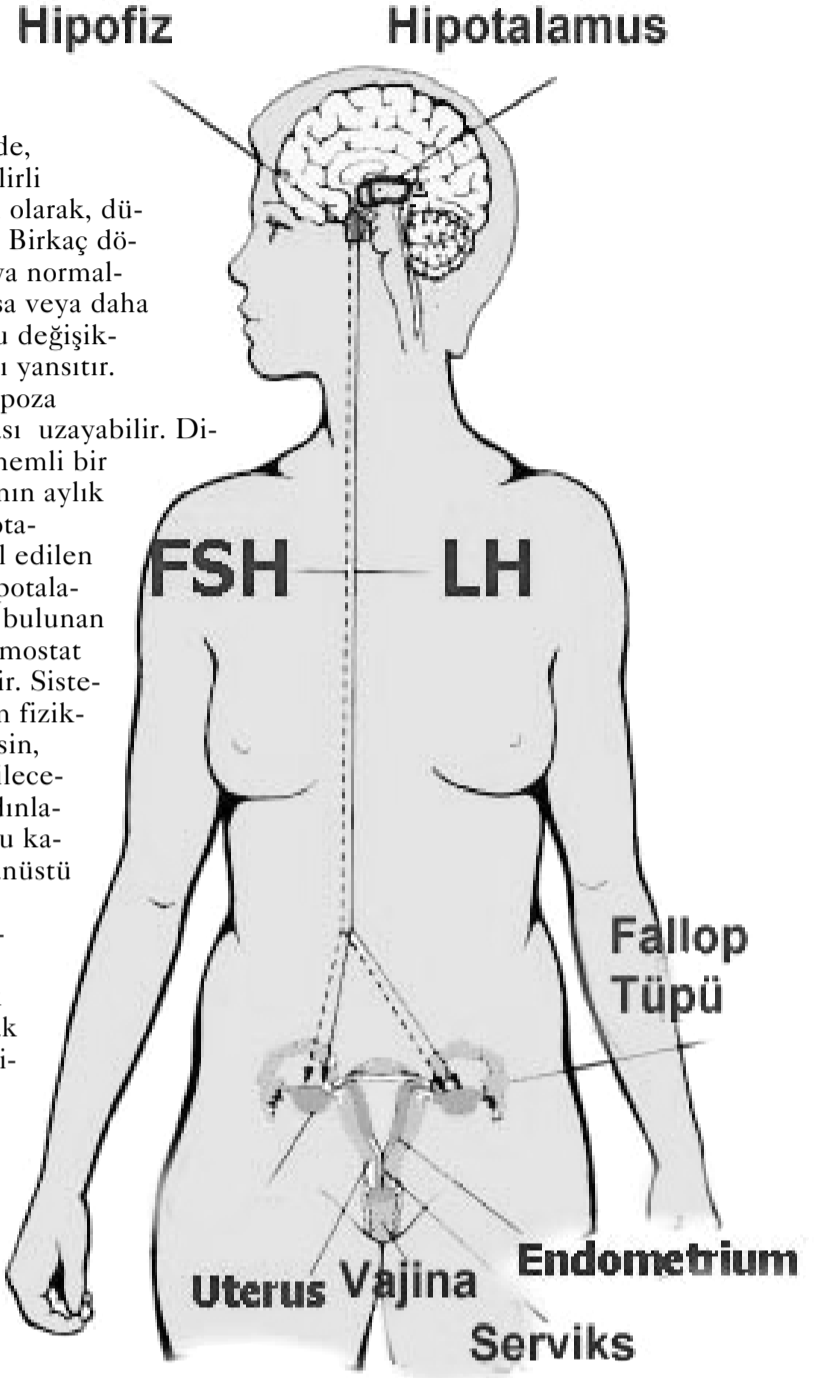
Adet akıntısında sadece kan değil, aynı zamanda vajinal ve rahim ağzı salgıları, rahim zarından kopan dokuların oluşturduğu birikintiler bulunur. Adetin dördüncü veya beşinci günü endometrium artık incelmştir, ama onu yeniden yapılandırma süreci başlamıştır bile. Endometrium'un dış yüzeyi yenilediğinde adet kanaması sona erer.

Ortalama olarak bir adet dönemi 28 gündür, ama 23-35 günlük dönemler normal kabul edilir. Adet dönemleri bu sınırların dışına düşüyorsa bile muhtemelen tamamen normaldir, ancak çok uzun veya çok kısa adet dönemleri bazen kısırlığa bağlıdır. Ortalama olarak adet kanaması 4

gün sürerse de 2 gün gibi kısa veya 7 gün kadar uzun kanamalar da olağan dışı değildir.

Herhangi bir dönemde, adet kanaması hiçbir belirli neden olmaksızın geçici olarak, düzensiz bir hale gelebilir. Birkaç dönemi atlayabilirsiniz veya normalden daha uzun, daha kısa veya daha fazla kanama olabilir. Bu değişiklik bazen sadece yaşınızı yansıtır. Yaş ilerledikçe ve menopoza yaklaştıkça adetlerin arası uzayabilir. Diğer zamanlar da, stres önemli bir rol oynayabilir. Bir kadının aylık dönemini, tümüyle hipotalamus tarafından kontrol edilen hormonlar düzenler. Hipotalamus, beyinin tabanında bulunan ve bütün sistem için termostat rolü oynayan bir bölgedir. Sistemin karmaşıklığı ve hem fiziksel hem de zihinsel stresin, hipotalamusu etkileyebileceği düşünüldüğünde, kadınların adet dönemlerinin bu kadar düzenli olması olağanüstü bir durumdur.

Olağan adet düzensizliklerini, bir doktora danışmanızı gerektirecek düzensizliklerden ayırmak gerekir. Birçok düzensizliğe, amenore veya dismenore gibi isimler verilir. Bu isimler iki Yunanca kelimenin bir araya gelmesinden oluşmuştur. "Men" ay demektir, çünkü adet kanaması aylık bir olaydır, "rhoia" da akıntı anlamına gelir.

Saç bakımı için bir kaç öneri

* 2 yumurta sansını sıcak suyla iyice çirpin, saçınıza masaj yaparak yedirin, 10 dakika bekleddikten sonra durulayın.

* Alman papatyasını kaynatın, süzün. Yumurta akını çirpıp bununla karıştırın. Saçlarınıza iyice yedirip biraz bekleddikten sonra durulayın.

* Saçlarınızın parlaması için bir demet maydanozu 20 dakika kaynatın. Suyunu durulama suyu olarak kullanın. Ayrıca 1 avuç ısırgan otunu 2 bardak suda kaynatıp durulama suyu olarak kullanmanız da saçlarınızda parlaklık sağlayacaktır.

* Saç bakımı için daha çok bitkisel özlu doğal şampuanlar kullanmayı tercih edin. Sık sık şampuan değiştirmek de saçı yıpratır.

Yeşil çay

Bildiğimiz normal çayın mayalanmamış, harmanlanmamış doğal şeklidir. Uzakdoğu, Batı Avrupa ve Amerika da zayıflama ve toksin atmaya yararlı etkisinin bilimsel olarak saptanmasıyla, tüketimi ciddi şekilde artmış, çayları, tabletleri, sabunları piyasaya çıkmıştır. Günde 3-4 fincan yeşil çay içmenin, uzun vadede kansere karşı koruyucu olduğu bilimsel olarak ispat edilmiştir. Günde 3-4 fincan yeşil çay içmek, daha sağlıklı olmak, hastalıklara yol açan serbest radikalleri temizle-

mek ve vücuttan toksinleri atmak, zayıflama gibi pek çok yarar sağlayacaktır. Yapılan bazı araştırmalarda, günde ortalama 3-4 fincan yeşil çay

içen kişilerin aylık ortalama kilo kaybının, diğer kontrol gruplarına oranla daha fazla olduğu saptanmıştır. Bu etkiye, yeşil çayın içindeki iştah azaltıcı bazı maddelerin yol açtığına inanılır. Özellikle Uzakdoğu'da, Japonya gibi yeşil çayı bolca tüketen toplumlarda, çok kilolu insanların pek görülmemesi, elbette ki tesadüf değildir. Tadı buruk olduğu için, çok kaynatılması ve aşırı koyu yapılması yeşil çayın tadını bozar. Genelde hiçbir bitki çayı çok acı ve koyu içilmemelidir.

Yemek tarifleri

MERCİMEK KÖFTESİ

Servis: 6-8 Kişilik
Hazırlama Süresi: 1 saat 15 dk

Gereçler:

- 1 su bardağı kırmızı mercimek
- 1 su bardağı ince bulgur
- 3 orta boy soğan
- 1 kahve fincanı sıvı yağ
- 2 yemek kaşığı margarin
- 2 orta boy domates veya 1 yemek kaşığı salça
- Kırmızıbiber kimyon- karabiber (ölçüsü isteğe bağlı)
- 1 demet yeşil soğan(4-5 adet)
- 3-4 adet yeşil biber
- 1/2 demet maydanoz
- Marul veya yeşil salata

Yapılışı:

1. Mercimeği yıkayıp yıkayın. 3 bardak suyla ateşe koyun. Kısık ateşte suyunu çekene dek pişirin. Bulguru tel süzgece koyup üzerinden su dökün ve mercimeğin içine boşaltın. Tuz koyun, kapalı olarak kabarmasını sağlayın.

2. Kuru soğanları ince ince doğrayın, yağla birlikte kavurun. Doğranmış domates veya salça katın. Bir iki çevirdikten sonra mercimeğe karıştırın. İstenilen ölçüde kırmızıbiber, kimyon, karabiber, kıyılmış maydanoz, biber ve yeşil soğan katıp iyice yoğurun.

3. Hazırlanan içi; avuç arasında sıkarak şekillendirin. Salata veya marul yaprakları üzerinde servis yapın. Afiyet olsun!

ortaya kırışık mevzular

Fincan
Xanim

Memleketin gündeminde olan 8 Mart, hayvanların adının değiştirilmesi ve içkilerin sahtelerinin piyasada dolaşması üzerine konulara uzak duramadık...

Istanbul'da yapılan 8 Mart mitingine gitmedim. Aslında aklımdan, o kenardaki erkeklerin arasına karışmak geçiyordu ama benzeri bir şey yapıp, tüm kadınlar mitingine giderken, ben oturup erkeklerle çalıştım. Gitmememi, oğlunu sünnet ettiren babaların yüzüne yerleştirdikleri o ulvi ifade ile karşılayan da vardı, ara ara artistlik edip bana itirafçı muamelesi yapan da... Kimileriye gün boyu "ehi ehi, kendini nasıl hissediyorsun" geviğine sardı ortamı. Ne yaptım peki arkadaşlar? Mevziiyi boş bırakmamamın verdiği görev ve sorumlulukla dolaştım. Annesi mitingine gitmiş bir erkek çocuğu getirildi alana. Erkek arkadaşlardan birinin oğlu. Tüm erkek çocukları gibi, kamyonlar, çöp arabaları ve dozerlere olan derin tutkusunu habire dile getiriyordu yavrucağı. Onunla bol bol dozercilik, kamyon şoförlüğü oynadık ve babası ile babasının yandaşlarının olmadığı anlarda

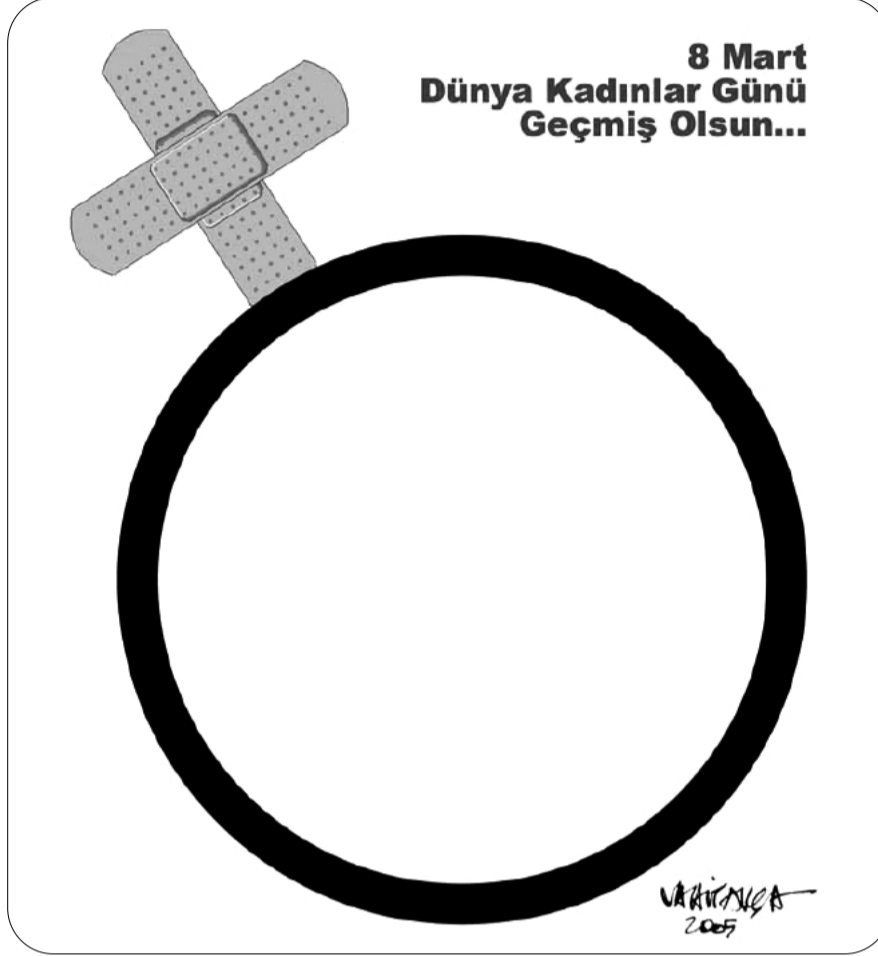
onu annem yapıp, ben de kızı rolünü üstlenerek evlilik oyununa yataç geçiş yaptırdım ki, bu kadın hareketi tarihine yazılmalıdır, önerimdir...

Kadınlar hazırda yokken, "Hem niye gitmiyormuşuz miting'e, alla alla, korurduk..." gibi şuursuz cümleler kuranları suç üstü yaptım misal! Ve hatta kimileri ileri gidip, tanrılar tahtından kovulmuşlar gibi iç çekerek "Hiç unutmam bir gün, harman zamanıydı, hasadı yerde bırakıp, oraklarımızı elimize aldığımız da 8 Mart'ı kutlamak için şehre adeta bir köylü hareketini akin ettirdik. Hele bak, şimdi de aralarına almıyor hanfendiler..." diye sallıyordu ki kadın hareketinin net temsilcisi (ben), gereken yanıtı verdim. Ağısından ifade edeyim ki en kıl olduğum anlar, "Hihihi, kadınlar olma-yınca dedikodu da yok yav" diye havada uçuşun gevremiş ifadelerdi ki her iki safın da karizmasını sarsıyordu.

Ortam neye benziyordu, benzetmelerle kapatayım arkadaşlar: Herkes niyeyse su tabancasına benziyordu mesela. Bayramlarda çocukların patlattığı tıpalara... Şef-talinin çekirdeğine... Patlamamakta direnç gösterip de sevimsizce çatlayan ve çoğunlukla yenilmeyen kimi mısır tanelerine... Bir toplantı vesilesi ile bir araya gelmiş son üçüçlere... Kızarttığın yağın üstüne kıldığında, bozulduğunu fark edip sinirlendiğin yumurtalara... Bisiklet plakasına... Kamyonların arkasındaki vecizelere... Daha ne diyeyim ben?

Geçmiş 8 Martınız kutlu ve de mutlu ola...

Gelelim içinde "Ermeni" ve "Kür-

distan" kelimelerinin geçtiği hayvan ve bitki isimlerinin değiştirilmesi meselesine. Müsaade ederseniz, Tarım ve Hayvan bakanlıklarının bu bilimsel çıkışına ben de bilimsel bir yanıt vermek istiyorum ama af buyurun, benim gibi kibar bir kadın bazen böyle çileden çıkıyor işte, pek çok özür dilerim: Bir ağa, safariye gitmiş. Döndüğünde köylülerin tümü etrafında toplanmış, "Ağam ne görmüşsen?" diye. Ağa gerilip, bıçıklarını burup başlamış çalimini atmağa:

- Heç zebra görmüşsünüz?

-Yoox ağam o nedir?
- Eşek var ya eşek, aha onun picama geşmiş olanı?
- Peki heç zürefa görmüşsünüz?
- Yox ağam ne ola o?
- Eşek var ya eşek, aha onun boynunun uzun olanı...

Böyle, bütün hayvanları tanımlamış ağa. Aslan, eşeğin velleli olanı, kanguru ceppli olanı... En son demiş, "Kobra görmüşseniz heç..." cemaatte aynı tepki, "Yox ağam, o nedir?" Ağa yanıt vermiş: "Eşek var ya eşek, işte eşeğin 'şeyi' var, kendisi yox..."

Yani arkadaşlar, hakikaten özür diliyorum ama bu "bilimselliğe" bu bilimsellik, ne diyelim ki?

Ve gelelim herkesi içmekten ür-küten şu sahte içki meselesine... Ölümün olduğu yerde gülecek bir şey bulamaz insan, derdimiz de o değil zaten. Ama bu memlekette her şeyin taklidi yapıyor ya, ister istemez düştü aklıma, başka neler taklit edilebilir en kolay? Birinci önerim Abdullah Gül. Çünkü fikriyatı, ses tonu, diksiyonu ve tipi ile bir türlü örtüşmeyen bu adam bana çoğunlukla "toplama" hissi veriyor ki önerimdir, tez elden sahte üretimi yapılınsın. İkinci önerim, Talabani ve Barzani'nin sahte üretimini yapabilirler "Made in Turkey", istediğin zaman istediğin gibi konuşsun, mesele diploması faaliyetlerinde yanında taşı, konuşur. Aksi halde çatlayacak ama Türkiye, ne yapalım? Ecevit'inki hemen yapılmalı çünkü eli kulağında. Gerçi adam muhalefetteyken diriliyor ama, tedbir almak lazım. Türkiye'nin de bir taklidi yapıp, AB'ye sokulabilir ki böylece özümüzden de taviz vermemiş oluruz. Son olarak önerimdir, Taşip Erdoğan'ın bir Amerikan modeli yapılabilir, o da diploması faaliyetlerinde kullanılır. Hem abdest bozacak konular olursa, o taklit konuşturulur ki bu caizdir. Ama sanırım Türkiye'ninki yapılsa, bunların hiçbirine hacet olmaz. Eski Türk filmlerinin sahne dekorlarını hazırlayan ve Peri Bacaları'nda Cüneyt Arkın'a kovboy filmi çektilerse, bunların hiçbirine hacet olmaz. Eski Türk filmlerinin sahne dekorlarını hazırlayan ve Peri Bacaları'nda Cüneyt Arkın'a kovboy filmi çektilerse, bunların hiçbirine hacet olmaz. Eski Türk filmlerinin sahne dekorlarını hazırlayan ve Peri Bacaları'nda Cüneyt Arkın'a kovboy filmi çektilerse, bunların hiçbirine hacet olmaz.

Herkesle hayırlı günler...

fincani_xanim@mynet.com

Evrimleşme sürecinde erkek

... ve kadın!

Boş ol Tayyip!

Hakim beyyyyy! Kurtarın hakim beyyyyy!

Kocamdan boşanmak istiyorum hakim bey. Hakim bey, kocamdan dayak yiyiyorum. Üstelik herkesin gözü önünde elaleme de rezil ediyo beni hakim bey. Sonra da "o kadar insan görsün de acıyıp bu ne biçim koca desin diye fırladın di mi sokağa" diye beni azarlıyo hakim bey. Bana "seni provokatör seni, seni ihbarcı seni" diyip kötü kadın muamelesi yapıyo hakim bey. Hakim beyyyyy; insan, çok sevdim

de dövdüm der mi be hakim bey. İnsanın sevdiğini dövdüğü görülüş mü a hakim bey. Bu ilk değil ki hakim bey, geçenlerde yine dövdüydü de beni, çıktık yine bir hakim bey amcanın karşısına: dedi ki, "duygusallık işte hakim bey, duygularına hakim olamadım. Karımın feryatları içimi o kadar acıttı, sesi kulaklarımı öyle bir tırmaladı ki duygusallaşıp biraz sert tutmuşum kolundan, o yüzden morarmış orası burası hakim bey. Sevğiden, sevgiden aşırı sevgiden..."

Hakim bey, boşanmak istiyorum bu adamdan. Boşayın beni.

Gerçi artık fark etmez hakim bey. Siz boşamasanız ne yazar. Ben boşadım bile hakim bey.

Boş ol
Boş ol
Boş ol Tayyyyyip!

6 Martta Dünya Emekçi Kadınlar Gününü kutlamak için sokaklara çıkan kadınlara yönelik şiddetin ardından biz kadınları artık hiç de şoke etmeyen ama gerçekten de oldukça güldüren açıklamalar geldi Tayyip Erdoğan ve cemaatinden. Siz şoke olmaya devam edin sayın Avrupa, biz bu laflara da bu dayağa da alışkınız. Ama alışkanlığımız suskunluğumuz değil artık, duyurulur. Böyle gelmiş böyle gider demiyoruz, duyurulur. Daha büyük 'provakasyonlara' hazır olun, çünkü artık bilinçleniyoruz, çünkü artık sesimiz var ve çünkü artık örgütlüyüz.

Yaşlı Teyze

Amerika'da 22 nolu karayolunda, devriye görevi yapan bir otoyol polisi arabasından yolu takip ederken, bir araba görmüş.

Bu aracı radarla incelemiş ve minimum 50 km ile gidilmesi gereken yolda bu aracın tam 22 km hızla gittiğini fark etmiş.

Bu araba yolu tıkıyormuş. Ve aracı durdurup sürücüyü uyarmaya karar vermiş. Ve aracın peşinden gidip aracı durdurmuş, birde ne görsün.

Aracı kullanan çok yaşlı bir teyze. Ve aracın arkasındaki koltuklarda da çok korkmuş 3 tane yaşlı teyze daha var.

Polisi görünce yaşlı sürücü: "Polis bey çok mu hızlı gidiyordum" diye endişe ile sormuş.

Polis demiş ki: hanımefendi, hızlı

değil, aksine çok yavaş gidiyorsunuz. Ve bütün otoyol trafiğini etkiliyorsunuz! Radardan gördüğüm kadarıyla 22 km hızla gidiyorsunuz. Yaşlı teyze: Ama, otoyolun girişinde 22 yazıyordu ve bende bu hıza uymak istedim!

Polis: Teyzeciğim demiş, o 22 otoyolun numarası. Bu yolda 50 km hızla gitmelisiniz.

Kadın "tamam, bundan sonra hızlanacağım" demiş.

Polis tam kendi arabasına giderken, gözü yine arkada oturan, hiç konuşmayan ve çok korkmuş 3 yaşlı teyze kaymış. Ve sormaya karar vermiş sürücüye.

"Teyzeciğim bir şey sorabilir miyim? Bu arkada oturan teyzelerin nesi var? Çok korkmuş gözüküyorlar, sanki dillerini yutmuşlar gibi!"

Kadın şöyle cevap vermiş: "Valla bende anlamadım, 250 nolu karayolundan çıktuktan beri böyleler."

Yüreğine yaslan ki, yarına dair sözün olsun

Bir dilin bütün sözcüklerini kullanmam seni tarif edemeyeceğimi biliyorum, ulaşılmaz oldun hep dokunmak, hissetmek ve dolu dolu yaşamak isterken seni kocaman bir yalnızlık payımızı düşen, payıma düşen herşeyi erteledim, ama erteleyemediğim bir şey vardı sana benziyordun. Su olsa dokunduğumda bozulurdun, bozulmayacak bir şeydin. Uykuda gidilecek bir yer olsa sonu olurdu; sonu olmayan bir şeydin. Uykuda görülecek bir rüya olsa uyanırdım, beni rüyamdan uyandırmayacak bir şeydin. Simsiyah saçların olsun istiyordum ama bahtın değil. O gün seni gözlerimden üç ırmağın birleştiği yerinden öpeyim desem aklıma ırmaklar gelir. Öyle bir şeysin sen, seni düşündükçe yoruluyorum desem dünyanın en büyük yalanı olur. Yalanım yok, bugünden yarına ne kalır bilmem ama sen kalırsın tıpkı yatağı değişmeyen bir ırmak gibi... Yaşadıklarımız azdı zamana sığmadık, yaşamak isterken herşeyi.

Özlem Bakıray

Halkıma benziyordun bir yanın göç bir yanın toprak kokuyordu hep, gezmediğim yerin kalmadı bazen yavaşlıydın bana, bazen bir suç gibi boynumda taşıdım seni. yedi telli sazımla bile anlatamadım, sen bir uçurum gülüydün ,ellerimi her uzattığımda bin kırıkla geri döndüm, yasa-ların bile tanımlayamadığı bir şeydin haritalar sığmazdın...

İlk defa gidiyordum Amed Newroz'u'na pek heyecanlı gitmedim desem yalan olmaz neden heyecan yoktu bilmiyorum belki de sıradan geçeceğimi düşündüğümdeydi, gerçi her sene tv'ler, arkadaşlar ballandıra ballandıra anlatırlardı, sabah erkenden arkadaşlar uyandırdı beni herkesin içi içine sığmıyordu. Dağa bizden yanağıdı, şanslıydık, hava gayet iyiydi gerçi iliklerimiz kadar ıslatan bir yağmur yağsa da ne yazardı, kim tutabilirdi ki halkı, onlar nice dolular nice yağmurlar

görmüştü... Yollara düştük etrafta kimseler yoktu. Ben "biz mi erken kalktık" diye sordum yanımdaya yürüyen arkadaşına. "Haşır tüm şehir boşaldı biz geç kaldık" dedi. Hızlı adımlarla, hatta koştura koştura bir minibüse bindik. Sırf herkes binsin diye öyle sıkı sıkıya gittik; kimse-nin bundan bir şikayeti yoktu, her-keste büyük bir heyecan vardı. Sanki minibüstekilerle yıllardır bir-birimizi tonıyormuşçasına sevgiyle gözgöze geliyorduk gülümsüyorduk birbirimize, herkesin gözlerinde parlak bir ışık sadece okunan. İnancın ışığıydı bu, umudun ışığı... Newroz'un yapılabileceği alana yakın bir yerde indik, kalabalıktan artık araba ilerleyemiyordu. Tasarlama-ya çalışsamda kafamda o kalabalığın yanından kafamda canlandırdıklarım bir hiç gibi geldi bana o an-

da. İlk defa böyle bir kalabalığın içindeydim, başka Newrozlara, mitinglere de katılmışım ama böyleleri devasa kalabalığı ömrüme hiç görmemişim.

Kalbimin birden göğüs kafesine sığmadığını, çıkmak için basınç yaptığını hissettim, o an anladım ki Newrozları 'newruz' haline getirmek isteseler de, değiştiremeyecekleri şey, işte bu insan selini biraraya getiren ortak duygu ve inançtı.

Kalabalığın içinde sürükleniyorduk alana. 'Akin var, GÜNEŞ'e akin' içimden bu sözcükler akıyordu.

Nedir bu sana, nedir? Hasretin yine başladı, ateşin düştü canıma sen benim içimde, ben Diyarbakır içinde ağır ağır yanaram. Dönerem bitmez, geçerem bir

mermi gibi candan, yar senden geçemem nasıl da özlemişem sevda çekercesine...

Çocuk çocuk, genç, yaşlı demeden herkes yürüyordu alana doğru yürüyordu. Arka arkaya geliyorlardı ellerinde sarı bezlere basılmış Başkan APO'nun resimleri zilgiltler, alkışlar, sloganlar eşliğinde kitlenin arasından süzülerek geçiyorlardı... Hep bir ağızdan 'Biji Serok Apo' sloganları yükseliyordu. Birden her yerde bayraklar, posterler belirmeye, dev bayraklar sallanmaya başladı. Yüreklere aynı şeyle çarpan insanlarla birarada olmak hem çok güzel hem de çok gurur vericiydi. Amed'de Newroz kutlamak Amed olmak. Yani direniş ve özgürlüğe sevdalanmaktı... Nice Newrozlara, Newroz Piroz Be!

YELENA ISINBAYEVA

Atletizm Şampiyonası'nda kadınlar

İspanya'nın başkenti Madrid'de yapılan 2005 Avrupa Salon Atletizm Şampiyonası'nda kadınlar başarılı.

4-5 Mart tarihlerinde 32. kez düzenlenen Avrupa Salon Atletizm Şampiyonasında Rusya, 6'sı bayanlar olmak üzere 9 altın, toplam 17 madalya ile sıralamanın zirvesinde yer aldı... 60 metreyi Gardener ve Gevart'ın kazandığı şampiyonada Yelena Isinbayeva yine dünya rekoru kırdı. Toplu yarışmada ise altın madalya beklendiği gibi Sebrle ve Klüft ikilisine gitti. Bayanlar 200 metre sprintte Bulgar İvet Lalova altın madalyanın sahibi olurken, finiş 22.91'lik ülke rekoruyla geçti. Türkiye ise tarihindeki ilk madalyaya, gümüş alan Tezeta Dangersa ile ulaştı..

Bayanlar sprintte ise madalyalar farklı ülkelere gitti. Zayıf bir start listesinin bulunduğu 60 metrede Belçikalı Kim Gevaert, üç yıl önce Viyana'da elde ettiği ün-

Kadınlardan dereceye girenler

60m Kim Gevaert, Belçika	7.60
200m İvet Lalova, Bulgaristan	22.91
200m Svetlana Pospelova, Rusya	50.41
800m Larisa Chzhao, Rusya	1:59.97
1500m Elena İagar, Romanya	4:03.09
3000m Lidia Chojecka, Polonya	8:43.76
60m eng. Susanna Kallur, İsveç	7.80
Yüksek Anna Chicherova, Rusya	2.01 m
Sırık Yelena Isinbayeva, Rusya	4.90m (DR)
Uzun Naide Gomes, Portekiz	6.70m
Üç adım Viktoriya Gurova, Rusya	14.74m
Gülle Nadezhya Astapchuk, Belarus	19.37m
Pentatlon Carolina Klüft, İsveç	4948 (ŞR)
4x400 Rusya	3:28:00 (ŞR)

vanını 7.16'lık görece düşük bir dereceyle korurken, iki Yunan sprinteri (Kokloni, Karastamati) geride bıraktı. Gevaert, bu dalda 1985-89 arası üst üste 5 yıl şampiyon olan Hollandalı Cooman'dan sonra unvanını korumayı başaran ilk atlet oldu.

200 metrede olimpiyatlarda büyük isim yapan, ancak madalya kazanamayan İvet Lalova, ilk önemli şampiyonluğuna Madrid'de imza koydu. 20 yaşındaki Lalova, 1982'den bu yana yarışma yapılan bu dalda madalya kazanan ikinci Bulgar atlet (ilki 1996'da bronz kazanan Zlatka Georgieva) olurken, finiş

22.91'lik ülke rekoruyla geçti.

Madrid'de dikkat çeken başarılarından biri de İsveçli Susana Kallur'a aitti. Son üç yıldır büyük Şampiyonaların neredeyse tamamında final koşan; ama pek madalya çıkartamayan Susana Kallur, bu kez ikizi Jenny Kallur'un önünde finişe ulaşarak büyüklerdeki ilk altın madalyasını kazandı.. 24 yaşındaki Kallur, 7.80'le ülke rekorunu yenilerken, tarihte bu dereceyi yapabilen sekizinci Avrupalı sporcu oldu.

2-9 Nisan

Dünya Bayanlar Buz Hokeyi Şampiyonası (Linköping, Norrköping-İsveç)

11-17 Nisan

Avrupa Serbest, Grekoromen ve Bayanlar Güreş Şampiyonası (Varna-Bulgaristan)

Madrid

Kadınlar başka dünyalar olduğunu da görmeli!

“İmece’yi, Türkçe konuşan kadınlar grubu olarak tanıtıyoruz. İmece, temelde danışmanlık hizmetine dayalı bir çalışma yürütüyor. Asıl uzmanlık alanı, ev içi şiddettir. Bu konuda bilgilendirme yaparak, yardımcı olmaya çalışıyoruz.”

● **Newaya Jin: İmece’nin işlevi nedir? Bize biraz İmece ve yaptıkları hakkında bilgi verirmisiniz?**

İmece’yi Türkçe konuşan kadınlar grubu olarak tanıtıyoruz. İmece temelde danışmanlık hizmetine dayalı bir çalışma yürütüyor. İmece’nin asıl uzmanlık alanı ev içi şiddettir. Burada iki çeşit danışmanlık hizmeti sunuyoruz. Bunlardan bir tanesi randevulu olan, diğeri ise randevusuz olandır. Randevusuz olan hizmetler için kadınlar sabahtan gelip isimlerini yazdırıyorlar. Randevulu olan için ise en az iki üç hafta önceden randevu ayarlamak gerekiyor. Yardımcı olmak için bazen bizi aşan ya da bizde olmayan servislerle ilgili bir şey olduğunda ortak çalıştığımız farklı kurumları devreye sokuyoruz. Ayrıca ev içi şiddet konusunda bilgilendirmeler yaparak yardımcı olmaya çalışıyoruz. Bunun dışında konuşma terapistlerimizin olduğu destek gruplarımız var. Birde kadınlar için iş bulma projesi ve ebeveynler için çocuklarıyla ilişkilerini geliştirme konusunda kısa dönem kurslarımız var.

● **Hangi durumlarda kadınlara hizmet veriyorsunuz?**

Ev içi şiddet konusunda randevu almak gerekmiyor. Kurumun açık olduğu her saatte kadınlar gelebilir. Gelenlerin sorunlarını dinleyerek önerilerine çözüm seçenekleri sunuyoruz. Daha sonra onlar için en uygun biçimle karar vermelerine yardımcı olmaya çalışıyoruz.

Londra’da kadınlar için ağırlıklı gelen sorunlardan birisi konut sorunu. Ayrıca pek çok aile çok kötü koşullarda yaşamak zorunda bırakılıyor. Yine yaşayabilecekleri başka bir eve transfer olmak için gelenler var. Bu tür davalar zor davalar oluyor. Elimizden geldiğince yardımcı oluyoruz. Sorun hukuki yaptırımları gerektiren bir noktaya geldiği anda avukatlara havale ediyoruz. Bizim genelde sakatlık ve hastalık yardımları konularında uzmanlığımız var.

Form doldurma ve işlemlerini takip etmede yardımcı oluyoruz.

● **Sizce burada yaşayan kadınlarmız ev içi şiddet vb. durumlara maruz kaldıklarında bu konularda hizmet veren kurum ve kuruluşlardan yeterince faydalanabiliyorlar mı?**

İmece, kesinlikle istedikleri zaman rahatça gelebilecekleri bir kurum. Zaten çalışma tarzı da ona göre ayarlanmış. Demin de dediğim gibi bu tür durumlarda randevu almak gerekmiyor. Geldikleri zaman kendilerine aynı gün içinde mutlaka yardımcı olacak birilerini ayarlıyoruz.

● **Demek istediğim şu; kapalı bir toplum yapılanmamız var, bu tür sorunları çok fazla dile getirmek istemiyor kadınlar. Özellikle bu tür kurumlara başvurularında bir çekimserlik söz konusu. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?**

Tabii ki toplumumuzda ev içi şiddet oldukça yoğun. Bununla ilgili bize gelen kadın sayısı oldukça fazla olmakla beraber, yine bir çok kimse bu konuda konuşmak istemediğini ve başvurularında bulunmadığını biliyoruz. Ama İmece’deki hizmetler gizlidir. Dışarıya hiçbir şekilde bu konuda bilgi verilmez. Yıllardır bu tür konularda hizmet verdiği için bu konuda oldukça uzmanlaşmış bir kurum. Zaten erkeklerin giremediği bir ortam. Bizim toplumumuzda insanlar birbirini tanıyor, yani komşusunu görme ihtimali olabilir, bir tanıdığına rastlama ihtimali olabilir. Bütün bunlar göz önünde bulundurularak mümkün olduğu kadar gizlilik ortamında çalışıyoruz.

● **Sizce yapılan başvurular genellikle hangi yaş grubunda oluyor?**

Söyleyeceğim şeyin ne kadar gerçeği yansıtacağı konusunda emin değilim doğrusu. Ama çoğu 30-40 yaş arası diyebilirim. Bunun üzerinde yaşta bir iki kişiye de rastladım. Ama

bunun üzerindeki yaş grubunun bu tür yerlere gelmesi genelde biraz daha zor oluyor. Çünkü toplumda bu yaş grupları üzerinde ki baskı biraz daha yoğun oluyor. Bazen anneye çocuklar da baskı yapabiliyor. Yani anne şiddete maruz kaldığı halde, babanın zor durumda kalmasını ve evliliğin tehlikeye girmesini de istemiyorlar. O yüzden onlar için daha zor olabiliyor.

● **Gerçi İmece’de yeni olduğunuzu söylediniz ama, daha önceki çalıştığınız kurumlardan da yola çıkarsak; size gelen başvurularında ev içi şiddete maruz kalan kadınların psikolojik olarak yaşadıkları rahatsızlıklar nelerdir?**

Gelen kadınların büyük çoğunluğu depresyonda oluyor. Yıllarca hakarete, dayığa maruz kaldığı için yaşadığı büyük aşağılanmalar var. Bunun etkisi çok uzun yıllar devam edebiliyor. Bunu aşabilmeleri tabii ki kolay değil. İmece ve benzeri kurumlar genellikle kadınlara teknik konularda yardımcı oluyor. Hukuki yardıma ihtiyacı varsa buna yönlendiriyor, konut vb. sorunu varsa bu sorunları çözümlenebileceği kurumlara sevk ediyor. İmece, bu tür konularda kadınlara alternatif çözümler sunuyor ve kadının yaşadıklarına mecbur olmadığını, sorunların çözümlerinin farklı yolları olduğunu kadına göstererek, yardımcı olmaya çalışıyor.

● **Daha önce çalıştığınız yerlerde ve İmece’de size gelen olaylarda sorunun kaynağını nasıl tanımlıyorsunuz?**

Ne yazık ki her ülkede ve her toplumda olan bir şey. Ama bizim ülkemizde ve bizim toplumumuzda bu tür olayların daha yoğun yaşanmasının bir sebebinin göçmenlik olduğunu düşünüyorum. Çünkü kendi ülkeni bırakıp başka bir ülkede yaşamak zorunda kalmak, dilini bilmediğin bir ülkede yeniden bir yaşam kurmaya çalışmak,

bir anlamda her şeyi zorlaştırıyor diye düşünüyorum. Sebeplerinden birinin bu olduğunu düşünüyorum.

● **Ev içi şiddet olaylarında eğitimin düzeyinin bir etkisi oluyor mu?**

Ondan çok emin değilim açıkçası. Çünkü ne yazık ki şiddet her eğitim grubunda görülen bir şey. Ama bazı kültürlerde ya da toplumlarda, kadına yönelik şiddet daha normal karşılanabiliyor. Yani kültürel bir tarafı olabilir diye düşünüyorum. Çünkü kadınlara ve çocuklara karşı yapılan şiddet çok fazla sık görüldüğünde bir aşamadan sonra sıra dışı görülüyor ve doğal karşılanıyor. Ne yazık ki kültürün bir parçası haline gelebiliyor.

● **Ev içi şiddette geleneklerin etkisi nedir?**

Ne yazık ki pek çok toplumda kadın hep ikinci sınıf olarak görülmüş. İkinci sınıf gördükleri için onlara karşı şiddet kullanılması ihtimali artıyor, ona bağlı olarak ta bir süre sonra uygulanan şiddet doğal karşılanıyor. Ya da kadın eğer çaresizlik içinde ise, başka seçeneği olmadığı için katlanabiliyor. Yani kötü olan bir duygunun çok kötü olduğunu kabulensek, belki ona katlanmayız. Bir yerden sonra kültürün kendisi de bir bütün olarak bence bunu yapıyor. Önemi ve çok kötü bir şey olduğunu kabul etse belki bunu kabullenmeyecek, hazmetmeyecek.

ABONE FORMU

6 AYLIK

20 EURO

12 AYLIK

40 EURO

İsim:

Adres:

.....

Telefon:

Banka Adı:

Hesap No:

NEWAYA JIN

Veluwehof 55
5709 Helmond
Nederland

Tel.: 0031 652152768
Fax: 0031 492 516 260

Banka isimi: Postbank
Ülke içi : 9522686

Ülke dışı:

IBAN: NL50 PSTB0009522686 BIC: PSTBNL21

Vukanda işaretlemediğim süresin bitiminden önce iptal atmadığım takdirde obane süresinin normal tarife üzerinden uzatılmasını ve ücretini ödemeyi kabul ediyorum.

TARİH:

İMZA:

ABONE YAPAN:

İlkay Çetin Kimdir?

Uzun yıllardır Kürdistan ve Türkiye’den gelen toplumlara yönelik hizmet veren dernek ve benzeri kurumlarda danışmanlık hizmeti veren İlkay Çetin şu anda İmece’de çalışıyor. İmece ev içi şiddete maruz kalmış kadınlara hizmet veriyor. İmece kendisi bir yardım kurumu olarak işliyor. Yardım kurumu olduğu için de değişik yerlerden küçük küçük kaynaklar alarak varlığını sürdürüyor. İmece madur durumda kalan kadınlara yönelik bazı kurumlarla ortak projelerin dışında; gelen olayları havale ettikleri farklı kurumlarla ortak çalışıyor.

